SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: ***office@svf.se***
HEMSIDA: ***www.svf.se***
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: ***karin.ostensson@svf.se***

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, ***pol mag***
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: ***per.carlsson@svf.se***

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, ***jur kand***
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: ***anders.lefrell@svf.se***

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: ***christina.arosenius@svf.se***

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, ***jur kand***
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: ***amelie.lothigius@svf.se***

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: ***birgitta.larsson@svf.se***

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS, AEA
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: ***marianne.lundquist@svf.se***

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: ***agneta.svensson@svf.se***

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

ledare

Det blåser nya vindar

I **ÅRETS FÖRSTA LEDARE** känns det naturligt med en tillbakablick på året som gått. För SVF har det varit ett mycket bra år. Den nya organisationen har fungerat över förväntan. Det finns en ny styrka och dynamik i verksamheten och en förstärkt kapacitet för våra uppgifter. Vi kan känna oss stolta över ett kraftfullt svenskt veterinärförbund som numera är anslutet till både SACO och Företagarna. För mig har det gångna året inneburit att jag för första gången som förbundsordförande har kunnat lyfta blicken ur omorganisationsdimmorna. Nu ser jag fram emot en betydligt livaktigare externt riktad verksamhet i angelägna frågor. Vi planerar viktiga förändringar, bland annat av veterinärmötets former, för att göra SVF mera öppet och synligt i samhället.

Det blåser nya vindar även på annat håll. Vi har fått en ny jordbruksminister som är förtrogen med veterinärsektorn, vilket vi välkomnar. Den nya regeringen avser att ta bort den politiska styrningen av universitet och statliga forskningsmedel, och satsa på ökad kvalitet i stället för ökad kvantitet i grundutbildningen. Fantastiskt bra! Äntligen! Om regeringens försämring av a-kassans villkor med kraftigt förhöjda avgifter måste man tvärtom säga: Fantastiskt dåligt! Med veterinärernas extremt låga arbetslöshet känns det som en mycket hög försäkringspremie. Det som dock kan gynna många veterinärer är aviserade reformer för att stötta småföretagare, som vi har gott om inom SVF.

Under våren 2007 ska utredningen om den veterinära fältverksamheten m m vara klar med sitt betänkande. Den är oerhört viktig för SVF eftersom den berör huvuddelen av veterinärkåren, på ett eller annat sätt. Utredningen ska analysera nuvarande organisation och alternativa lösningar i de delar som inte tycks förenliga med samhällets regelverk. Det gäller fältverksamheten där en utgångspunkt är att den ska vara konkurrensneutral, tillsyn över veterinär verksamhet där reglerna är oklara och lagstödet ofullständigt samt den myndighetsutövning, främst tillsyn, som utförs av praktiserande veterinärer där det finns farhågor om bristande opartiskhet. Det senare resonemanget är förståeligt men samtidigt lite märkligt. Det ifrågasätter i princip trovärdigheten i många vanliga veterinära förrättningar, som det ingår i veterinärrollen att kunna hantera på ett opartiskt sätt, t ex att utfärda intyg på uppdrag av en djurägare, som vi sedan tar betalt av. Målet för utredningen är att det ska finnas en väl fungerande organisation för såväl riks- och dygnstäckande djursjukvård som för smittskydd och myndighetsutövning. Hittills har utredningen främst tagit fram faktaunderlag. Alternativa organisatoriska lösningar har ännu knappast berörts. SVF företräds i expertgruppen av både distriktsveterinärer och egenföretagare. Vi tror i dagsläget mer på att korrigera nuvarande organisation än att bygga något helt nytt.

Den veterinära fältverksamheten har utretts upprepade gånger. Den här gången måste vi hitta en invändningsfri och väl fungerande lösning, som kan få vara ifred ett tag.

God fortsättning på det nya året!

KARIN ÖSTENSSON
Förbundsordförande

innehåll

ledare av K Östensson

Det blåser nya vindar 3

reportage av S Fredriksson

Marie-Louise ser bara framåt i Grythyttan 6

vetenskap – granskade artiklar

Hur påverkas juverhälsan efter introduktion av AMS? av A Karlsson 11

Uppföljning av vaccinationsprogram mot Mycoplasma hyopneumoniae hos slaktsvin av M Lindberg 21

vetenskap – från fältet

Förmakstakykardi hos en engelsk bulldog av A Bodegård-Westling 27

månadens epiztel 31

vilken är din diagnos?

– EKG 33
– Svar 53

allmänt

Upprörda känslor kring KC-apoteket av J Beck-Friis 35

Framåtblickande generalförsamling i FVE av J Beck-Friis, E Lewin, M Widell 37

Djurskyddet flyttas till Jönköping av J Beck-Friis 40

Resultat vid Sveriges Veterinärförbunds val 2006 av K Östensson 44

Ståndpunkter inför revideringen av införsel-regler för hundar och katter av M Cedersmyg 45

SÄVs höstmöte i syd av E Rennerfelt 47

kanslinytt

Information om medlemskap i a-kassan AEA av P Carlsson 42

ansvarsärende

Felbehandling av häst av J Beck-Friis 49

från styrelsen

Rapport från förbundsstyrelsen i december 2006 av B Eberhardson 50

disputationer

Plastmjukgörare och spermakvalitet hos galtar 51

noterat

- Svensk ordförande i virologisällskap 33
- Historiska uppsatser belyser veterinäryrkets framväxt 34
- Krav på tillstånd för röntgenutrustning 34
- Katter kan drabbas av Alzheimers sjukdom 43
- Halalslakt i pizzeria 43
- Nya ledamöter i KSLA 52
- Veterinär blev årets företagare i Mariefred 52
- SLU storsatsar – får 30 nya professorer 54
- Mp KU-anmäler beredningen om Djurskyddsmyndigheten 54
- Allt fler hästar begravs hemma 54

litteraturtjänst 55

kongresser & kurser 56

kåseri

All vår början blifver svår – eller får får får? av G Thyreen 60

Ultraljud

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

Stora steg mot nya mål

Marie-Louise ser bara framåt i Grythyttan

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Prata med bönder, nej, kockar, på kockars vis… Marie-Louise Danielsson-Tham har undervisat alla veterinärstudenter sedan 1972 i livsmedelshygien. Efter en lång och uppslitande konflikt på sin tidigare arbetsplats har Marie-Lousie fått en helt ny plattform att jobba från – Restauranghögskolan i Grythyttan.

– **VISST ÄR DET SKILLNAD** att undervisa veterinärstudenter och restaurangstudenter, men jag är inte professor i köket, där tar jag på mig kockrocken och umgås med kockar på kockars vis, säger Marie-Louise. Hon har bestämt sig för att nu råder nya tider, nya uppgifter och nya studenter.

Marie-Lousie ”är” livsmedelshygien i Sverige. För ett år sedan, första januari 2006, tillträdde hon efter 32 år på olika befattningar vid SLU i Uppsala sin nya tjänst. Det är en regeringsprofessur vid Institutionen för restaurang och måltidskunskap som sorterar under Örebro Universitet och är förlagd i Grythyttan. Under vårterminen arbetade hon dubbelt, både i Uppsala och på sitt nya jobb.

– Jag får fortfarande ofta frågan ”vem ska undervisa veterinärstudenterna nu…” och det är många som hoppas – tror – befarar att jag ska komma tillbaka, berättar Marie-Lousie. Hon poängterar dock med eftertryck att hon efter vårterminen 2006 har klippt alla band med SLU.

– Jag har förflyttat mig från att utbilda kontrollanter till att utbilda producenter kan man säga. Nu gäller det att undervisa dem som handhar maten, som hanterar och tillagar, det handlar om ”food-safety”. Det är annorlunda,

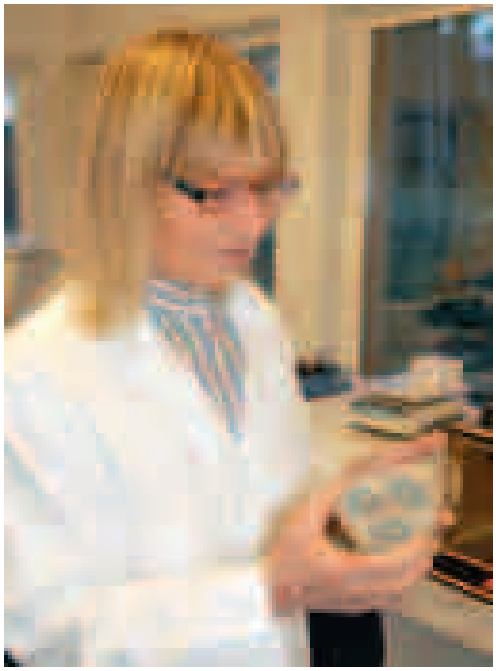

Här har vi lite trevliga mögelsvampar… Marie-Louise visar "rester" från invigningen där besökarna fick titta på odlingar till kända dessertostar.

men kul och spännande, säger Marie-Louise och fortsätter:

– Medan undervisningen för veterinärstudenterna är väldigt teoretisk handlar det här mer om hantverk och kreativitet. Restaurangstudenterna ser nyttan av det de lär sig nästan med en gång medan veterinärstudenterna får vänta länge. När livsmedelshygien kommer in för dem i undervisningen under årskurs tre, sitter alla bara och längtar efter att få börja jobba med sjuka djur. Intresset för livsmedel var betydligt större när ämnet avhandlades i årskurs fem och sex.

– Att undervisa här på Restauranghögskolan är en helt ny situation, även om jag är van att skräddarsy utbildning sedan tidigare. Jag har utbildat såväl lokalvårdare som överläkare… Här arbetar jag nära och förtroligt med studenterna, jag drar på mig kockrocken och är med i köket. Jag måste prata kökksspråk och passa in.

Jesper Johansson, högskoleadjunkt, slår sig ner hos oss under intervjun. Han påpekar vilket "klipp" Grythyttan gjort som fått dit Marie-Louise och hur viktigt det är att lära de blivande kockarna livsmedelshygien.

– När vi har besök här av stjärnkockar brukar vi granska deras recept och studenterna tycker det är lika roligt varje gång vi lyckas knäppa dem på näsan, säger Jesper.

Han och Marie-Louise brukar också lägga in "skräckrecept" i undervisningen och testa studenternas uppmärksamhet.

– Det finns mängder av rent farliga recept där tillagningsmetoden är otillräcklig eller helt enkelt felaktig. Sådana recept förekommer såväl i kokböcker som i media, säger Jesper som också berättar att domarna i olika kocktävlingar numera lägger allt större vikt vid livsmedelshygienen.

Det är inte bara studenterna som är nya för Marie-Louise. Att flytta till lilla Grythyttan från Uppsala är naturligtvis en stor omställning. Ett villkor för att flytten skulle bli av var att bostaden måste vara kattvänlig och ha cykelavstånd till arbetet. Den önskan uppfylldes. Ett hus med anor från 1600-talet är familjen Danielsson-Thams nya hem.

Själva Grythyttan är en ort där allt kretsar kring mat. Restauranghögskolan har totalt 300 elever som mestadels håller till i Måltidens Hus, ett fantastiskt bygge som är sevärt bara det. Gästgiveriet är välkänt genom ortens "starke man" Carl Jan Granqvist som ligger bakom det mesta som sker här.

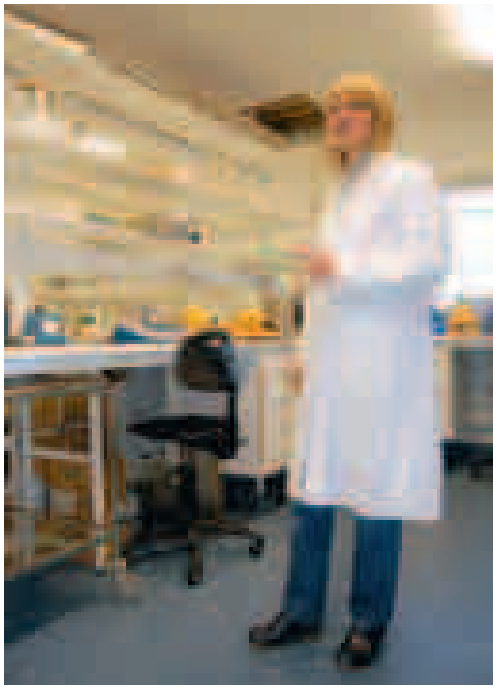

Förutom att det nya laboratoriet är välutrustat är det ovanligt ljust och trivsamt.

Vilket kök, här går det verkligen att kombinera intresse för matlagning och pedagogik.

– Han bestämde sig för att få hit den svenska paviljongen från världsutställningen i Sevilla 1992. Det är den byggnaden som numera är Måltidens Hus, berättar Marie-Louise.

Grythyttan är beläget precis i skarven mellan Närke och Värmland. Hällefors kommun har också varit med och satsat på Marie-Louise då man sett vilka möjligheter till utveckling av restauranghögskolan och orten hennes tjänst innebär. Några miljoner kronor har investerats i ett nytt laboratorium. Här finns det dels en avdelning där studenterna kan husera ganska fritt, men också en avskild del där Marie-Louise har sina egna forskningsprojekt.

– Labbet är inte helt färdigställt, men används redan flitigt av studenterna här. Tidigare fick jag ta med proverna till Uppsala, men nu kan studenterna själva arbeta med försök och det är mycket populärt.

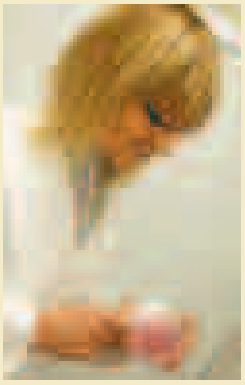

Marie-Louise Danielsson-Tham är född i Mariestad och tog studenten 1966. Yrkesvalet stod mellan att bli läkare eller veterinär, men intresset för djur avgjorde. 1972 var hon färdig och som för många andra var de första jobben ett vikariat som distriktsveterinär. Sedan 1974 har det dock varit livsmedel som stått i centrum för hennes intresse. Fast hon har fler: katter, pedagogik och matlagning t ex. På den obligatoriska frågan – som vi med glädje publicerar svaret på denna gång – vad hon läser i Veterinärtidningen, blir svaret inte helt överraskande ”allt från första till sista sidan, man måste ju hänga med”.

Det nya livsmedelslaboratoriet invigdes med pompa och ståt 7 december 2006. När Veterinärtidningen besökte Grythyttan en vecka senare fanns det fortfarande ”rester” kvar.

– Det här är olika mögelsvampar för olika ostar som besökarna fick se närmare på, säger Marie-Louise och visar några exempel på ”trevliga” odlingar. Hon poängterade dock att det också finns en hel del annat i labbet som vanliga människor inte begriper faran i om odlingarna hamnar i orätta händer.

”Den här osten har någon elev glömt kvar i kylen”.

Förutsättningarna för att forska finns, en trevlig arbetsplats, en stimulerande miljö och hur många frågetecken som helst att räta ut. Men de forskningsprojekt som Marie-Lousie och maken Wilhelm håller på med för närvarande har fått ligga på is under den mest turbulenta perioden och påföljande flytt. Wilhelm, som bland annat ingår i en forskargrupp som arbetar med listeriabakterier, har inte hämtat sig efter konflikten på SLU och är fortfarande sjukskriven.

– Som ny professor här har jag inte hunnit driva på forskningsprojekten lika mycket som tidigare i Uppsala. Nu har jag fått prioritera att komma igång med undervisning och uppdragsutbildning. Men jag vill verkligen jobba vidare med ”mina” matförgiftningsbakterier och knyta kontakter med nya doktorander. Det finns hur mycket som helst att göra.

– Jag har också klart deklarerat när jag bytte jobb att jag vill behålla min plats som vetenskapligt råd i en del olika samarbetsgrupper och kommittéer även i fortsättningen. Det

handlar t ex om uppgifter inom Livsmedelsverket, Försvaret, Zoonoscentrum och Måltidsakademien, för att nämna några.

Marie-Louise är välkänd för sina djupa kunskaper i sitt ämne och har ett stort kontaktnät inom såväl veterinär- som humanmedicin. Hon har publicerat mängder av artiklar, ca 250 stycken som är arkiverade i meterlånga rader av mappar, och hon är ofta den som syns i media när det inträffat matförgiftningar eller vid spektakulära fynd som ”spolmasken i ägget”.

Miljön hon nu har hamnat i är visserligen belägen mitt i ”ödemarken”, men känd för den kreativa andan. Här satsas det friskt och man har stöd från näringsliv och kommun. Sådant smittar av sig och det märks när Marie-Louise visar runt i lokalerna.

– Det är en fantastisk miljö. Dels det gamla brukssamhället, dels det här originella huset, Måltidens Hus, med så mycket symbolik. Form, färg, textilier, allt har ett innehåll. Titta på taket till exempel, det är norrskenet. I gastronomiska teatern finns ridåer som visar mötet mellan franska vinstockar och svenska björkar. Hela huset är ett stort konstverk.

Ytterligare en utbildningsanläggning håller på att byggas i anslutning till Kärnhuset, där Marie-Lousie har sitt rum och sina laboratorier.

Det händer stora saker i det lilla brukssamhället. De blivande kockarna och deras matgäster kan skatta sig lyckliga. De har fått en enorm kunskapskälla att ösa ur i form av en veterinär som är expert på livsmedel. ■

Måltidens Hus, ett speciellt hus med massor av symbolik. Taket visar norrsken.

Invigning med pompa och ståt

Det händer stora saker i Grythyttan och i spetsen går Carl Jan Granqvist. Ett hundratal personer deltog när det nya laboratoriet invigdes i slutet av november 2006. Blåsorkestern Lindeblecket spelade när gästerna gick från Måltidens Hus till det nya laboratoriet. Den högtidliga invigningen förrättades av landshövding Sören Gunnarsson och efter detta berättade en av huvudpersonerna i forskningsgruppen, professor Wilhelm Tham, om vad man kommer att kunna uträtta i det nya labbet. Foto: Hasse Lundholm.

ANDERS KARLSSON, leg veterinär, distriktsveterinär.*

Hur påverkas juverhälsan efter introduktion av AMS?

Frågor runt förhöjda celltal på gårdar med automatiska mjölkningssystem (AMS) har blivit allt vanligare. Författaren har studerat litteraturen och kopplat samman litteraturuppgifter med egna erfarenheter för att ge en bild av aktuell kunskap inom området. En del tankar ges också om rådgivarens roll i en kunskapsintensiv framtid.

granskad artikel

FIGUR 1. *Att hantera störningar av kornas hälsa i ett nytt mjölkproduktionssystem som AMS, innebär ett behov av ny kunskap för både djurägare och rådgivare.*

INLEDNING

Det finns i Sverige idag över 250 gårdar med nästan 400 mjölkningsrobotenheter (AME) (Gyllensvärd M, personligt meddelande, 2005), vilket innebär att cirka två procent av de svenska mjölkgårdarna och knappt fyra procent av korna mjölkas automatiskt. I världen finns det över 2 200 gårdar med robot där Holland har flest, Frankrike ligger på andra plats och Sverige ligger fyra efter Danmark (35). I USA och Kanada har inte utbredningen tagit samma fart än. De fem olika robottillverkarna som finns representerade i Sverige utvecklar fortfarande sina maskiner kontinuerligt för att möta kända och nya utmaningar (19).

Att hantera störningar av kornas hälsa i ett nytt mjölkproduktionssystem som AMS, innebär ett behov av ny kunskap för både djurägare och rådgivare (Figur 1). Med en automatiserad mjölkning av alla kor i en grupp ställs många av hittillsvarande råd till konventionella gårdar med juverhälsoproblem på ända. Vi måste därför finna nya, ändamålsenliga åtgärder som är anpassade till AMS. Konsumenterna ställer allt högre krav på mjölkkvalitet och djuretik, vilket innebär att det blir viktigare med förebyggande djurhälsovård för att tidigare undvika belastande faktorer i respektive besättning. Dessa belastande faktorer kan annars leda till exempelvis ökad användning av antibiotika.

Då antalet AMS-gårdar i varje land inte är stort måste vi också ta hjälp av erfarenheter och studier från framför allt övriga Europa.

Emellertid är det förenat med ett antal utmaningar att följa upp resultaten från olika AMS-fabrikat i skilda delar av Europa (22, 62). Länderna kan ha olika traditioner, mjölkkvalitetskrav och kanske komaterial. Då AMS i sig är en mycket omvälvande förändring för en gård gäller det också att följa den tillräckligt lång tid för att den ska ha kommit i balans. Många gårdar går från slitna uppbundna besättningar till lösdrift i samma förändringsprocess. En holländsk undersökning och egna erfarenheter talar för att äldre, medflyttade ➤

➤ kor har svårast att anpassa sig till ett nytt system som AMS (62). Djurägarens skötsel av gården och känsla för kor betyder, som alltid, mer än driftsform (31, 36, 55).

Ett försök att samla framför allt västeuropeisk aktuell kunskap om AMS är internetsidan www.automaticmilking.nl.

JÄMFÖRELSE AV AMS MED TRADITIONELL MJÖLKNING

För att förstå vad som skiljer AMS från mjölkgropsanläggningar och uppbundna system beträffande framför allt påverkan på kornas juver, måste man förstå robotens mjölkningsteknik.

Hur mjölkar en robot?

Fördelar

Roboten mjölkar varje fjärdedel separat och kan därför ta hänsyn till de olika juverfjärdedelarnas mjölkmängd. När mjölkflödet från den enskilda spenen avtar till en viss nivå, upphör roboten att suga mjölk från den aktuella juverdelen. Detta minskar ett av problemen i konventionell mjölkning, nämligen att spenkoppen på en tidigt tömd spene fortsätter att suga trots att det inte finns någon mjölk kvar.

Mjölkningsrobotar av de flesta märken har idag teknik för att upptäcka mjölkförändringar som variationer i konduktivitet (elektrisk ledningsförmåga), flöde, mjölkmängd, färg och temperatur. Dessa förändringar mäts för varje juverfjärdedel och under hela mjölkningsförloppet. I konventionella system kontrolleras enbart förmjölken varför förändringar under det senare mjölkningsförloppet inte upptäcks. I robotar är dessutom identitetskontrollen av den mjölkade kon elektronisk och troligen säkrare än den kontroll som en mjölkare utför i en grop.

Mjölkslangarna från juvret till uppsamlingskärlet är långa och åtskilda, vilket utesluter risken för mjölksköljning mellan spenarna. Mellan varje ko sköljs spenkopparna, vilket bör minska den direkta överföringen av smitta.

Alla mjölkningstillfällen utförs på exakt samma sätt med samma förstimulering. Roboten kan mjölka dygnet runt, och kon går frivilligt till mjölkningen.

Flera studier visar att nykalvade kor stimuleras till ökad produktion genom tätare urmjölkningar i början av laktationen (45, 46, 74, 76). Det är strax före och de första veckorna efter kalvningen som det går att påverka de mjölkbildande cellerna och deras ämnesomsättning (76). Här ger roboten en möjlighet till ökad mjölkningsfrekvens av nykalvade kor, vilket är både dyrt och svårt att lösa i konventionella system.

Nackdelar

Vakuumnivåerna vid spenspetsarna är något högre och varierar mer i en automatisk mjölkningsenhet (AME) än i en mjölkgropsanläggning (6, 26, 54). Med ökat antal mjölkningar per dygn i AMS kan också belastningen på spenspetsen öka. Roboten utför heller ingen besiktning av spenhudens kondition. Ett par undersökningar visade trots detta att spenarnas kondition klarade sig bra på gårdar med AMS (4, 51).

Den automatiska mjölkningsanläggningen är förhållandevis dålig på att bedöma inkommande juvers nedsmutsning och behov av mer eller mindre omfattande rengöring (Figur 2). Alla spenar görs rena på ett standardiserat sätt. Rengöringsborstarna, där sådana finns, skall tvätta ca sexhundra spenar per dag, vilket medför risk för smittspridning.

I en mjölkningsrobot mjölkas fler kor med samma organ mellan diskningarna. Detta borde betyda fler möjligheter att överföra bakterier mellan kor i en mjölkningsrobot. En studie från Nederländerna visar emellertid att spenkoppar som kontaminerades med *Streptococcus agalatiæ* inte orsakade mastit hos de mjölkade korna inom sju dagar (73). Detta resultat talar för att mjölkningsmomentet kan utgöra en mindre risk för smittspridning och mastit i AMS än vad man ansett hittills.

I ett automatiskt mjölkningssystem är det av olika anledningar svårt att hantera åtskilda grupper av mjölkande kor. Att hantera alla kor i en grupp innebär svårigheter att särskilja till exempel kor som har smittsamma juverbakterier som *Staphylococcus aureus,* karenstid, eller avvikande hull (33).

FIGUR 2. *Den automatiska mjölkningsanläggningen är förhållandevis dålig på att bedöma inkommande juvers nedsmutsning och behov av rengöring.*

VAD HÄNDER EFTER INSTALLATION AV ETT AMS?

Högre tankcelltal

De flesta europeiska undersökningarna visar på lindrigt till måttligt höjda tankcelltal även en tid efter den nästan obligatoriska initiala celltalsökningen (35, 41, 66, 69, 80, 88, 90, 93). Nyinfektionsfrekvensen stiger också i AMS mätt som antal kor som får förhöjt celltal per månad (3, 16, 23, 30, 66, 69). När det gäller antalet mastitbehandlingar varierar resultaten mer (23, 69). En svensk undersökning visade inte på någon ökning i incidensen kor behandlade för mastit på AMS-gårdar (16).

Det finns endast ett fåtal små studier om vilka bakteriologiska agens som ökar i AMS. Ett par av dessa visar dock att miljöbakterier (framför allt koliformer) ökar i andel på bekostnad av smittsamma agens (63, 81).

AMS ger bättre kovälfärd

När det gäller ej juverassocierad sjuklighet och fertilitet verkar robotgårdarna klara sig lika bra, eller dåligt, som gårdar med konventionell mjölkning (11, 16, 21, 22, 23, 41). Kovälfärden i övrigt är dessutom nästan entydigt bättre efter introduktionen av en robot (23, 40, 72, 78, 79, 83, 87, 90, 91, 94). Med kovälfärd menas då lägre nivåer av stresshormoner, lägre puls vid mjölkning samt högre oxytocinnivåer. Inte ens ranglåga kor har det sämre vid frivillig mjölkning (78, 91).

Nöjda nybyggare

En enkät redovisad i tidningen Husdjur (59) visar att tillfrågade svenska robotbesättningar (n=101) sade sig vara nöjda med sina AME efter en tids inkörning. De flesta skulle också köpa samma fabrikat om de fick välja på nytt.

VIKTIGA PROBLEMSTÄLLNINGAR I AMS

Den genomförda litteraturgenomgången har lett fram till tre övergripande infallsvinklar på orsaker till de förhöjda celltalen i AMS: fel i själva roboten, problem med mjölkläckage från korna och dåligt fungerande kotrafik och stall.

Brister i justering och underhåll av AME:n

Om spenarna blir ofullständigt rengjorda i roboten och spentvättsystemen är nedsmutsade ökar risken för juverinfektion. ➤

FIGUR 3. *De flesta undersökningarna förordar guidad trafik, dvs en smart gate (grön nära i bild) som kan släppa ut nyligen mjölkade kor direkt till foderbordet.*

➤ Överutnyttjade spengummin är en annan riskfaktor för höga celltal (36). Igensatta vakuumventiler och ofullständigt bortsköljda diskmedel är andra orsaker till ökat slitage på spenarna. Dålig hygien i robotens foderkrubba kan också påverka korna negativt.

Ökat mjölkläckage

Vid ökad mjölkningsfrekvens kommer kornas spenar att sammanlagt vara öppna en längre tid per dygn (52). I AMS läcker också alla kor, och framför allt förstakalvarna, oftare mjölk mellan mjölkningstillfällena än i konventionella system (15, 57). Enligt samma studie hade var fjärde robotko läckt någon gång under laktationen, vilket var betydligt högre läckage än i andra system.

För att nå en så hög dygnsproduktion som möjligt på roboten kan djurägare lockas till ett urval av kor som har ett högt mjölkflöde per tidsenhet. Detta är ytterligare en riskfaktor för mjölkläckage och mer öppna spenar mellan mjölkningarna (37, 58).

Alla faktorer som håller spenkanalerna mer eller mindre öppna kan leda till ökad risk för nyinfektion av juvret.

Stallutformning

En av de mest påtagliga orsakerna till celltalsförhöjning i AMS verkar vara om besöksfrekvensen i roboten är för låg och variationen i tid mellan besöken blir för stor (17, 86, 88 samt personligt meddelande, G Pettersson, 2003). Många rapporter tyder också på att det i AMS finns en ännu tydligare koppling mellan juverhälsa och stallets funktion än det finns i konventionella lösdrifter med manuell mjölkning (31, 32, 35, 36, 55, 65, 82). För att må bra måste kor kunna vila, resa sig, gå via roboten och stå vid foderbordet tillräckligt ofta och komfortabelt.

Kotrafik

En hörnsten i ett fungerande AMS är alltså en god kotrafik. För det första måste stallet och dess gångar vara planerade och rätt utformade för att möjliggöra denna trafik.

För det andra gäller det att verkligen få korna att frivilligt vilja röra sig mellan liggbås, robot och foderbord minst sex gånger per dag (81, 84). En lätt hungrig ko är mer motiverad att utföra ett visst jobb för att nå maten. Detta utesluter fullfoder med full energitäckning på foderbordet. Nuvarande kunskaper talar för att ensilage på foderbordet med kraftfoder i automater och i roboten ger flest korundor per dag (20, 81). Erfarenheter från djurägare och ett par undersökningar visar att påtagligt små ändringar av energinivån i fodret på foderbordet direkt kan påverka kotrafiken (18, 89).

De flesta undersökningar förordar styrd kotrafik (20, 28, 60, 65, 84, 91) (Figur 3). Det betyder att en selektionsgrind placeras före roboten och styr möjligheten för korna att nå foderbordet. Fördelarna med detta är att roboten bara får arbeta med kor som ska mjölkas. Dessutom undviks oönskade köer till roboten genom att släppa förbi en stor del av korna. Med detta system får man ett litet antal kor att manuellt hämta om de inte kommit till mjölkning inom en viss tid, ofta tolv timmar. Helt fri trafik ger flest foderbordsbesök per dag men kan ge fler kor att hämta in vid utebliven mjölkning. Några robotfabrikanter rekommenderar ändå fri kotrafik efter en styrd inkörningsperiod.

FIGUR 4. *Målet är att få lösdriftstallen så komfortabla att kor ligger, går och står utan onödiga påfrestningar.*

Kokomfort

Kokomfort är ett begrepp som kommit för att stanna i modern mjölkproduktion. För att få fungerande mjölkkostall bör vi betrakta lokalerna ur mjölkkons perspektiv och få dem attraktiva ur hennes synvinkel (1, 8, 10, 53). Målet är att få kon att lägga sig ofta och att sedan utan hinder kunna resa sig (Figur 4). Utformningen av liggbåsen är därmed viktig. När kon ligger ökar exempelvis genomblödningen i juvret med upp till 25 procent (9). Kon vilar också klövarna för att bättre klara av att gå och stå i hårda gångar. Ju fler kor som ligger och idisslar, desto bättre plats och mindre tillfällen till aggression mellan de kor som befinner sig i gångar och vid foderbord. Om kon har problem med att få plats att resa sig ökar risken för att hon gödslar i båset. Ett ”stå i stall index” visar hur många kor som står i stallet

respektive ligger under ett visst mättillfälle (10). Ju fler som står desto större risk för hälsoproblem.

I USA visar nästan alla komfortundersökningar att sand är överlägset som underlag i liggbåsen och att en välskött djupströbädd är näst bäst. Tjocka madrasser kommer på tredje plats och enbart gummimattor är inte rekommendabelt (53, 56). När det specifikt gäller juverhälsan är djupströbädden mer tveksam (Torkel Ekman, personligt meddelande, 2003).

Från praktiken ser vi att ströhanteringen ofta är eftersatt i dagens besättningar. Gårdarna har utfodringsvagnar, aktivitetsmätare, mjölkorganavtagare och all möjlig teknik i stallet. Sällan finns dock adekvata hjälpmedel för att fördela strömateriel på liggytorna. Detta blir ännu tydligare i AMS eftersom det aldrig är tomt på kor i liggavdelningen. Nuvarande system för spånblåsning orsakar ofta för mycket dammbildning. De tungarbetade systemen som finns idag leder till att det används för liten mängd strö och att den omsätts för sällan. Detta ger då inte den nödvändiga renheten och komforten som en god juverhälsa förutsätter.

Bete

När det gäller bete och AMS är detta ett särskilt forskningsområde. De två går att kombinera, vilket till exempel Kungsängens försöksladugård, SLU, visat med tillräcklig besöksfrekvens i roboten om det finns näraliggande beten och selektionsgrindar (44, 75). I Holland släpper hälften av AMS-gårdarna ut korna under betesperioden. Här har man funnit att man i genomsnitt får mycket små förändringar till det sämre (6 %) i robot-effektiviteten mätt som antalet mjölkningar per dygn. Skillnaderna mellan hur de olika gårdarna lyckats är däremot stor (13).

UTREDNINGSGÅNG VID JUVERHÄLSOPROBLEM I AMS

Överblick

Djurskötaren och dennes rådgivare bör utifrån utvalda fakta från robotens olika varnings- och statuslistor, skapa sig en bild av vad som avviker på aktuell gård (34, 39). En tabell över nyckeltal på vad man kan förvänta sig hos aktuellt robotmärke kan vara till god hjälp (Håkan Landin, personligt meddelande, 2003). Här ges normala värden för till exempel besöksfrekvens per dygn, mjölkmängd, tid mellan mjölkningar för enskilda kor m m. Till dessa uppgifter kopplas ➤

Figur 5. En av hörnstenarna i AMS är att undvika driftstopp och köbildning framför roboten. Det är fundamentalt för en god juverhälsa att finna orsaken till driftstopp.

information om foderintag och eventuell aktivitetsmätning av korna. Kokontrolluppgifterna kan dessutom ge ett tidsperspektiv på problemen. Tidigare bakteriologiska odlingar ger viktig information om vilka agens som överväger.

Tillsammans kan uppgifterna ge indikationer på att vissa kor måste undersökas mer ingående. Djurägare framhåller också att man bör reagera tidigt på eventuella ohälsosignaler. Annars kan exempelvis perioder med celltalsförhöjningar ta längre tid att bekämpa. En färdig handlingsplan för olika problemsituationer underlättar för lantbrukaren och eventuella avbytare.

Fungerar kotrafiken?

Efter att djurägaren och rådgivaren skapat sig den inledande överblicken av problemet går man vidare i besättningen.

Hur många (%) kor måste hämtas per dag på grund av att de inte mjölkats de sista tolv timmarna? Är antalet robotbesök för misstänkta individer tillräckligt? Hur stor andel av mjölkningarna är ofullständiga? Uppstår köer, och i så fall vid vilka tillfällen på dygnet? Kor i köer gödslar på liten yta, vilket ger ett tjockare gödsellager på golvet framför roboten och detta ökar i sin tur risken för nedsmutsning av spenar strax före mjölkning. Mjölkläckage i denna smuts gynnar tillväxten av en bakterieflora som kan infektera juvret.

Analysera driftstopp

Det är fundamentalt för en god juverhälsa att finna orsaken till onödiga driftstopp (Figur 5). Målet är att ha så jämna mjölkningsintervall som möjligt. Missade mjölkningar kan inte tas igen, speciellt om antalet kor ligger uppåt 60 per robot (Personligt meddelande G Pettersson 2003, 81).

Spenarnas hälsostatus

Om man misstänker att kornas spenar på något sätt är skadligt påverkade kan detta kontrolleras dels direkt efter mjölkningen i roboten, dels ute i stallet. Förändrad form, färg, förekomst av petekiella blödningar eller kraftig hyperkeratos med sprickbildningar i spenspetsen är indikationer på att mjölkningen inte fungerar optimalt (51). Förstimulering, avtagningsflöde eller andra inställningar kan behöva justeras (personligt meddelande, Torkel Ekman, 2004).

Slitage och hygien i roboten

Finns misstanken att celltalsproblemen etableras eller underhålls vid själva mjölkningen? Om inte t ex tvättborstar och spengummin fungerar som de ska finns en uppenbar risk för att upprätthålla en smittkedja mellan mjölkade kor. Senaste bytet av spengummin bör antecknas på en plats som är lätt synlig. En vanlig åtgärd vid misstanke om problem med spenborsthygienen är att växla två par tvättborstar under dygnet på de robotmärken där sådana finns.

Alltså: när roboten är ledig, kontrollera mjölkningsdetaljerna och foderkrubban.

Kornas renhet och stallets funktion

Grundläggande är att gå ut bland korna och kontrollera juvrens och spenarnas renhet. Läcker några kor mjölk och i så fall vilka kor och hur utfördes deras senaste mjölkning?

Här går det också att bedöma stallets allmänna funktion: Hur är hygienen på båspallar, gångar, foderbord, och i kraftfoderautomater samt vattenkar? Erbjuder liggbåsen korna tillräcklig komfort och plats för resningsakten? Hur är strökvalitet och kvantitet? Omsätts strået tilläckligt ofta, minst varannan dag? Är klövhälsan bra, går korna utan överdriven försiktighet? Är djuren magra, feta eller rädda (72, 91)? Förekommer svullna haser lateralt eller hassår medialt? Kor som ligger snett i liggbåsen drar det övre bakbenet fram och tillbaka över liggbåskanten och orsakar därmed sår med sårbakterier på insidan av hasen. Även smuts från gången dras med denna rörelse in på båset, vilket sammantaget ökar risken för nyinfektioner i juvret.

Rådgivarens framtid

Höga celltal i dagens besättningar har ett komplicerat orsakssammanhang. Som rådgivare ser man också fler och fler lösdriftbesättningar som inte hinner med tillräcklig skötsel av alla djur. Detta illustrerar behovet av ett mer övergripande besättningstänkande jämfört med de hittilldags vanliga korta besöken. Sjukdomsfrekvenser varierar trots allt mer mellan enskilda besättningar än mellan olika driftssystem.

Det är en stor utmaning för rådgivaren att följa aktuell forskning och därigenom hjälpa dagens djurskötare att få den nya kunskap som behövs och underlätta för dem att lyckas. Detta gäller speciellt vid den stora omställning som en övergång till AMS medför (55).

TANKAR INFÖR FRAMTIDEN

Nyinstallation av ett automatiskt mjölkningssystem och anpassningen av detta till mjölkkons behov är en större omställning än de flesta lantbrukare förväntar sig (Figur 6). Det är, som många författare menar, ett paradigmskifte.

Inte desto mindre är det gamla sanningar i en ny förpackning. En djurägare med känsla för kor mjölkar rena, stimulerade spenar på utvilade, friska kor, som har tillgång till ett ändamålsenligt foder i en stressfri miljö som är densamma dag efter dag.

När det gäller framtida forskning vore det önskvärt med flera studier, bland annat om när de flesta nyinfektionerna sker i ett juver i AMS. Är det vid eller mellan mjölkningstillfällena eller infekteras de redan under sinperioden?

Andra områden som bör undersökas är hur avelsurvalet i framtiden kan ta hänsyn till frivillig rörelse, mjölkbarhet och spenansättning som passar AMS. En slutlig önskan är att kunna få roboten att säkrare upptäcka förhöjda celltal från en enskild juverfjärdedel.

TACK

Ett tack till VMD Torkel Ekman, vid tiden för artikelns tillkomst verksam vid Svensk Mjölk, Forskning, för värdefull hjälp och för synpunkter på innehållet.

SUMMARY

How does introduction of AMS affect udder health?

The author has made a literature review and refers to his own experiences from studying dairy farms that have introduced automatic milking systems (AMS).

Most studies agree that milking in an AMS generally will increase cell counts

FIGUR 6. *Nyinstallation av ett automatiskt mjölkningssystem och anpassningen av detta till mjölkkons behov är en större omställning än de flesta lantbrukare förväntar sig.*

and the rate of new infections to the udder. On the other hand animal welfare is generally improved. The possibility to milk newly calved, high producing cows more often than low producing cows in late lactation is one of the major benefits with AMS.

The author discusses pros and cons with AMS and what new thinking is needed to combat high somatic cell counts in such dairy farms. Three main challenges are discussed: problems with the milking procedure in the automatic milking unit, milk leaking cows and finally difficulties to get proper cow traffic in a well functioning stable.

Farmers, advisors and veterinarians need to focus on what the cow needs for her comfort and health. There is a need to gather new and more information from the management systems of the automatic milking units, to be able to detect and correct diseases and disturbances early and on an individual basis. A well functioning stable with good cow comfort, that helps the cows to keep clean, is crucial to future animal health and milk production. Things to consider are type of feed and watering systems, forced or free cow traffic, use of smart gates etc in order to prevent variability in milking intervals and unnecessary gathering of cows. The difficulty to handle cows with different udder health status is discussed.

Some advice is also given how to perform an investigation when dealing with elevated somatic cell counts on AMS-farms.

Referenser

1. Anderson N. Dairy cattle behavior: Cows interacting with their workplace. 36 conference Am Assoc Bovine Pract, Columbus, USA, 2003, Sept 18, 1–22.
4. Berglund I, Pettersson G & Svennersten-Sjaunja K. Automatic milking: Effects on somatic cell count and teat end-quality. Livestock Production Science, 2002, 78, 2, 115–124.
10. Cook NB. Through the eyes of a cow. Observations on cow behavior and health. University of Wisconsin-Madison, kursen CowComfort 2003, Bivet, Kolding, Danmark.
16. Ekman T. Hur mår korna i AMS. Hälso-aspekter. Komp Veterinärmötet, 2003, 95–98.
17. Friggens NC & Rasmussen MD. Milk quality assessment in automatic milking systems: accounting for the effects of variable intervals between milkings on milkcomposition. Livestock Production Science, 2002, 73, 1, 45–54.
20. Harms J, Wendl G & Schon H. Forms of cow traffic in automatic milking systems. Effects on milking frequency and on the number of cows to be brought in. Landtechnik, 2001, 56, 4, 254–255.
22. Hillerton JE, Dearing J, Dale J, Poelarends JJ, Neijenhuis F, Sampimon OC, Miltenburg JDHM & Fossing C. Impact of automatic milking on animal health. The International Symposium on Automatic Milking, Lelystad, Holland, March 24–26 2004. http://www.automaticmilking.nl, 2006-12-13.
23. Hjort-Nielsen LA & Blom JY. Sygdoms-

➤ registreringer ved opstart af automatisk malkning. Automatisk malkning i Danmark – rapport nr 24 fra Danmarks Jordbrugsforskning, april 2001.
28. Jagtenberg CJ, Lent AJH van & Scheppingen ATJ van. Free- and one way-traffic with automatic milking. Praktijkonderzoek Rundvee, 1997, 121, 29.
31. Knappstein K, Roth N, Slaghuis B, Zonneveld RF van, Walte H-G & Reichmut J. Farm hygiene and teat requirements in automatic milking. The International Symposium on Automatic Milking, Lelystad, Holland, March 24–26 2004. http://www.automaticmilking.nl, 2006-12-13.
36. Koning K de, Slaghuis B & Vorst Y van der. Milk quality on farms with an automatic milking system. The International Symposium on Automatic Milking, Lelystad, Holland, March 24–26 2004. http://www.automaticmilking.nl, 2006-12-13.
41. Kruip TAM, Morice H, Robert M & Ouweltjes W. Robotic milking and its effect on fertility and cell counts. Journal of Dairy Science, 2002, 85, 10, 2576–2581.
46. Lövendahl P & Madsen P. Ændringer ved laktationskurvens form og mælkens sammensætning efter overgang til automatisk mælkesystem. Automatisk malkning i Danmark – rapport nr 24 fra Danmarks Jordbrugsforskning, april 2001.
49. Mol RM de. Automated detection of oestrus and mastitis in dairy cows. Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 2001, 126, 4, 99–103.
51. Neijenhuis F, Bos K, Sampimon OC, Poelarends J, Hillerton JE, Fossing C & Dearing J. Changes in the teat condition in Dutch herds converting from conventional to automated milking. The International Symposium on Automatic Milking, Lelystad, Holland, March 24–26 2004. http://www.automaticmilking.nl, 2006-12-13.
57. Persson Waller K, Westermark T, Ekman T & Svennersten-Sjaunja K. Milk leakage – an increased risk in automatic milking systems. Journal of Dairy Sciences, 2003, 86, 3488–3497.
62. Poelarends JJ, Sampimon OC, Neijenhuis F, Miltenburg JDHM, Hillerton JE, Dearing J & Fossing C. Cow factors related to the increase of somatic cell count after introduction of automatic milking. The International Symposium on Automatic Milking, Lelystad, Holland, March 24–26 2004. http://www.automaticmilking.nl, 2006-12-13.
66. Rasmusen MD, Bjerring M, Justesen P & Jepsen L. Milk quality on Danish farms with automatic milking systems. Journal of Dairy Science, 2002, 85, 2869–2878.
73. Schuiling E. The cleaning of automatic milking systems. Proc: Automatic milking systems – a better understanding. Int symp Lelystad NL, Wageningen Academic Publ, 2004, Mars 24–26, 94–100.
75. Spörndly E. Bete och AMS – hur går det ihop? Komp Veterinärmötet, 2003, 87–90.
78. Svennersten-Sjaunja K. Hur mår korna i AM-systemet? Fysiologi och välbefinnande. Komp Veterinärmötet, 2003, 91–93.
84. Thune RO, Berggren AM, Gravas AM, Wiktorsson H, McLean J, Sinclair M & West B. Barn layout and cow traffic to optimise the capacity of an automatic milking system. First north american conf on rbt milking, Toronto, 2002, 20–22 March, II, 45–50.
89. Wiedermann M & Wendl G. Balancen mellem foderniveau i AMS og på foderbord har stor indflydelse på malkefrekvensen. Landscentret Dansk Kvæg, Landtechnik, 2002. www.lr.dk, 2006-12-13.
90. Wiktorsson H, Pettersson G, Olofsson J, Svennersten-Sjaunja K & Melin M. Welfare status of dairy cows in barns with automatic milking. Rapport, mars 2003. http://www.automaticmilking.nl, 2006-12-13.
93. Vorst Y van der & Koning K de. Automatic milking systems and milk quality in three European countries. First North American conference on robotic milking, Toronto, Canada 2002, 20–22 March, V:1–12.

En fullständig referenslista (94 referenser) kan fås från författaren.

***ANDERS KARLSSON,** leg veterinär, distriktsveterinär, Södergatan 1, 915 34 Ånäset.

SACO *Seminarium för egenföretagare*

OFFENTLIG UPPHANDLING – regler och tips

SACO fortsätter sina kunskapsdagar för egenföretagare med nya inspirationsdagar i samarbete med medlemsförbunden, däribland Sveriges Veterinärförbund, för företagande medlemmar (i samverkande förbund). Dagarna är också öppna för medlemmar som funderar på att starta eget.

SACO har engagerat **Kalle Krall**, vd för AffärsConcept AB – ett företag som arbetar med upphandlingsrådgivning, och **Dan Frödén**, anbudsrådgivare vid Tenders in Europe AB.

Datum och plats:
Den 1 mars 2007, kl 13.00–17.00, Näringslivets Hus, Indusstrisalen, Storgatan 19, Stockholm.

Anmälan: på www.saco.se/kunskapsforetagarna *senast måndagen den 19 februari.*

Konferensen är gratis, men det är viktigt att du avanmäler dig om du får förhinder att delta. **Avanmälan ska ske senast torsdagen den 22 februari** för att du inte ska debiteras kostnaden för semeinariet.

Ytterligare information finns på SACO:s hemsida www.saco.se/kunskapsforetagarna.
Frågor besvaras av Hanna Eriksson, hanna.eriksson@saco.se, 08-613 48 33.

MARIA LINDBERG, leg veterinär.*
Handledare: Nils Lundeheim, SLU och Per Wallgren, SVA.

Uppföljning av vaccinationsprogram mot Mycoplasma hyopneumoniae hos slaktsvin

Omgångsvis uppfödda grisar i sektionerade system bär i allmänhet inte på aktiva luftvägsinfektioner av bakterien *Mycoplasma hyopneumoniae* då de anländer till slaktsvinsstallet. Trots detta finns det besättningar där smittan verkar aktiveras under uppfödningen till slakt. I artikeln beskrivs hur prevalensen lunginflammation (SEP) hos grisarna minskade till följd av vaccinering mot bakterien vid insättning i slaktsvinsstallet. Då vaccinationen upphörde efter två och ett halvt år ökade antalet registreringar vid slakt för att ett år efter avslutad vaccination återgå till initial nivå. Artikeln utgör författarens examensarbete för specialisering i svinsjukdomar.

granskad artikel

FIGUR 1. *Omgångsuppfödda smågrisar visar i allmänhet inte symtom av SEP vid leverans till slaktsvinsuppfödningen och saknar oftast antikroppar mot* M hyopneumoniae.

INLEDNING

Gruppvis grisning och ålderssektionerad uppfödning av tillväxtgrisar och slaktsvin är dominerande inom svensk grisproduktion. I Sverige har hälsoläget för grisar förbättrats som en följd av strikt ålderssektionerad uppfödning. Det kan exemplifieras med att medelprevalensen av swine enzootic pneumonia (SEP) bland svenska grisar vid slakt har minskat från 17–18 procent 1994 till fyra procent 2001 (4).

I system där smågrisproducerande besättningar säljer sina djur till specialiserade slaktsvinsproducenter vid en vikt av 23–30 kg är grisarna oftast nio till tolv veckor gamla. Vid en ålderssektionerad smågrisproduktion är det ovanligt att grisar vid tidpunkten för förmedling är aktivt infekterade med *Mycoplasma hyopneumoniae,* vilket kan avläsas på så sätt att de så gott som alltid är seronegativa vid denna tid (2, 3, 9, 10). Däremot har det observerats i ett flertal besättningar att smitta med *M hyopneumoniae* kan aktiveras under slaktsvinsperioden trots en strikt ålderssektionerad uppfödning. Det kan tyda på att infektionen i sektionerade system härbärgeras hos äldre slaktsvin och når de yngre djuren ➤

via luft och skötare. Det kan också tala för att smågrisarna bär på smittämnet redan då de anländer till slaktsvinsuppfödningen utan att det går att påvisa serologiskt (Figur 1). I båda fallen skulle en strategisk vaccinering av förmedlingsgrisarna mot *M hyopneumoniae* kunna minska problemen med SEP under slutet av uppfödningstiden och medverka till att prevalensen registreringar för SEP vid slakt kunde minska. Detta är även i integrerade besättningar visat i flera studier (9, 10).

Den övergripande målsättningen med denna studie var att dokumentera och värdera effekten av vaccination mot *M hyopneumoniae* i en slaktsvinsproducerande besättning med en hög prevalens SEP-pneumonier registrerade vid slakt. Målet var också att vid eventuell positiv effekt följa händelseförloppet efter det att vaccinationsprogrammet avslutats.

MATERIAL OCH METODER

Besättning och utförda vaccinationer

Studien genomfördes i en konventionell, specialiserad slaktsvinsbesättning med strikt omgångsuppfödning. Besättningen födde upp förmedlingsgrisar (treraskorsning: Hampshire x Lantras-Yorkshire). Vid ankomst till slaktsvinsbesättningen var grisarna tio till tolv veckor gamla och vägde mellan 23–30 kg. Vid tiden för slakt vägde de cirka 110 kg, levande vikt. Bortsortering av grisar i dålig kondition hade före leverans skett hos smågrisproducenten. Sogrisar och kastrater gick blandat i boxarna.

Slaktsvinsbesättningen bestod av fyra avdelningar vardera med plats för 370 grisar. Avdelningarna låg parvis i två närbelägna byggnader (Figur 2). Varje avdelning tömdes på djur, tvättades och desinfekterades innan en ny grupp av förmedlingsgrisar togs emot, enligt principen allt in–allt ut på sektionsnivå. Var fjärde vecka tömdes en stallavdelning för att ge plats åt en ny grupp grisar. Omgångstiden var således 16 veckor inklusive tvätt och desinfektion.

Sedan 1999 har alla grisar köpts från samma smågrisproducerande besättning som ingår i ett suggpoolssystem. Suggorna i navet har stabil ålderssammansättning och dokumenterat låga nivåer av serumantikroppar riktade mot *M hyopneumoniae*.

Djuren sköttes enligt i besättningen rådande skötselrutiner. Grisarna utfodrades med blötfoder sammansatt av spannmål producerat på gården, återtaget bröd från livsmedelsbutiker och ett till dessa råvaror specialkomponerat koncentrat (Svenska Lantmännen, Svalöv). Grisarna hade fri tillgång till vatten via nipplar.

Kliniskt sjuka djur behandlades enligt instruktioner från besättningsveterinär. Under perioden förekom inga individuella behandlingar mot lunginflammation. Medicinska behandlingar av hela grupper förekom inte någon gång under tiden för studien.

1999 infördes i besättningen ett PC-baserat program för produktionskontroll och slaktskadeövervakning registrerades för varje enskild avdelning och produktionsomgång (PigWin Slakt¸ Quality Genetics HB, 244 82 Kävlinge).

Delstudier

Del ett av studien omfattade 13 omgångar insatta under perioden oktober 1999 till september 2000. Dessa omgångar valdes ut som historiskt material då besättningen började vaccinera mot *M hyopneumoniae*. De hade en hög prevalens anmärkningar för SEP i samband med slakt.

Del två av studien omfattade 34 omgångar där effekten av att vaccinera djuren mot *M hyopneumoniae* utvärderades. Perioden inleddes i oktober 2000. Grisarna vaccinerades en gång mot *M hyopneumoniae* (Hyoresp Merial, Lyon, Frankrike) första eller andra dagen efter ankomsten till slaktsvinsstallet. Vaccinationen pågick under drygt två och ett halvt års tid och avslutades i april 2003.

I del tre av studien studerades utvecklingen i 28 omgångar efter det att vaccinationsprogrammet avslutats. Perioden inleddes med omgången som sattes in i maj 2003 och avslutades i och med insättningen i juni 2005.

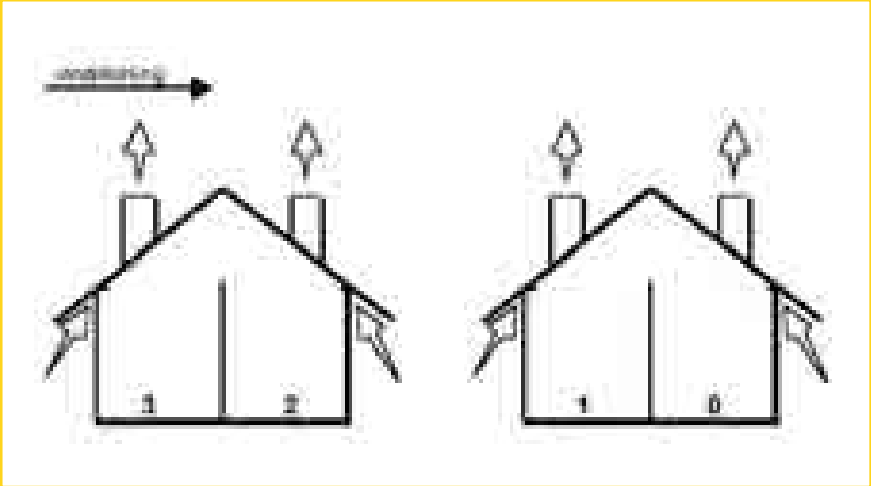

FIGUR 2. *Slaktsvinsstallarnas inbördes placering med två parallella sektioner i varje huskropp. Den allmänt rådande vindriktningen är nordlig. Ventilationsluften, in- och utflöden är markerade i figuren.*

Registreringar i samband med slakt

I alla tre delstudierna registrerade personal från Statens Livsmedelsverk (SLV) förekomsten av SEP-pneumoni vid besiktningen i samband med slakt (6). Frekvensen av registreringarna sammanställdes omgångsvis. Samtidigt samlades produktionsdata in och sammanställdes omgångsvis i effektivitetskontrollprogrammet PigWin Slakt.

Med PigWin Slakt beräknades den dagliga tillväxten samt en teoretisk uppfödningstid från 25 till 110 kg levande vikt för varje omgång. För att därefter bedöma den ekonomiska effekten av att vaccinera beräknades uppfödningskostnaden per gris och dag till fem kronor. Schablonkostnaden är anpassad efter svenska förhållanden där den genom-

snittliga dagliga foderkostnaden värderas till fyra kronor och stallkostnaden till en krona.

I dessa kalkyler skattades vaccinationskostnaden till fem kronor per djur.

Provtagningar i besättningen och serologiska undersökningar

I del tre av studien, det vill säga efter det att vaccinationerna mot *M hyopneumoniae* upphört, utvaldes 20 grisar slumpvis per produktionsomgång i samband med insättningen. Dessa grisar individmärktes och blod insamlades, vid ankomsten och tolv veckor senare, i vacutainerrör utan tillsats. Blodprovstagningen genomfördes i samtliga inköpta djurgrupper under ett år, motsvarande 13 insättningar. Blodproven centrifugerades. Serum avskiljdes och förvarades i –20°C till dess att de analyserades.

Mängden antikroppar riktade mot *M hyopneumoniae* i serum med spädning 1:100 i PBS-Tween analyserades med en tidigare beskriven indirekt ELISA-metodik med Tween 20-behandlat antigen (1, 8). Värden överstigande A450 = 0,5 tolkades som en positiv reaktion.

Statistisk analys

Insamlad data (en ”observation” per omgång) analyserades statistiskt för att jämföra hälsa och produktion före, under och efter vaccinationsprogrammet med hjälp av medeltals-, frekvens- och variansanalys (SAS Institute Inc, Cary, NC, USA).

RESULTAT

Allmänt

Grisarna föddes upp omgångsvis i strikt ålderssektionerade avdelningar. Omgångstiden i avdelningen var 16 veckor med en medeluppfödningstid på 100 dagar. Under studiens första del, innan vaccinering mot *M hyopneumoniae* inleddes, hördes en torr och icke produktiv hosta bland grisarna under uppfödningsperiodens senare del.

Slaktskadestatistik: registreringar för SEP

Under den första delstudien (13 insättningar) var medelprevalensen SEP 13,8 ±7,4 procent, med variation mellan 0,8 och 30,7 procent i de olika omgångarna (Figur 3).

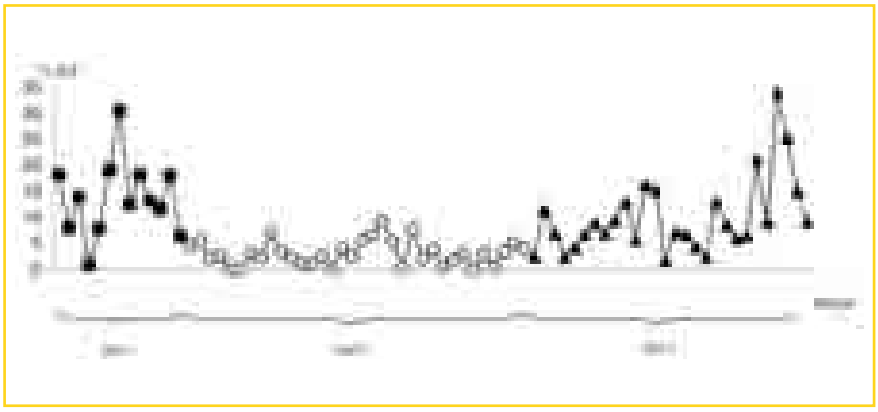

FIGUR 3. *Prevalens SEP-registreringar vid slakt i en specialiserad slaktsvinsbesättning med ålderssektionerad uppfödning i fyra stallavdelningar före, under och efter det att djuren vaccinerades mot* M hyopneumoniae *vid ankomsten. Delstudie 1* (■) *representerar perioden innan djuren vaccinerades, delstudie 2* (o) *den period då djuren vaccinerades vid ankomst och delstudie 3* (▲) *perioden efter det att vaccinationerna upphört.*

Under studiens andra del (34 insättningar) då grisarna vaccinerades mot *M hyopneumoniae* sjönk (p<0,0001) medelprevalensen SEP till 3,1 ± 2,4 procent med en variation från 0 till 9,5 procent i de olika omgångarna (Figur 3).

Under den tredje delstudien (28 insättningar) då rutinen att vaccinera mot *M hyopneumoniae* vid ankomsten hade upphört ökade (p<0,001) åter registreringen av SEP-pneumonier vid slakt. Under hela denna period var medelprevalensen SEP vid slakt 10,1 ±7,4 procent med en variation från 0 till 34,3 procent i de olika omgångarna (Figur 3). Initialt var prevalensen SEP låg för att därefter öka långsamt (5,5±3,8 procent under de första fem omgångarna, 9,0±2,5 procent under omgång 6–10, 8,2±5,2 procent under omgång 11–20 och 15,9±10,3 procent under omgång 21–28).

Slaktskadestatistik: registreringar för pleurit

Under den första delen av studien låg pleuritfrekvensen på 4,1±1,6 procent (variation mellan 2,0–7,3 %).

Under del två av studien då grisarna vaccinerades mot SEP ökade pleuritfrekvensen till 8,4±9,9 procent (variation mellan 2,0–33,5 %). Denna ökning av medelprevalensen pleurit berodde främst på höga registreringar hos grisar insatta under fyra efterföljande omgångar från augusti till november 2001 (31,9±2,0 %). Om man bortser från dessa fyra omgångar hade de resterande 30 vaccinerade omgångarna en medelprevalens av pleurit på 4,4±1,8 procent (variation mellan 2,0–9,4 %).

Under del tre av studien då vaccinationerna avslutats var pleuritfrekvensen i ➤

Tabell 1. PRODUKTIONSDATA FRÅN GRISAR UPPFÖDDA TILL SLAKT I EN SPECIALISERAD SLAKTSVINSBESÄTTNING MED ÅLDERSSEKTIONERAD UPPFÖDNING I FYRA STALLAVDELNINGAR FÖRE, UNDER OCH EFTER DET ATT DJUREN VACCINERADES MOT *M HYOPNEUMONIAE* VID ANKOMSTEN.

	Del 1 Före vaccination (n = 13)	Del 2 Under vaccination (n = 34)	Del 3 Efter vaccination (n = 28)
Daglig tillväxt, g/dag	857 ± 21	874 ± 35	875 ± 24
Kg foder/kg tillväxt	2,7 ± 0,1	2,7 ± 0,1	2,5 ± 0,5
MJ/kg tillväxt	34,4 ± 1,3	32,3 ± 5,5	31,6 ± 6,4
Köttprocent vid slakt	57,6 ± 0,5	57,2 ± 0,8	57,4 ± 0,7

genomsnitt 6,4±5,7 procent (variation mellan 1,5–32,7 %).

Produktionsstatistik

Produktionsresultaten visas i Tabell 1. Som framgår av tabellen förbättrades produktionsresultatet mellan delstudie ett och två samt mellan delstudie två och tre. Ökningen saknar dock statistisk signifikans.

Serologi

I delstudie tre, efter det att vaccinationerna mot SEP avslutats, följdes påföljande 13 insättningar serologiskt med avseende på antikroppar riktade mot *M hyopneumoniae*. Vid ankomst till slaktsvinsbesättningen var smågrisarna i elva insättningsomgångar serologiskt negativa mot *M hyopneumoniae*. Den 5:e och 6:e insättningens grisar avvek från övriga genom att 80 respektive 25 procent var serologiskt positiva vid ankomst. Dessa omgångar är markerade med pilar i Figur 4. Strax före slakt, det vill säga efter tolv veckor i slaktsvinsstallet, provtogs de utvalda grisarna en andra gång. De första tre insättningarna var vid denna tidpunkt fortfarande seronegativa mot *M hyopneumoniae*. Ingen av de därefter insatta omgångarna var seronegativ mot *M hyopneumoniae* strax före slakt. Andelen djur med antikroppar riktade mot *M hyopneumoniae* var vid denna tidpunkt 35–100 procent.

DISKUSSION

Besättningsägarna upplevde att de vaccinerade grisarna hade markant bättre hälsostatus jämfört med grisar innan vaccinering mot *M hyopneumoniae* inleddes och förekomsten av hosta under den senare delen av uppfödningsperioden minskade. Vaccineringen ledde till en omedelbar och kraftig reducering av prevalensen SEP-registreringar vid slakt. Förutsatt att varje foderdag innebär en kostnad på fem kronor, ökade den teoretiska intäkten med 4,58 kronor per gris under vaccinationsperioden, del två av studien, och 10,50 kronor i studiens del tre då vaccinationen upphörde. Den ökade teoretiska intäkten var en följd av kortare uppfödningstid på grund av att den dagliga tillväxten ökade. Förbättringen i produktionsresultaten, daglig tillväxt, köttprocent och foder per kg tillväxt, var dock inte statistiskt signifikanta. Produktionsresultaten förbättrades i jämförbar nivå med effekterna av de genetiska framstegen under samma period. Det genetiska framsteget för tillväxthastighet beräknas vara omkring fem gram per år, vilket ger en beräknad total tillväxtförbättring på 25 gram under de fem åren som studiens del två och tre omfattar (5).

Eftersom arbetsinsatsen bedömdes som betungande föredrog besättningsägarna att avsluta vaccinationsprogrammet efter knappt tre år. Därefter steg frekvensen SEP-registreringar vid slakt för att efter cirka ett år befinna sig på samma nivå som innan vaccinationerna mot *M hyopneumoniae* inleddes.

Smittryck byggs upp under slaktsvinsperioden

Tidpunkterna för blodprovstagningarna var valda för att kontrollera eventuell exponering av *M hyopneumoniae* under smågrisperioden och för att visa graden av exponering fram tills de första grisarna i gruppen var klara för slakt. I stort sett alla omgångar insatta grisar efter avslutad vaccination var serologiskt negativa mot *M hyopneumoniae* vid ankomst till slaktsvinsbesättningen. Detta konfirmerar att grisar uppfödda i ålderssektionerade system i regel inte är aktivt infekterade med *M hyopneumoniae* då de förmedlas till slaktsvinsbesättningar (2, 9, 10).

Efter några ovaccinerade omgångar hade dock större delen av grisarna serokonverterat mot *M hyopneumoniae* under slutet av slaktsvinsperioden och prevalensen SEP-registreringar vid slakt var återställd inom ett år (Figur 5). Det tyder på att grisarna vid ankomst till slaktsvinsbesättningen kan vara bärare av *M hyopneumoniae* utan att vid denna tidpunkt ha utvecklat en aktiv infektion. Alternativt kan besättningens egen sjuklighet som tidigare kontrollerats genom vaccinationer ha blommat upp då dessa upphörde. Båda alternativen antyder att ett smittryck successivt byggs upp under slaktsvinsperioden i en enskild omgång och att en spridning kan ske på besättningsnivå, genom luftrundgång mellan stallarna, trots att uppfödningen är ålderssektionerad och att hygieniska åtgärder såsom total tömning på djur, tvätt och desinfektion vidtas mellan varje ny omgång grisar. Med hjälp av ventilationsluften kan bakterierna transporteras mellan avdelningarna och på så sätt kan luft från avdelningar med äldre djur nå de med yngre djur.

Ingen inverkan på pleurit

Den minskade förekomsten av SEP-registreringar vid slakt hade ingen påtaglig inverkan på prevalensen pleuritregistreringar vid slakt. Denna frekvens

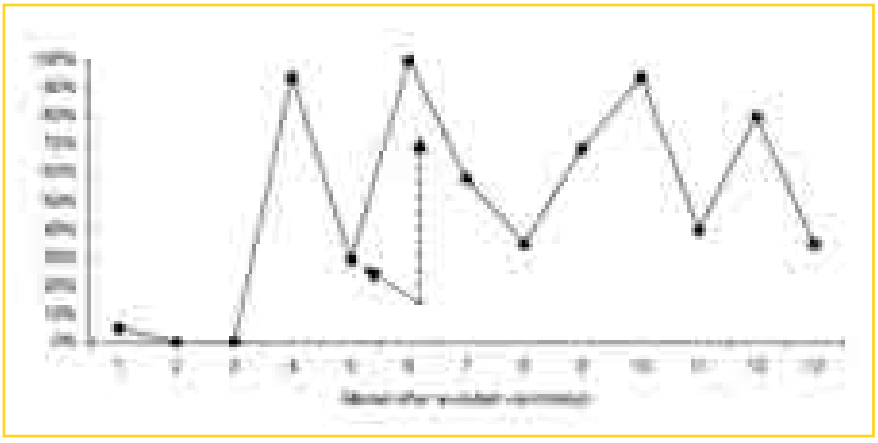

FIGUR 4. *Prevalensen grisar med antikroppar riktade mot* M hyopneumoniae *tolv veckor efter ankomst till en slaktsvinsbesättning som födde upp djuren till slakt i ett ålderssektionerat system med fyra stallavdelningar. I de 34 föregående omgångarna hade alla djur vaccinerats mot SEP en gång, vid ankomsten till besättningen. Samtliga omgångar utom omgång 5 och 6, vilka markerats med pilar, var seronegativa mot* M hyopneumoniae *vid ankomsten till slaktsvinsbesättningen.*

var dock som regel låg och besättningen hade inga kontinuerliga störningar orsakade av *Actinobacillus pleuropneumoniae*. Endast vid ett tillfälle under hösten 2001 registrerades höga nivåer av brösthinneinflammation vid slakt. Dessa pleuriter kan mycket väl ha varit orsakade av *A pleuropneumoniae* och det är noterbart att endast fyra omgångar som samtidigt var på besättningen drabbades. Detta styrker tidigare slutsatser att *A pleuropneumoniae*-relaterade pleuriter är ovanliga i ålderssektionerad produktion, liksom att pleuritregistreringar vid slakt i sådana system har en liten påverkan på djurens tillväxt (7).

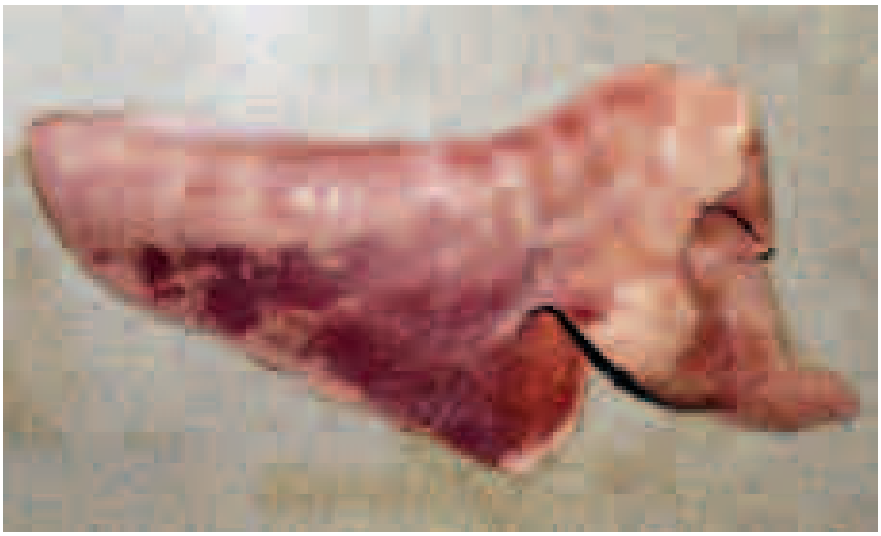

FOTO: SVA

FIGUR 5. *Grislunga med typiska SEP-skador. Efter några ovaccinerade omgångar var prevalensen SEP-registreringar vid slakt inom ett år på lika hög nivå som innan vaccinationerna inleddes.*

Effektiv hälsoförbättrande åtgärd

Vaccinationen medförde en förbättring av djurens hälsa i form av en minskad förekomst av hosta och en minskning av frekvensen av SEP registrerade vid slakt. Därmed torde djurens välfärd ha ökat, vilket bör vara en strävan vid all uppfödning av djur. Resultaten från studien visar att vaccination mot SEP kan vara en effektiv hälsoförbättrande åtgärd som kan praktiseras i besättningar med kliniska problem till följd av infektion med *M hyopneumoniae*. I samband med att vaccinationsprogram mot luftvägsbakterien inleds bör möjliga förbättringar av miljön också genomföras.

SAMMANFATTNING

Smittrycket avseende *M hyopneumoniae* kunde i en besättning med hög prevalens registreringar av SEP minskas från 13,8 procent till 3,1 procent på besättningsnivå genom införande av vaccination vid ankomst till slaktsvinsstallet. I och med att vaccinationerna upphörde efter 34 omgångar och ovaccinerade grisar återigen föddes upp i besättningen återgick prevalensen SEP-registreringar vid slakt efter cirka ett år till nivåer liknande dem som sågs innan vaccinationerna inleddes (10,1 %). Grisar uppfödda i besättningar med ålderssektionerade system där total tömning av djur, tvätt och desinfektion mellan insättningarna tillämpas, men med flera intilliggande avdelningar, riskerar genom symtomfria smittbärare eller genom luftkontakt mellan djurgrupperna att bygga upp ett smittryck av *M hyopneumoniae*. Detta visar sig som hög prevalens registreringar för SEP-pneumonier vid slakt. Strategisk vaccination vid insättning i slaktsvinstallet kan vara en effektiv åtgärd för att kontrollera sjukdomen.

Grisar uppfödda i ålderssektionerade system från födseln kan vara bärare av bakterien *M hyopneumoniae* utan att vara aktivt infekterade då de anländer till slaktsvinsstallet. Detta indikeras av att vaccination mot *M hyopneumoniae* vid ankomst var effektiv trots att huvuddelen av grisarna var serologiskt negativa mot *M hyopneumoniae* då de anlände till slaktsvinsstallet. Samtidigt kan en *M hyopneumoniae*-infektion på besättningsnivå underhållas av luftflöde mellan avdelningar på ett sådant sätt som möjliggör att äldre djur kan smitta yngre. Oavsett smittkällan visade studien att prevalensen SEP-registreringar vid slakt minskade markant i och med att djuren vaccinerades mot SEP vid ankomst till slaktsvinsbesättningen, och att frekvensen successivt ökade efter det att vaccinationsprogrammet upphörde.

SUMMARY

Follow up of a vaccination program against *Mycoplasma hyopneumoniae* in fatteners

The bacterial pathogen load of *Mycoplasma hyopneumoniae* was reduced by introducing a vaccination program at a specialised fattening herd with a long history of high prevalence of Swine enzootic pneumonia (SEP), at slaughter.

Since 1999 all piglets were bought from one single herd employing age segregated production. They were delivered to the fattening herd at the 10th to 12th weak weighing 25 kg. The fattening herd had four different fattening units. In each unit 370 pigs were raised in a batch-wise production concept, all in–all out. One unit was emptied, cleaned and disinfected every 4th week. Thus the turnover time was 16 weeks and the average rearing time was 100 days (25 to 110 Kg bw).

The prevalence of SEP registered at slaughter decreased from 13.8 to 3.1 during the vaccinating period. As the vaccination program ended, the prevalence was initially low, but increased over time. After one year the prevalence of SEP was back at the original level. The pigs were generally seronegative to *M hyopneumoniae* on arrival. After terminating the vaccination the first three batches of pigs were still seronegative 12 weeks after arrival to the fattening herd. From the fourth batch, 88 % of the pigs were seropositive at that time.

The results suggest that *M hyopneumoniae* can establish itself during the fattening period despite employment of batch wise rearing and hygiene measures between batches. It should not be ruled ➤

➤ out that seronegative pigs aged 10 weeks may carry low doses of the microbe which could lead to its proliferation. Strategic vaccinations might be one way to control the disease.

TACK

Tack till bröderna Andersson och veterinärerna på Distriktsveterinärstationen i Enköping för hjälp vid blodprovtagningen samt Veter AB för finansiellt stöd till de serologiska analyserna.

Referenser

1. Bölske G, Johansson K-E, Strandberg M-L & Bergström K. Comparison of the cross-reactions to different *Mycoplasma hyopneumoniae* antigen preparations in ELISA. Zbr Bakt, 1990, Suppl 20, 832–835.
2. Holmgren N, Gerth-Löfstedt M, Bergström J & Wallgren P. Prevalence of some respiratory pathogens in different piglet breeding systems. Proc 13th IPVS, 1994, 130.
3. Holmgren N & Lundeheim N. Within herd transmission of respiratory diseases among fatteners. Proc 16th IPVS, 2000, 516.
4. Holmgren N & Lundeheim N. Utveckling av uppfödningsformer och hälsa hos slaktsvin. Svensk VetTidn, 2002, 54, 469–474.
5. Mattsson B, Lundeheim N & Annér K. Förbättringar i svensk slaktsvinsuppfödning under 90-talet. PIG-rapport 1999, 20, 1999.
6. Statens Livsmedelsverks Föreskrifter med allmänna råd om slakt av tamboskap och hägnat vilt. 1996, SLVFS 1996:32.
7. Wallgren P, Artursson K, Fossum C & Alm GV. Incidence of infection in pigs bred for slaughter revealed by elevated serum levels of interferon and development of antibodies to *Mycoplasma hyopneumoniae* and *Actinobacillus pleuropneumoniae*. J Vet Med B, 1993, 40, 1–12.
8. Wallgren P, Bölske G & Fossum C. In vitro stimulation of antibody production to *Mycoplasma hyopneumoniae* by porcine peripheral blood mononuclear cells. Vet Microbiol, 1992, 32, 363–374.
9. Wallgren P, Löfstedt M & Heldmer E. Strategic vaccination against *Mycoplasma hyopneumoniae* to avoid merchandise of contagious animals from multiplying herds. Proc 15th IPVS, 1998, 2, 149.
10. Wallgren P, Vallgårda J, Lindberg M, Eliasson-Selling L & Segall T. The efficacy of different vaccination strategies against *Mycoplasma hyopneumoniae*. Proc 16th IPVS, 2000, 461.

***MARIA LINDBERG,** leg veterinär, Svenska Djurhälsovården, Box 257, 751 05 Uppsala.

Vet Travels organiserar kurs i

Medicinsk och kirurgisk Gastro-Enterologi för hund och katt

Gran Canaria, San Agustin, 19–23 mars

Föreläsare:
Michael D. Willard, DVM, MS, Diplomate ACVIM, Professor, Texas A&M University
Theresa W. Fossum, DVM, PhD, Diplomate ACVS, Professor of Surgery, Texas A&M University

Michael D. Willard och Theresa W. Fossum är medförfattare av böckerna ”Small Animal Surgery” och ”Small Animal Internal Medicine”.

Kursen är godkänd av SVS för Specialist steg 1.

Charterresa 17–24 mars med avresa från Landvetter, Arlanda eller Kastrup 17/3 via Solresor. Hotel Gloria Palace, San Agustin.

Kostnad resa ”all inclusive” 7 995 kr en vecka, avbeställningsskydd 195 kr, reseförsäkring 245 kr. Enkelrumstillägg 1 395 kr.

Kursavgift 6 800 kr exkl moms.

Förfrågningar Elisabet Ängeby 0706-690119, 031-983919. Bert Jan Reezigt 0703-726904.

Anmälan görs senast 15 februari genom e-mail med namn, telefonnummer och adress till elisabet.angeby@hem.utfors.se eller via telefon till Elisabet. Resa bokas via Elisabet.

Föreläsningar berör bl a:
Regurgitation and other esophageal disorders, Vomiting and gastric disorders, Diarrhea, Flexible endoscopy, Pancreatitis, Liver, Constipation, Acute abdomen, Weight loss and anorexia of uncertain cause, Managing the animal with an acute abdomen, Intestinal Surgery: decreasing morbidity and mortality, Gastric dilatation volvulus: what’s new?, Nutritional support for the debilitated surgical patient, Surgery of hepatobiliary disease, Surgical management of rectal and perineal disease, Management of rectal disease including rectal prolapse, Surgical management of diseases of the oral cavity.

Vet Travels – Elisabet Ängeby och Bert Jan Reezigt

ANNA BODEGÅRD-WESTLING, leg veterinär.*

Fallbeskrivning

Förmakstakykardi hos en engelsk bulldog

Författaren beskriver ett fall av hjärtsjukdom hos en ung engelsk bulldog, och diskuterar bakomliggande orsaker. Även behandlingsalternativ belyses, liksom utgången för den aktuella hunden.

från fältet

ANAMNES

En tio månader engelsk bulldog hade haft sporadiska kräkningar sedan två dagar tillbaka. Hunden var vid ankomsten till djursjukhuset medtagen och ville helst ligga ned. Den hade ett måttligt nedsatt allmäntillstånd och kraftig takykardi. Övrig rutinmässig klinisk undersökning var utan anmärkning.

UNDERSÖKNINGAR

Ekokardiografi/dopplerundersökning visade inget onormalt förutom lindrigt nedsatt kontraktilitet (FS=20 %), vilket bedömdes kunna vara sekundärt till takykardin. Bukultraljud påvisade lindrig–måttlig ascites samt stasade leverkärl men i övrigt inget onormalt. Thoraxröntgen visade en lindrig peribronkiell och interstitiell förtätning runt hilus. Dock förelåg ingen förstoring av vänster förmak eller venös stas.

Ett EKG registrerades (Figur 1). Diagnosen förmakstakykardi (340 slag/min) ställdes. Hunden (vikt 17 kg) fick en bolusdos med 2,5 ml tvåprocentig xylocain intravenöst. Ett nytt EKG registrerades (Figur 2). Normal sinusrytm hade återupprättats.

DISKUSSION

Förmaksextraslag karaktäriseras av QRS-komplex som kommer för tidigt i rytmen och som föregås av en för tidig P-våg. Vid förmakstakykardi summeras ofta P-vågen och T-vågen till en våg och rytmen är regelbunden. QRS-komplexen har vanligen normal konfiguration då depolarisationen av kamrarna sker via de normala retledningsbanorna. Teoretiskt sett skulle det kunna röra sig om en kammartakykardi utlöst nära Hiska bunten. Det finns dock ytterligare ett fynd i detta EKG som talar för förmakstakykardi och det är en så kallad elektrisk alternans (1:1). Detta innebär att ➤

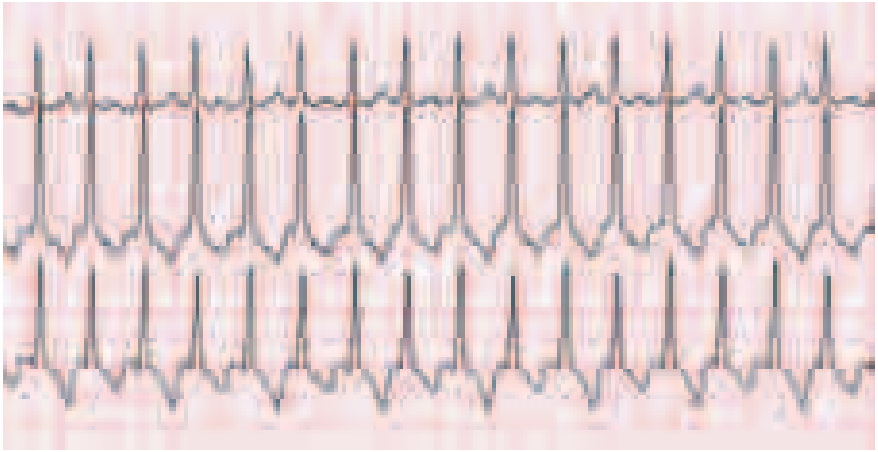

FIGUR 1. *Ursprungs-EKG, avledning I–III, pappershastighet 50 mm/s, 1 cm = 1 mV. Bilden är förminskad men motsvarar 15 cm. En liten ruta motsvarar 1 mm.*

FIGUR 2. *Samma patient som i Figur 1, efter intravenös giva av xylocain. Avledning I–III, pappershastighet 50 mm/s, 1 cm = 1 mV. Bilden är förminskad men motsvarar 15 cm. En liten ruta motsvarar 1 mm.*

➤ QRS-komplexets amplitud i vartannat komplex är högt och i vartannat komplex är lågt (se avledning III, Figur 1).

Det finns tre kända underliggande orsaker till detta fenomen: hydroperikard, skänkelblock samt, som i detta fall, förmakstakykardi. Perikardiell effusion är exkluderat baserat på ekokardiografiundersökningen och skänkelblock är exkluderat baserat på QRS-komplexens konfiguration.

"Re-entry"-fenomen

Orsaken till förmakstakykardin i detta fall är inte säkert fastställd. Preexcitation av kamrarna via en accessorisk ledningsbana skulle kunna vara en möjlig orsak. Den accessoriska ledningsbanan kan ge upphov till ett så kallat "re-entry"-fenomen med en kraftig förmakstakykardi alternativt förmaksflimmer som följd. Re-entry-fenomenet representerar ett fel i impulsöverföringen. Under det normala fysiologiska tillståndet dör den elektriska impulsöverföringen ut då omgivande vävnad blir refraktär. Vid re-entry hålls den elektriska impulsen vid liv, vilket leder till att en ny depolarisering av hjärtat startar omedelbart efter refraktärperiodens slut. Den elektriska kortslutningen skapas genom att impulsen initialt fortleds via en snabbare ledningsbana, den accessoriska ledningsbanan. Denna impuls kommer att aktivera den långsammare ledningsbanan, i detta fall från sinusknutan till AV-knutan, i retrograd riktning. En elektrisk krets skapas där den initiala snabba elektriska impulsen hålls vid liv via en patologisk re-entry-loop.

Accessoriska ledningsbanor

Det finns två huvudsakliga typer av accessoriska ledningsbanor som ger upphov till Wolff-Parkinson-White-(WPW)-syndrom respektive Lown-Ganong-Levine-(LGL)-syndrom. Gemensamt för båda typerna är att sinusknutan ges möjlighet att depolarisera kamrarna via accessoriska ledningsbanor. Ingen av dessa banor passerar AV-knutan, vilket medför att AV-knutans fysiologiska fördröjning uteblir och kamrarnas depolarisering blir prematur. På EKG:et ses detta som ett förkortat P-R-intervall.

Vid LGL passerar den accessoriska ledningsbanan intranodalt (via s k James-fibrer). Detta innebär att kammardepolariseringen sker via de vanliga retledningsbanorna, och QRS-komplexets bredd förblir normal. Vid WPW ses däremot ett breddat QRS-komplex. Breddningen av QRS-komplexet representerar ett så kallat fusionsslag, som består av en prematur depolarisering av kamrarna (via så kallade Kent-fibrer) samt en depolarisering via den normala retledningsbanan. Den karaktäristiska prematura depolariseringen via Kent-fibrer ses som en initial konturstörning av QRS-komplexet i positiv riktning, en s k deltavåg. Detta fenomen ses inte alltid i alla avledningar.

I det här fallet ses en deltavåg i avledning III (se pil Figur 3) under den pågående förmakstakykardin samt i avledning I, när rytmen konverterats till normal sinusrytm (se pil Figur 4). Detta indikerar en preexcitation via en accessorisk ledningsbana. Värt att notera är dock att P-R-intervallet inte är så kort som det som vanligen ses vid WPW, dvs mindre än 0,05 sekunder.

P-mitrale

När sinusrytm upprättades, ses i alla avledningar utom avledning III "P-mitrale", dvs en breddökad bifasisk P-våg (Figur 4). Bredden på P-vågen överstiger 0,04 sekunder, vilket anses indikera en förstoring av vänster förmak. Då samtidig ekokardiografi påvisat att det inte föreligger någon förstoring av vänster förmak, får denna EKG-tolkning anses vara motbevisad. P-vågens utseende antas i detta fall istället vara orsakad av störningen i ledningsbanan från sinusknutan till AV-noden.

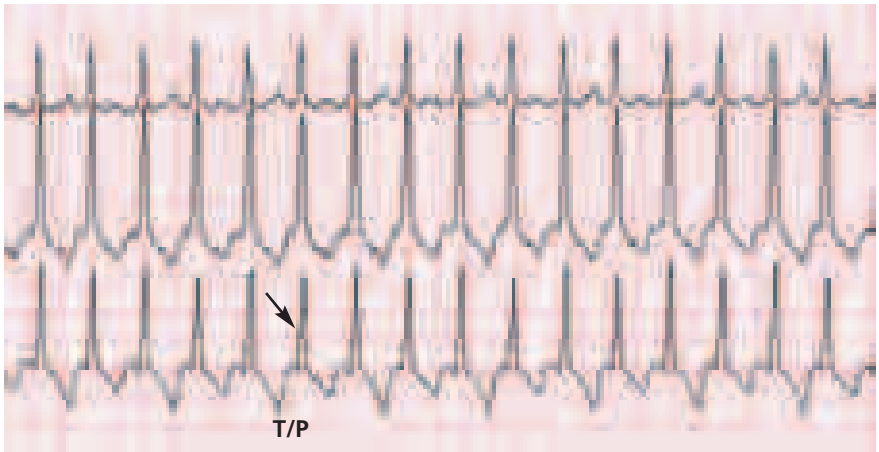

FIGUR 3. *Samma EKG som i figur 1. Förmakstakykardi där man ser en deltavåg i avledning III. Vid förmakstakykardi summeras ofta P-vågen och T-vågen till en våg och rytmen är regelbunden.*

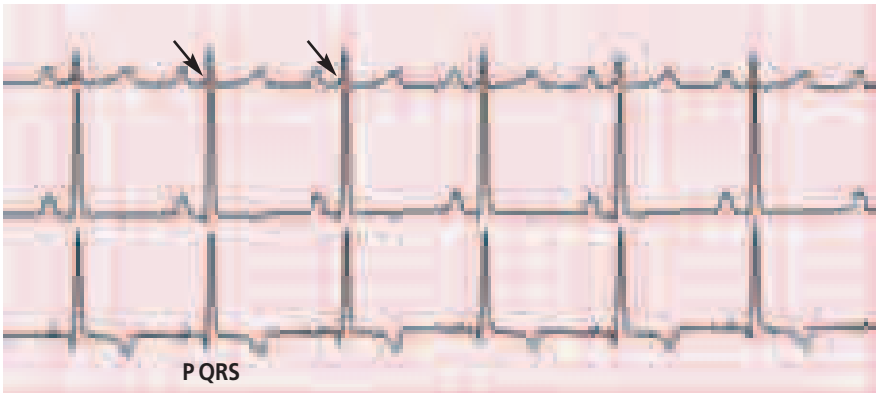

FIGUR 4. *Samma EKG som i figur 2, med normal sinusrytm och pilar som markerar deltavågor. Observera också "P-mitrale", dvs en breddökad bifasisk P-våg.*

KOMPLIKATIONER

En förmakstakykardi med en hög frekvens (>250/min) kan redan efter några dagar ge upphov till takykardiinducerad hjärtsvikt. I detta fall fanns tecken på både höger- och vänstersidig hjärtsvikt. Thoraxröntgen visade en lindrig peribronkiell och interstitiell förtätning runt hilus, som tillsammans med venös stas och förstoring av vänster förmak indikerar vänstersidig svikt. De senare två fynden saknades i detta fall. Vid bukultraljud sågs ascites och leverstas, vilket indikerar en högersidig svikt. Ett förnyat bukultraljud tre dagar efter ankomsten visade en normalisering avseende dessa två fynd.

BEHANDLING

Förmakstakykardier behandlas vanligtvis med antiarytmika såsom betablockerande eller kalciumkanalsblockerande substanser (Figur 5). Lidokain och mexiletin (klass 1b antiarytmika) används företrädesvis till att behandla ventrikulära takyarytmier. Lidokain anses vara ett effektivt medel då det har en snabb effekt i kombination med kort halveringstid. Effekten av en intravenös bolusdos ses inom två minuter och beräknas ha en duration på 10–20 minuter.

Lidokain anses traditionellt inte vara effektiv vid behandling av förmakstakykardier. Ett fåtal rapporter finns som beskriver användandet av lidokain till hund vid förmakstakykardier (1, 2). Den senare av dessa artiklar beskriver fem hundar med förmakstakykardi som konverteras med lidokain (2). Hos två av dessa hundar fanns indikation på en accessorisk retledningsbana (kort P-R-intervall i kombination med en deltavåg), två misstänktes ha en accessorisk retledningsbana (på grund av ras och ålder) och orsaken hos den femte var okänd. Hos alla fem hundarna erhölls en snabb konvertering till normal sinusrytm, vilken bibehölls med per oral behandling med mexiletin. Denna studie låg till grund för behandlingen av den beskrivna hunden.

Inom humanmedicin finns ett flertal rapporter om konvertering av förmakstakykardier med lidokain. Dessa förmakstakykardier var orsakade av accessoriska retledningsbanor eller av idiopatiskt ursprung. Om lidokain provas för konvertering av förmakstakykardier förväntas en snabb effekt, om inte bör alternativa mediciner användas.

FIGUR 5. *EKG-undersökning av hund. Förmakstakykardier behandlas vanligtvis med antiarytmika såsom betablockerande eller kalciumkanalsblockerande substanser.*

Fallhunden

I det aktuella fallet erhölls en snabb konvertering, varför fortsatt intravenös behandling bestående av kontinuerlig tillförsel med 10 ml tvåprocentig xylocain och 800 ml ringeracetat sattes in. Samtidig per oral behandling med lidokainanalogen mexiletinhydroklorid (Mexitil®, 50 mg, licenspreparat), två tabletter två gånger dagligen inleddes. En förnyad ekokardiografisk undersökning visade normal kontraktilitet (FS 35 %) när sinusrytm återtagits.

Vid återbesök efter två veckor kvarstod normal sinusrytm. Ytterligare två månader senare inkom hunden till akutmottagningen. Den hade då återigen förmakstakykardi trots pågående behandling med Mexitil®. Denna gång gjordes försök att bryta förmakstakykardin med propranolol (betablockerande substans) 0,1 mg/kg intravenöst, utan effekt. Nytt försök med xylocain intravenöst gjordes, utan effekt. När hundar med förmakstakykardi inte svarar på monoterapi, i detta fall en upptitrerad dos av en betablockerande substans, kan en andra agent med additativ effekt tillföras i låg dos. Här tillfördes även en kalciumkanalsblockerande substans (verapamil), 0,02 mg/kg intravenöst. Tillfällig effekt erhölls men hunden återföll snart i förmakstakykardi (>300 slag/minut). Djurägarna valde att avbryta vidare behandlingsförsök då hundens allmäntillstånd var påtagligt påverkat med trötthet och illamående. Hunden avlivades. Övriga tänkbara medicinska behandlingsalternativ är amiodarone, kinidin och sotalol.

Referenser

1. Martin MW. Refractory supraventricular tachycardia in dogs. Proceedings of the Veterinary Cardiovascular Society, Coventry, UK, Autumn 1996.
2. Stafford-Johnson M, Martin M & Smith P. Cardioversion of supraventricular tachycardia using lidocaine in five dogs. J Vet Intern Med, 2006, 20, 272–276.

***ANNA BODEGÅRD-WESTLING,** leg veterinär, Djursjukhuset Albano, Rinkebyvägen 23, 182 36 Danderyd.

månadens epiztel

Årets första Epiztel tar upp ett falskt BSE-testresultat, misstanke om Nor98 på Kolmården samt den mul- och klövsjukeövning som genomfördes vid SVA i slutet av november. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

FALSKT BSE-TESTRESULTAT

Ett snabbtest för BSE utföll med svagt positivt resultat vid ett regionalt laboratorium i början av december. Provet var taget från ett nötkreatur i normalslakten och slaktkroppar och produkter kasserades omedelbart på slakteriet enligt vad som föreskrivs i lagstiftningen. Eftersom snabbtesterna är mycket känsliga och kan utfalla med falskt positivt resultat måste alltid provresultatet bekräftas med ytterligare analyser. Vid konfirmerande undersökningar vid SVA kunde BSE uteslutas.

MISSTANKE OM NOR98 HOS FÅR PÅ KOLMÅRDEN

Tre skruvhornsfår i Kolmårdens djurpark avlivades i december efter att ett av fåren hade uppvisat tydliga neurologiska symtom. Ytterligare ett av fåren visade eventuellt svaga neurologiska symtom. Ett snabbtest som genomfördes vid SVA indikerade att fåret med tydliga symtom hade drabbats av TSE-sjukdom. Immunohistokemisk undersökning vid SVA bekräftade att sådan förelåg och analys vid Norges veterinärinstitut visade att det rörde sig om TSE-sjukdomen Nor98. De två övriga fåren var negativa avseende TSE-sjukdom vid analys med snabbtest och immunohistokemi.

I avvaktan på förändringar i lagstiftningen avseende hantering av besättningar med Nor98 råder restriktioner på Kolmården när det gäller in- och utförsel av får och getter samt hantering av dess gödsel. Nor98 har hittills bara konstaterats hos enstaka äldre individer av får och get. Såvitt man vet sker ingen smittöverföring mellan djur.

MUL- OCH KLÖVSJUKEÖVNING VID SVA

Med medel från Krisberedskapsmyndigheten, KBM, genomfördes en övning baserad på ett mul- och klövsjukescenario (M&K) vid SVA i slutet av november förra året. Framför allt övades förmågan att hantera stora provvolymer på virologilaboratoriet. Men detta innebar inte att det bara var laborativ personal som övades. En hel rad andra avdelningar vid myndigheten blir också direkt eller indirekt inblandade i arbetet vid ett epizootiutbrott. All denna hantering ska ske med upprätthållande av en god biosäkerhet, ingen smitta får spridas från laboratoriet. Innan svaren levereras till Jordbruksverket ska även vissa epidemiologiska bedömningar utföras.

Under övningen analyserades cirka 3500

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

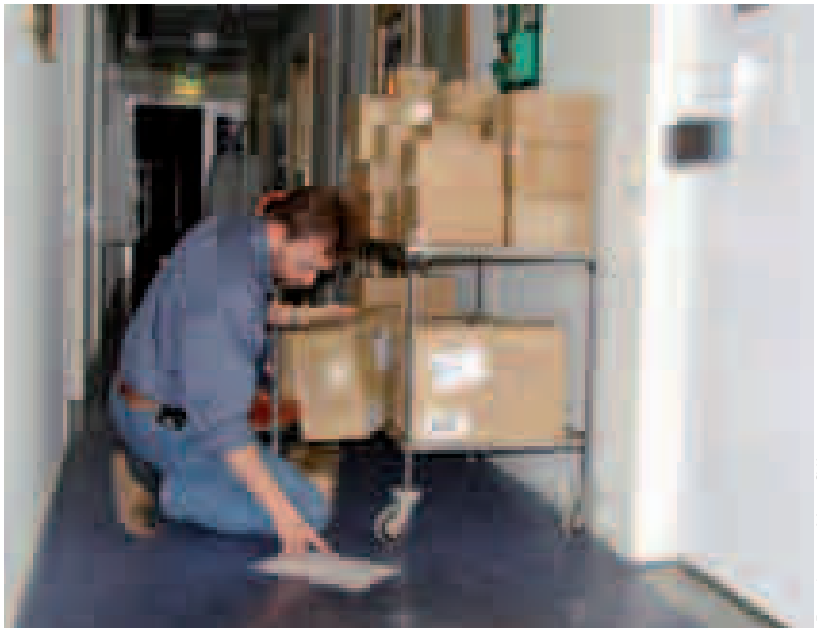

Foto: Lennart Melin, SVA

Vid laboratoriet arbetade under M&K-övningen ett 20-tal SVA-medarbetare med allt ifrån provmottagning och provuppackning, fram till färdigt analyssvar.

prover med avseende på förekomst av antikroppar mot M&K. Vid laboratoriet arbetade ett 20-tal personer med allt ifrån provmottagning, provuppackning, sättning av prover på ELISA-plattor med hjälp av laboratorierobotar, fram till färdigt analyssvar. Därutöver testades SVAs nya LIMS (Laboratory Information and Management System) som döpts till SVALA. I framtiden ska resultaten av analyserna kunna överföras elektroniskt, direkt till det datasystem som Jordbruksverket avser att använda vid större utbrott av allvarlig smittsam djursjukdom, det så kallade STUDS-DBS.

Övningen genomfördes med ett lyckat resultat. De flesta idéer/planer som gjorts innan visade sig fungera väl. Dock avslöjades också en del svagheter och brister, vilket var förväntat. Just det är alltid ett av huvudmotiven för att genomföra denna typ av övningar. Planeringen och genomförandet av övningen samt evalueringen efteråt, har medfört att SVAs beredskap inför epizootiutbrott stärkts. ■

Vilken är din diagnos? – EKG

En tidigare frisk innekatt inkom för undersökning på grund av ett dämpat allmäntillstånd. Fallet är insänt av Västerorts Djursjukhus, Bromstensvägen 174, 163 55 Spånga. Svaret är skrivet av Anna Tidholm.

Katt, hane, 14 år

ANAMNES: En innekatt som tidigare varit väsentligen frisk inkom. Katten hade de senaste dagarna varit dämpad och verkade vara förstoppad.

STATUS: Måttligt nedsatt allmänstillstånd, 38,9°C, måttligt svullen och dubbelsidigt öm i analsäcksregionen, vilket föranledde planerad undersökning och eventuell åtgärd i narkos. Hjärtfrekvensen var påtagligt låg för att vara en katt i undersökningssituation och hjärtslagen upplevdes komma parvis.

EKG: Se Figur 1.

SVAR SE SIDAN 53

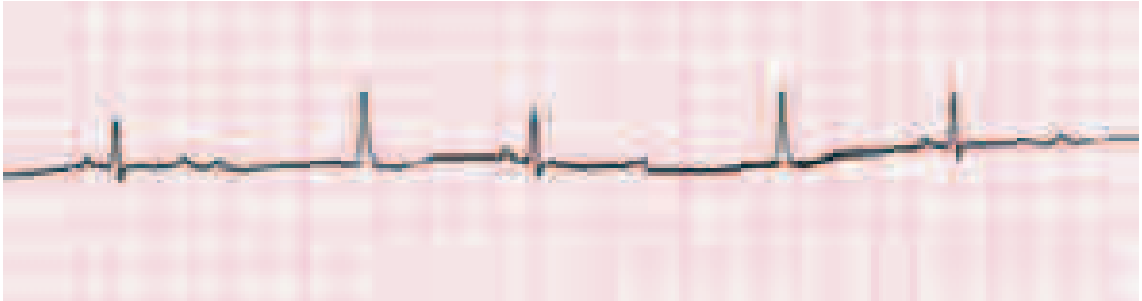

FIGUR 1. *EKG, avledning II, 1 cm = 1 mv, pappershastighet 50 mm/s.*

noterat

Svensk ordförande i virologisällskap

Det europeiska sällskapet ESVV, European Society for Veterinary Virology, utsåg i slutet av förra året professor Sandor Belák, avdelningen för virologi, SVA, till ny ordförande. Ordförandeposten kommer formellt att tillträdas vid sällskapets årsmöte i Lissabon senare i år.

ESVV grundades på 1980-talet av de svenska virologerna Gunnar Rockborn och Zvonimir Dinter, för att verka för framsteg inom veterinär virologi. Under Sandor Beláks ledning planeras ett internationellt symposium om pestivirus i Sverige 2008, och en större viruskongress i Beláks hemstad Budapest 2009.

Nya avgifter inom SVS specialistutbildningsprogram 2007

Vid kollegiemötet den 13 september och efterföljande styrelsemöte den 13 oktober togs beslut om höjning av samtliga avgifter inom SVS specialistutbildningsprogram från och med den 1 januari 2007. Följande avgifter kommer därför att debiteras aspiranterna inom de olika programmen under 2007:

Inträdesavgift	6 000 kronor
Avgift för bedömning av examensarbete	3 000 kronor
Examinationsavgift	10 000 kronor

Medlemmar i Sveriges Veterinärförbund erbjuds 50 % rabatt:

Inträdesavgift	3 000 kronor
Avgift för bedömning av examensarbete	1 500 kronor
Examinationsavgift	5 000 kronor

Historiska uppsatser belyser veterinäryrkets framväxt

Författarna Anna Bengtström och Pehr Hedenqvist (den senare gift med veterinären Patricia Hedenqvist) har i två B-uppsatser för den ekonomisk-historiska institutionen vid Stockholms Universitet beskrivit dels det moderna veterinäryrkets framväxt, dels Veterinärinrättningen i Stockholm.

Den första uppsatsen handlar om veterinärer och veterinärstuderande i Stockholm 1835–1875. Författarna beskriver villkoren för veterinärer i Stockholm och belyser från vilka socialgrupper veterinärerna rekryterades i huvudstaden. Uppsats nummer två fokuserar på Veterinärhögskolans, då kallad Veterinärinrättningen i Stockholm, roll inom djursjukvården i Stockholm med omnejd under åren 1821–1880. Författarna granskar även förtroendekapitalet hos lärarna vid Veterinärinrättningen i en så kallad fältstudie. Bland resultaten märks t ex att veterinärer med många ordnar, lång militär karriär och inomäktenskapliga barn hade högre prestige.

Båda uppsatserna finns att läsa på Internet, på adresserna:
hemsidor.torget.se/users/r/rhep/vis1.htm respektive
geocities.com/pehrhedenqvist/vis2.html

Krav på tillstånd för röntgenutrustning

Statens strålskyddsinstitut (SSI) återkallade i november ett företags tillstånd att sälja röntgenutrustning till veterinärer (se SVT 16/06). Företaget hade – i strid mot gällande regler – vid upprepade tillfällen sålt utrustning till veterinärer som saknar tillstånd att inneha sådan.

– Alla som äger eller använder en röntgenutrustning måste ha tillstånd för detta, säger Helene Jönsson, strålskyddsinspektör på SSI till veterinärtidningen. Det betyder att en veterinär som tänker köpa en röntgenutrustning först måste söka tillstånd hos Strålskyddsinstitutet. Om veterinären har tillstånd vet SSI att denne är medveten om de regler och risker som är kopplade till utrustningen.

Röntgenverksamhet regleras i strålskyddslagen och i föreskrifter, och en veterinär som inte har tillstånd för sin utrustning bryter mot lagstiftningen. SSI uppmanar alla veterinärer med röntgenapparatur att omedelbart söka tillstånd, om man inte redan har det. SSI väljer, i detta läge, att inte vidta åtgärder mot veterinärer utan tillstånd.

På SSIs webbplats www.ssi.se finns mer information om hur en ansökan går till och vilka regler som gäller.

SVENSKA DJURHÄLSOVÅRDEN

VÅRKONFERENS
den 21–22 mars 2007

Kursgården Sånga-Säby, på Svartsjölandet utanför Stockholm

Första dagen, som startar vid lunch, har vi ett gemensamt program där vi
- börjar med senaste *nytt om aktualiteter*, ett fönster som hålls öppet in i det sista
- temat därefter är *"Stora besättningar – stora utmaningar"*. System, ekonomi och djurhälsofrågor i stora besättningar med grisar, nötkreatur och får presenteras med inslag från Danmark och Wapnö.

Andra dagen börjar med att *Görel Nyman* från SVA går igenom *behandling med NSAID-preparat* – därefter sker djurslagsvisa seminarier.
- *För grisar* behandlas frågor om Lawsonia, PMWS, skador hos suggor och smågrisar samt hygien i moderna grisningsboxar, utslagning av svenska suggor. Varför dör och avlivas suggor – en rapport från ett obduktionsprojekt presenteras.
- *Kalvhälsa och ekonomi i stora mjölkbesättningar* är inslag i nötprogrammet bland annat med svenska och danska erfarenheter. Gruppstorlek, kalvammor och smittor som cryptosporidier kommer att diskuteras. Som en övergång till de mindre idisslarna görs en presentation om senaste nytt för Blue tongue.
- *För får* kommer fotröte-problemen med gjorda erfarenheter att gås genom. Ett annat ämne är utfodring och hur man upptäcker utfodringsfel i fårbesättningar.

Uppgifter om kostnader och tider finns på vår hemsida **www.svdhv.org** där också adress och telefon för anmälan finns.

Din anmälan vill vi ha senast den 20 februari *men observera att på Sånga-Säby finns ett begränsat antal hotellrum, så en tidig anmälan är viktig.*

Upprörda känslor kring KC-apoteket

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Under slutet av 2006 började allt fler veterinärer och djurägare oroas över rykten om att Apoteket AB planerar lägga ner djurapoteket vid universitetsdjursjukhuset på Ultuna. SVT har granskat hur saken egentligen ligger till.

Apoteket AB aviserade under hösten 2006 att man tänker ”skapa en ny servicestruktur” för hantering av djurläkemedel. I denna satsning säger sig Apoteket vilja införa ökad tillgänglighet och öppettider till apoteken, en högre lagerhållning, högre kompetens bland apotekens personal och jourdoser tillgängliga när apoteken inte har öppet. Det skulle bland annat innebära att 100 utvalda apotek i landet kommer att erbjuda utökad service i form av ett rikstäckande nät av ”djurapotek”. Apotekets plan är att det ska bli maximalt 30 minuters resväg till närmaste djurapotek i södra och mellersta delarna av Sverige, och något glesare i norra delarna av landet.

De ca 100 djurapoteken ska ha en utökad lagerhållning av de 250 mest efterfrågade djurläkemedlen. Övriga 780 apotek planeras ha ca 50 artiklar av de mest efterfrågade läkemedlen, främst för hund, katt och häst. Hos samtliga apotek ska man kunna beställa varor för leverans inom 24 timmar.

Kompetensmässigt tänker sig Apoteket att utbildningsprogram för djurläkemedelsfarmaci och egenvård utvecklas i tre nivåer: Nivå 1 ska ges till all apotekspersonal som expedierar djurläkemedel, nivå 2 till all apotekspersonal på de 100 djurapotek som har utökad service och nivå 3 till specialister på djurläkemedel som hanterar rekvisitioner, licenser och utredningsärenden m m.

Allt fler veterinärer och djurägare oroas över rykten om att Apoteket AB planerar lägga ner djurapoteket på Ultuna.

ORO FÖR KC-APOTEKET

Så långt allt gott och väl, men landets veterinärer och en del djurägare ställer sig undrande till hur det ska gå med den nuvarande kompetens och service som dagens djurapotek ger.

Främst gäller denna oro universitetsapoteket vid klinikcentrum (KC) på Ultuna. KC-apoteket utgör idag kompetenscentrum för hela landets djurläkemedelshantering, med bland annat den nationella informationsapotekaren knuten till sig. Ihärdiga rykten gör gällande att apoteket på Ultuna ska läggas ner, för att delfinansiera den reform i övriga landet som Apoteket planerar för 2007. På det veterinära Internet-forumet ”Vetforum” ventilerades i slutet av 2006 starka känslor för att behålla KC-apoteket.

”Det finns många fördelar med att ha ett djurapotek vid universitetsdjursjukhuset. För studenterna är det exempelvis en stor fördel att kunna interagera med apotek och apotekspersonal på ett smidigt sätt, innan de kommer ut i annan praktik” var ett argument. En annan menade att ”visst måste vi väl tillsammans på något sätt protestera mot att den mycket enkla och väl fungerande kontakten mellan apoteksbolaget och utbildningsenheten för veterinärer ska nedmonteras”. Rent känslomässigt tyckte någon att ”ha ett apotek vid SLU känns mycket värdefullt och naturligt”.

I tidningen ATL den 17 november ➤

2006 uttalade sig Arne Persson, klinikchef för Ambulatoriska kliniken vid SLU.

– Vi har fått höra att djurapoteket i Uppsala ska läggas ner. Det vore ett stort misstag. Djurapoteket är en ovärderlig kunskaps- och kontaktyta för veterinärer, forskare och vanliga djurägare. Vi har stor hjälp av den kunniga personal som finns där, sade Persson till ATL.

”INGEN INFORMATION ELLER KONSEKVENSANALYS”

Även från djurägarhåll är man oroad. I en insändare i Upsala Nya Tidning den 17 december förra året skriver djurägaren Gunilla Stenkula att ”ingen officiell information om eller konsekvensanalys av en nedläggning förefaller ha kommit från Apoteket AB till SLU, praktiserande veterinärer eller allmänhet”.

Hon fortsätter: ”Den dagliga kontakten mellan veterinärstuderande och apotekspersonal innebär bland annat att studenterna i konkreta problemsituationer får del av både apotekspersonalens teorietiska och erfarenhetsmässiga kunskaper.... I den farmakologiska och kliniska forskningen har SLU mångårig och god erfarenhet av samarbetet med djurapoteket. Apotekspersonalen bidrar med sina breda och djupa kunskaper t ex vid uppläggning av studier.... Planeringen av nybyggnation för de samlade vetenskapliga miljöerna och det nya ekonomiskt självständiga universitetsdjursjukhuset har inletts på Ultuna. Därvid borde Apoteket AB vara en självklar samarbetspartner.... Tilläggas kan att djurapoteket på Ultuna idag går med ekonomisk vinst”.

SAMTAL PÅGÅR

Hur ligger det då till i verkligheten med den förmodade nedläggningen av KC-apoteket på Ultuna?

SVT kontaktade Gabriella Sander, chef för Affärsområde Djurläkemedel vid Apoteket AB. Hon uppgav att samtal förs mellan Apoteket AB och SLUs rektor samt chefen för Universitetsdjursjukhuset, om KC-apoteket. Inga beslut var den 21 december 2006 fattade om apotekets framtid, men diskussionerna fördes ”i en bra anda” i syfte att hitta ”en konstruktiv lösning”, enligt Gabriella Sander. Det är inte aktuellt med en nedläggning av KC-apoteket innan en sådan lösning är framtagen, betonade hon. Apoteket kommer alltså att fortsätta sin verksamhet åtminstone under början av 2007, enligt Sander. När ett beslut är fattat i frågan kommer Apoteket AB snarast att meddela alla inblandade parter vad det innebär, lovade hon.

Enligt Gabriella Sander vid Apoteket AB förs diskussioner ”i en bra anda” i syfte att hitta ”en konstruktiv lösning” vad gäller KC-apoteket.

Då SVT frågade SLUs rektor Lisa Sennerby Forsse om hennes syn sade hon att någon kontakt från Apoteket AB inte tagits med henne personligen. Däremot har diskussioner förts mellan Apoteket AB och SLUs universitetsdirektör Ulf Heyman. Heyman bekräftade sådana samtal för SVT, samtal han sade hade förts i en ”positiv anda”. Universitetets inställning är enligt Ulf Heyman att Ultunaapoteket ska vara kvar, det gäller bara att hitta samarbetsformer som båda parter kan acceptera. Han kunde däremot inte ge besked om när ett beslut skulle fattas.

SVT återkommer i frågan när mer information offentliggjorts från parterna. Bland andra Sveriges Veterinärförbund kommer dock innan dess att framföra önskemål till de ansvariga om att Ultunaapoteket ska vara kvar. ■

Apoteket AB borde vara en självklar samarbetspartner till det nya ekonomiskt självständiga universitetsdjursjukhuset, tycker djurägaren Gunilla Stenkula.

Framåtblickande general-församling i FVE

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS, EVAMARI LEWIN, MARGARETA WIDELL

Den 16–18 november förra året ägde den senaste generalförsamlingen i den europeiska veterinärfederationen FVE rum. Mötesplatsen var denna gång EU-huvudstaden Bryssel, där även FVEs kansli ligger. På agendan stod frågor som kan komma att påverka veterinär verksamhet i Europa inom flera områden.

UTSKOTTEN

Praktikerutskottet

Som vanligt inleddes generalförsamlingen med förberedande möten i veterinärfederationens underutskott.

Union of European Veterinary Practitioners (UEVP), praktikerutskottet inom FVE, höll ett fullmatat möte. Som ett av 25 länder deltog Sverige i den stundtals livfulla debatten.

Utbildningsfrågorna anses mycket viktiga för UEVP. I ett utbildningsdokument poängteras bland annat att alla nyutexaminerade veterinärer efter en utbildning på minst fem år skall vara redo för ”Day-one skills”, dvs för anställning inom alla veterinära arbetsområden. Utskottet underströk vikten av en bred grundutbildning som utgör bas för vidare, fördjupad utbildning.

Synen på utbildning av djursjukvårdare varierar länderna emellan. Exempelvis ligger Storbritannien och Sverige långt framme i detta hänseende, där man ser fördelarna med välutbildade djursjukvårdare. Frankrike däremot befarar att denna yrkesgrupp kan bli ett slags ”Bonzai-veterinärer” som konkurrerar med legitimerade veterinärer på en ”het” arbetsmarknad. Veterinär ska vara en skyddad titel så att eventuella missförstånd om veterinära verksamhetsområden kan undvikas från djurägarens sida, menade UEVP.

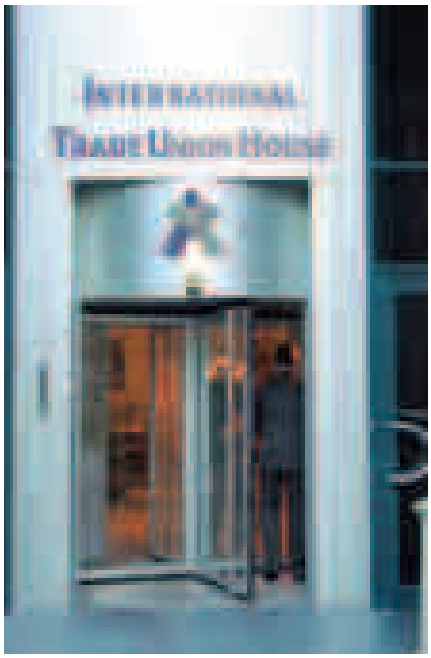

Förra årets sista generalförsamling ägde rum i Bryssel, i det internationella fackföreningshusets lokaler mitt i staden.

”Blue Dog”-projektet presenterades som ett initiativ från smådjursveterinärorganisationen FECAVA. Projektet syftar till att förebygga hundbett. Initiativtagarna konstaterade att bitskador på barn framför allt orsakas av den egna familjehunden i hemmet. I ett försök att förhindra detta presenterades en undervisande kortfilm, som är språklös för barn mellan 3–7 år och deras föräldrar. Syftet är att lära sig att bättre kunna tyda hundens kroppsspråk. Förhoppningen är att filmen skall kunna spridas av bland annat veterinärer till djurägare.

Hygienikerutskottet

Inom hygienikerutskottet UEVH fördes en diskussion om ansvar för kostnader när något går snett i livsmedelsproduktionen. Anledningen till diskussionen var att industrin försöker skära i kostnader och därför inte alltid tar sitt ansvar beträffande produktsäkerhet och kvalitet.

I Storbritannien har industrin under många år försökt bli av med så många veterinärer som möjligt och hävdat att veterinärkontroller kostar onödigt mycket. Nu håller en svängning på att ske. Industrin har insett att veterinärer med sin breda kunskap kan bidra på ett positivt sätt och att det i sin tur i förlängningen minskar onödiga kostnader.

Det nya regelverket medger att industrin kan, inom ramen för HACCP-system, ta över många kontroller som av hävd utförts av myndigheter. I och med detta accepteras också kostnaderna för kontrollsystemen lättare. Det konstaterades att veterinärer generellt behöver öka förståelsen för affärsverksamhet och för den verklighet industrin arbetar inom.

Vidare diskuterades privatpraktiserande veterinärers roll inom folkhälsoområdet. Sektionen menade att det behöver klargöras vilka uppgifter godkända veterinärer ska kunna utföra. Rådgivande veterinärer behöver få stöd i sin roll genom vägledningar och liknande. När det gäller frågan om risk för jävsituationer om en veterinär har flera olika roller, konstaterades att det finns ➤

Inom hygienikerutskottet UEVH fördes en diskussion om ansvar för kostnader när något går snett i livsmedelsproduktionen.

risk för intressekonflikter inom stora delar av den veterinära yrkesutövningen. Samtidigt är yrkesetiken och en professionell yrkesutövning en viktig grund.

Inom området köttbesiktning konstaterades att en EU-förordning (EG 854/2006) medger att officiell assistent kan ersätta officiell veterinär under vissa förutsättningar. Liggande förslag behöver bli mer precist avseende förutsättningarna. Det restes farhågor att vissa medlemsstater kan komma att utnyttja systemet till att byta ut veterinärer mot assistenter också på större anläggningar. Därför behöver förslaget förtydligas så att det framgår att det avser små anläggningar avsedda för lokal marknad och med begränsad produktion. UEVH beslutade rekommendera FVE att kontakta Kommissionen och påpeka behovet av att omarbeta förslaget.

Utskottet för officiella veterinärer

En arbetsgrupp inom utskottet för officiella veterinärer (EASVO) har utarbetat förslag till utbildningsmål i ämnet djurskydd för officiella veterinärer inom EU. Några sådana mål är ännu inte formulerade av Kommissionen, men lär förmodligen bli det i enlighet med de lagstadgade kunskapskrav som redan finns för officiella veterinärer inom livsmedelshygien. FVE kan genom detta förebyggande arbete aktivt medverka i hur utbildningsmålen formuleras. Målen fastslogs av generalförsamlingen våren 2006, men måste nu omarbetas för att passa en mall som kan presenteras för Kommissionen.

Det beslutades att tillsätta en ny arbetsgrupp för att ta fram motsvarande utbildningsmål för officiella veterinärer i området smittskydd. Sverige fick en delegat med i den gruppen.

Från vissa länder, bland annat Frankrike, kom önskemål om tydligare regler vid veterinära kontroller kopplade till de så kallade tvärvillkoren för EU-bidrag till lantbrukare. Franska veterinärer har blivit misshandlade av bönder som blivit missnöjda med veterinärens kontrollresultat, och rutinerna kring tvärvillkorskontroller varierar mycket i olika EU-länder. FVE har nu framfört till Kommissionen behovet av tydligare lagstiftning och bättre utbildning för officiella veterinärer som utför kontrollerna. Dessutom vill FVE att den slutliga tolkningen av varje inspektion ska utföras av ansvarig centralmyndighet, snarare än av den enskilde inspektören.

GENERALFÖRSAMLINGEN

När det var dags för den egentliga generalförsamlingen hade man valt en delvis ny mötesform, genom att arrangera tre parallella workshops i ämnena ”FVEs struktur”, ”Djurskydd” och ”Veterinär folkhälsa”. Innan dess vidtog dock en livlig diskussion om veterinärföreningen i Kosovo skulle godkännas som medlem i FVE. Kosovo är inget eget land utan en provins i Serbien, även om innevånarna i Kosovo arbetar för självständighet.

Världspolitiken gjorde sig påmind även i FVE, genom diskussion om veterinärföreningen i Kosovo skulle godkännas som medlem.

Andrea Gavinelli från EU-Kommissionen ansåg "Universal Declaration on Animal Welfare" vara viktig att stödja.

Enligt FVEs regler kan bara nationella veterinärförbund vara medlemmar i federationen, varför veterinärerna i Kosovo inte kan få separat medlemskap så länge de formellt tillhör Serbien. Generalförsamlingen beslutade som en kompromiss att Kosovoveterinärerna ska få en enskild inbjudan av FVEs ordförande som gäster till varje möte, tills befolkningen löst sina politiska tvister.

I workshopen om djurskydd presenterade veterinären David Wilkins, chefrådgivare till World Society for the Protection of Animals (WSPA), en "Universal Declaration on Animal Welfare" som hans organisation arbetat fram. Dokumentet innehåller bara fyra mycket basala uttalanden om djurskydd, men skulle, om den som planerat blir accepterad av FN, kunna utgöra en grund för djurskyddslagstiftning i alla länder. Andrea Gavinelli från EU-kommissionen deltog också i workshopen och ansåg deklarationen vara viktig. En företrädare för djurhälsoorganisationen OIE (Office International des Epizooties) menade att det borde vara OIE snarare än FVE som skulle stödja den, men övriga mötesdeltagare tyckte att detta var en fråga där den europeiska veterinärfederationen bör uttala sig. Mötet beslutade därför att ställa sig bakom dokumentet och att framföra en önskan om samarbete med OIE i frågan. Man uttryckte också en vilja att FVE ska samverka med Kommissionen i djurskyddsfrågorna.

Även i de två andra symposierna kom man fram till konstruktiva resultat, som befäste FVEs ställning som centralorganisation för Europas veterinärer.

En fråga av nordiskt intresse var förslaget från bland andra Sveriges Veterinärförbund att få med FVE som en medlem i världsveterinärorganisationen WVA (World Veterinary Association). Idag är varje enskilt land i FVE medlemmar, men inte federationen som helhet. Tanken var att FVE skulle kunna bli en kraftfullare aktör i WVA än de enskilda länderna, men generalförsamlingen gillade inte helt det nordiska förslaget. Efter invändningar från England, Frankrike och Tyskland beslutades att förslaget skulle återremitteras till FVE-styrelsen för ytterligare beredning.

Nästa generalförsamling äger rum i Krakow, Polen, den 1 juni 2007, och kommer förhoppningsvis att fortsätta bygga upp samarbetet mellan veterinärorganisationerna i Europa på ett konstruktivt sätt. ■

Dermatitis

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.
(Cefalexin)

Effektivt mot
Staphylococcus intermedius

God Smaklighet !

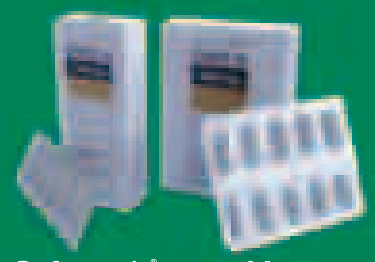

Cefaseptin® vet. tabletter:
120 mg med brytskåra: 30 st.
600 mg med brytskåra: 30 st och 90 st.

Vid förskrivning, se FASS vet.

VIAVET SCANDINAVIA

Box 9, 265 21 Åstorp
Tel. 042-676 03, Fax 042-676 04
E-post: viavet@telia.com

Djurskyddet flyttas till Jönköping

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Den 14 december offentliggjordes utredaren Bertil Norbelies förslag om vad som ska hända med den centrala djurskyddshanteringen efter Djurskyddsmyndighetens avveckling den 30 juni. Verksamheten föreslås flytta till Jordbruksverket i Jönköping, och integreras med verkets övriga uppgifter.

Bertil Norbelie presenterade sin snabbanalys av den framtida centrala djurskyddsfunktionen den 14 december förra året.

Regeringen meddelade i förra årets budgetproposition att den vill lägga ned Djurskyddsmyndigheten och att verksamheten ska överföras till Jordbruksverket eller till annan myndighet. Jordbruksdepartementet uppdrog därför den 21 november 2006 åt Bertil Norbelie, tidigare generaldirektör för Livsmedelsverket, att genomföra en snabbanalys av formen för en överflyttning.

I den rapport som publicerades den 14 december, ger utredaren ett antal konkreta förslag till hur omorganisationen ska gå till. Hans föreslår inledningsvis att huvuddelen av de uppgifter som idag ligger på Djurskyddsmyndigheten förs över till Jordbruksverket. All verksamhet som ska bedrivas av Jordbruksverket bör enligt utredaren lokaliseras till Jönköping. Han anser att djurskydd bör ses som ett vidare begrepp som innefattar alla delar av en modern djurhållning, inklusive veterinärmedicinsk behandlig. Arbetet med djurskydd ska hanteras med helhetssyn, professionellt och utan onödig byråkrati. Detta talar enligt utredaren emot att organisera verksamheten som en särskild avdelning/enhet för djurskyddsfrågor. Ambitionen bör enligt Norbelie vara att skapa en integration där alla aspekter på djurhållning och djurhälsa kan vägas samman till en helhet. En väg som föreslås är att organisera arbetet efter olika djurslag: lantbrukets djur, sällskapsdjur och laboratorie-/försöksdjur.

PERSONALKONSEKVENSER

För flertalet av den personal som arbetar inom områdena regelarbete, försöksdjur, lantbrukets djur och sällskapsdjur blir uppgifterna i huvudsak desamma som hittills. En stor del av de anställda kommer enligt utredaren att beredas fortsatt anställning vid Jordbruksverket, även om arbetsformerna kan komma att ändras. Norbelie anser att det föreligger identitet mellan verksamheten i Djurskyddsmyndigheten och i den framtida verksamheten i Jordbruksverket. Det innebär att eventuell övertalighet kommer att beräknas för den samlade personalgruppen från Djurskyddsmyndigheten och Jordbruksverket.

Vid Djurskyddsmyndigheten finns ett relativt stort antal anställda med forskarutbildning. Man har här sammanfört personer med olika typer av kompetens som kan bidra i arbetet med djurskyddsfrågor. Utredaren överlåter till Jordbruksverkets ledning att avgöra vilken kompetens som krävs för det fortsatta arbetets utförande, vilken organisation man avser att arbeta med och hur många anställda som behövs för att utföra uppgifterna i den nya organisationen.

FORSKNINGSMEDLEN FLYTTAS

Fördelning av medel för forskning om djurskyddsfrågor och för forskning och utveckling av alternativa metoder för djurförsök bör enligt Bertil Norbelie övertas av forskningsrådet Formas. Dessa medel delades tidigare ut av myndigheten, som ett redskap att skapa kunskap för att få fram en vetenskapsbaserad lagstiftning. För att säkra att medlen kommer till användning för forskning om djurskydd och om metoder som kan ersätta djurförsök, bör det i regleringsbrevet för Formas anges vilket syfte medelsanvisningen har, påpekar utredaren. Formas bör inrätta en särskild beredningsgrupp för dessa frågor.

ÖVRIGA UPPGIFTER

Huvudmannaskapet för de djurförsöksetiska nämnderna bör enligt förslaget föras till Jordbruksverket, i avvaktan på resultat av pågående utredningsarbete. Detsamma gäller uppgiften att förordna tävlings- och banveterinärer. SLU föreslås vidare få ett nationellt uppdrag att svara för frågor rörande forskning och utbildning i frågor rörande djurskydd.

Djurskyddsmyndighetens tre råd – Djurskyddsrådet, Rådet för alternativa behandlingsmetoder och Vetenskapliga rådet för alternativa metoder till djurförsök – bör, enligt utredarens mening, ersättas av ett nytt djurskyddsråd som ges högre status genom att ledamöterna utses direkt av regeringen. Näringsliv eller intresseorganisationer bör inte vara direkt representerade i rådet, och dess ledamöter ska utses på grundval av sin personliga kompetens inom området djurvälfärd. Ett sådant råd kan fungera som ett stöd för den centrala myndigheten i dess arbete för ett gott djurskydd.

BESPARINGAR

Utredaren säger sig ha upplevt att regeringen vill genomföra en betydande besparing på verksamhetsområdet. Förslagen har därför utformats som en ekonomisk besparing, där förvaltningsverksamheten anvisas anslag om ca 40 miljoner kronor på helårsbasis för åren framöver. Avvecklingskostnader för perioden 2007–2010 har satts till drygt 24 miljoner kronor, varav runt 14 miljoner infaller under andra halvåret 2007.

FOTO: DJURSKYDDSMYNDIGHETEN

Under 2006 hade Djurskyddsmyndigheten under Matz Hammarström ett ramanslag på 92 miljoner kronor, vilket de närmaste åren kommer att skäras ner med runt en tredjedel.

Medel för forskning bör enligt utredaren anvisas med 20 miljoner kronor/år till Formas. Under 2006 hade Djurskyddsmyndigheten ett ramanslag på 92 miljoner kronor, varav 33 miljoner delades ut till forskning.

MOTIVERING

Utredaren anger i en motivering till förslagen att en avveckling av Djurskyddsmyndigheten och inordning av verksamhetsområdet i Jordbruksverket ger en mer kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. En viktig utgångspunkt för att nå dessa mål är att det centrala djurskyddet så långt möjligt hålls samman geografiskt med verkets befintliga verksamhet på djurområdet. Uppgiften ska enligt utredaren vara att organisera verksamheten utifrån en helhetssyn som innefattar såväl djurhälsa som brukarperspektiv.

Den helhetssyn som ska leda till en ytterligare förstärkning av djurskyddet måste prägla den nya organisationen redan från början, avslutar Norbelie. Viktiga framgångsfaktorer blir därför att med beslutsamhet och utan tidsutdräkt genomföra nödvändiga åtgärder, slår han fast. ■

KÖPES
Op.bord, Op.lampa,
Centrifug för 5 alt 10 ml rör
070-5676002, 0320-10116 (hem)

Information om medlemskap i a-kassan AEA

TEXT: PER CARLSSON, kanslichef, SVF

Medlemmar i Sveriges Veterinärförbund som är anslutna till AEA (Akademikernas Erkända Arbetslöshetskassa) fick från årsskiftet nya villkor för a-kassan. Förändringarna beror till stor del på regeringens beslut om omfördelning av avgifter och skatter.

kanslinytt

Hittills har Sveriges Veterinärförbund administrerat och aviserat sina medlemmars a-kasse-medlemskap respektive a-kasseavgift tillsammans med förbundsavgiften. Fr o m den 1 januari 2007 ansvarar AEA för administrationen av medlemskapet i a-kassan och debiteringen av a-kasseavgiften. Veterinärförbundet är alltså inte längre inblandat i vare sig administration eller avisering. Detta beslutades på förbundsstyrelsemötet den 8 november 2006.

AVISERING OCH MEDLEMSKAP I AEA

Information om hur man kan betala sin a-kasseavgift medföljde i den avisering SVFs medlemmar fick från AEA i slutet av december 2006. De nya administrativa rutinerna av a-kasseavgiften påverkar *inte* medlemskapet i AEA.

NY AVGIFT: 240 KRONOR PER MÅNAD

Avgiften till AEA var tidigare 90 kronor per månad och höjs nu med 150 kronor till 240 kronor per månad. AEA kommer att vara en av de a-kassor i landet som har lägst avgift, beroende på låg arbetslöshet bland medlemmarna. I det ursprungliga förslaget skulle höjningen vara ca 220 kronor per månad, vilket skulle leda till en överfinansiering av AEA med ca 700 miljoner. SACO påpekade det orimliga i att ta in mer pengar än vad det kostar att driva försäkringen, och Lagrådet gick på SACOs linje. Regeringen tvingades därför backa i fråga om månadsavgiftens storlek, vilket ledde till en betydligt lägre avgift för AEA, och därmed veterinärförbundets medlemmar, än den först aviserade.

SKATTEREDUKTIONEN FÖRSVINNER

Sedan 2002 har man fått skattereduktion på avgiften till sitt fackförbund och avgiften till a-kassan, till SVF med 25 procent och till AEA med 40 procent. Detta försvann fr o m den 1 januari 2007. När det gäller skattereduktionen för 2006 kommer förbundet som vanligt att lämna uppgifter om inbetalda

Kompendium VETERINÄRMÖTET 2006

Kompendium med föredrag från 2006 års Veterinärmöte kan beställas från veterinärförbundets kansli.

Kompendiet kostar 465 kronor (inkl porto och moms) vid insättning på Sveriges Veterinärförbunds postgiro 83 80-8. Ange på talongen ”Kompendium 2006”.

Beställning kan även ske per telefon 08-545 558 20 eller per e-post office@svf.se mot faktura.

avgifter för 2006 till Skatteverket varpå uppgifterna regleras direkt. Den som är medlem i veterinärförbundet behöver alltså inte själv tänka på att göra detta.

FORTLÖPANDE INFORMATION FRÅN AEA

AEA kommer att hålla sina medlemmar fortlöpande informerade om nyheter som gäller arbetslöshetsförsäkringen. Har man frågor om sitt medlemskap i AEA ska man ringa AEAs medlemshandläggare på telefon 08-566 445 20. Har man frågor om arbetslöshetsförsäkringen ska man ringa AEAs försäkringsinformation på telefon 08-566 445 30. AEA har telefontid måndag–torsdag 9–11 och 13–15 samt fredagar 9–11.

OM MAN FUNDERAR PÅ ATT LÄMNA A-KASSAN

Gör inte det. Regeringen har långt framskridna planer på att göra arbetslöshetsförsäkringen obligatorisk. Om det blir verklighet av planerna kommer de som står utanför a-kassan när obligatoriet införs att betraktas som nya medlemmar, vilket innebär att man på nytt måste uppfylla kvalificeringstiden för att kunna få ersättning. Om man ändå funderar på att lämna a-kassan rekommenderar SVF att man kontaktar AEA för rådgivning inför sitt beslut så att man är helt klar över konsekvenserna.

TOTALT BLIR DET PLUS I PLÅNBOKEN

Höjningen av a-kassan är en del i en reform där inkomstskatten samtidigt sänks. Vid en månadsinkomst på 30 000 kronor sänks skatten med ca 1 000 kronor per månad samtidigt som a-kassan höjs med 150 kronor. Denna omfördelning av avgifter och skatter gör att en stor majoritet av SVFs medlemmar kommer att få mer pengar över i plånboken. Mer information om skatter för 2007 finns på www.skatteverket.se.

OM MAN HAR FRÅGOR

Har man frågor om AEA ska man i första hand vända sig till AEA på telefon 08-566 445 20. Information finns även på www.aea.se. SVF-medlemmar är naturligtvis alltid välkomna att ringa förbundets kansli och fråga, om man så önskar. ■

noterat

Katter kan drabbas av Alzheimers sjukdom

Forskare vid universiteten i Edinburgh, St Andrews, Bristol och Kalifornien har hittat ett nyckelprotein som kan upplagras i nervceller i hjärnan hos katter, och då orsaka mental desorientering. Det är samma typ av förändringar som ses vid Alzheimers sjukdom hos människor. Forskargruppen säger att närvaron av detta protein hos katter är bevis på att även dessa kan få den fruktade sjukdomen, enligt ett pressmeddelande från universitetet i Edinburgh den 6 december 2006.

Dr Danielle Gunn-Moore vid the University of Edinburgh's Royal (Dick) School of Veterinary Studies, kommenterar:

– Detta nyligen påvisade protein är avgörande för vår förståelse av åldringsprocessen hos katter. Vi har vetat en lång tid att katter kan utveckla demens, men den aktuella studien visar att kattens nervsystem kan förändras på likartat sätt som vi ser hos mänskliga Alzheimerspatienter. De morfologiska likheter vi tidigare konstaterat antydde bara att så kunde vara fallet – nu vet vi.

Studien i sin helhet är publicerad i Journal of Feline Medicine & Surgery, augusti 2006, sidorna 234–242. ■

Halalslakt i pizzeria

Tre män i 30-årsåldern är misstänkta för att ha genomfört olaglig halalslakt i en pizzeria i Borås dagen innan nyårsafton. Det var en polispatrull som upptäckte slakten vid ett besök i pizzerian. Patrullen fann minst ett får som var avlivat och slaktat. Efter kontakter med jourhavande länsveterinär skrevs en anmälan och fåret togs i beslag och lades i frysboxen hos polisen. En polisutredning om djurplågeri och brott mot livsmedelslagstiftningen pågår.

– Sättet som fåret slaktats på är ej tillåtet. Det har inte varit bedövat och halsen var avskuren, sade länsveterinären Ulf Lövdahl till Borås Tidning den 2 januari.

Livsmedelsinspektören vid miljöskyddskontoret i Borås har varit i kontakt med nuvarande ägare till pizzerian och gett order om att den ska stängas och saneras. – Ägaren har aldrig anmält till oss att han bedriver pizzeria i lokalen, sade inspektören till Borås Tidning. ■

Allergidiagnostik
(hög specificitet • snabbt resultat)
för hund, katt och häst

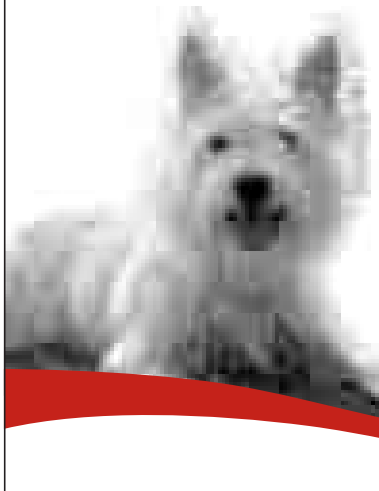

Flexibelt system
- Allercept® Screening Test för endast kr. 499,-*
- Stora och små Allercept® paneler från endast kr. 450,-*
- Individuellt framställd desensibiliseringslösning
- Gratis dermatologisk rådgivning

* ex. moms

Önskas mer information om vårt Allergiprogram eller Vet·Med·Lab, kontakta oss då gärna!

Vet·Med·Lab · Division of IDEXX Laboratories
Manager for Scandinavia: Charlotte Hoffmann-Timmol, DVM
Tlf +45 43521228 · Fax +45 43521236
c.hoffmann-timmol@vetmedlab.com · www.vetmedlab.com

Vet·Med·Lab

Resultat vid Sveriges Veterinärförbunds val 2006

TEXT: KARIN ÖSTENSSON, förbundsordförande

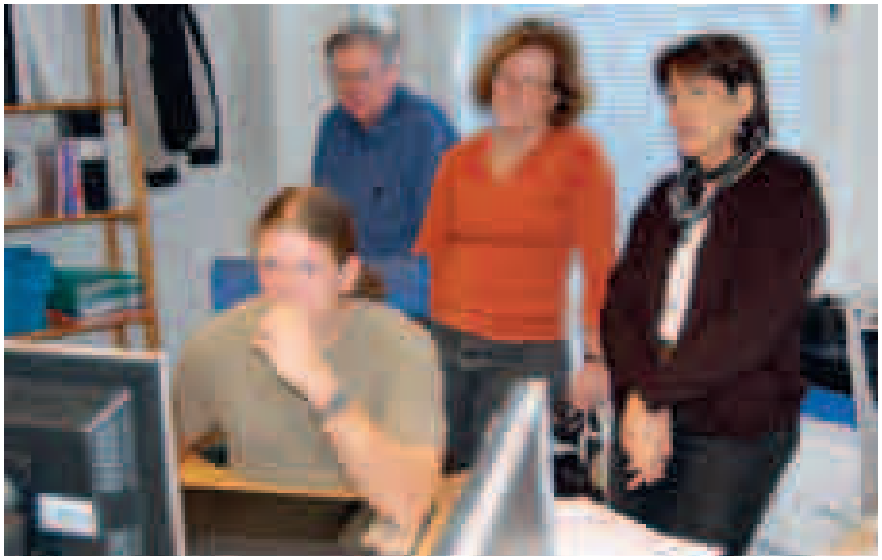

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Poströsternas optiska läsning utfördes, under överinseende av SVFs valnämnd och ordförande, av Kuponginlösen AB.

Fram till och med den 24 november 2006 pågick det senaste direktvalet till veterinärförbundets styrelse, SVS-ledning och fullmäktigedelegater. De förtroendevalda utsågs genom röstning bland medlemmarna, och valdeltagandet ökade 2006 jämfört med premiärvalet föregående år.

ANTAL RÖSTANDE

Av 2 065 röstberättigade medlemmar röstade totalt 893 personer (43 %), varav sju veterinärstuderande med rösträtt enbart i fullmäktigevalet. 461 personer avgav sina röster elektroniskt och resten poströstade. Valdeltagandet är, i det här sammanhanget, mycket högt och har ökat sedan förra året. Mycket lovande!

Antalet röstande i valet av vice ordförande i förbundsstyrelsen, vice ordförande i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap samt ledamöter i förbundsstyrelsen var 874. Motsvarande siffra i valet av fullmäktigeledamöter var 893.

VALNÄMND

Valnämnden, utsedd av fullmäktige, har bestått av Lars Garmer (sammankallande) och Cecilia Hässler Pettersson (suppleant Åsa Stafström). Poströsternas optiska läsning utfördes, under överinseende av SVFs valnämnd, av Kuponginlösen AB som har en mångårig och gedigen erfarenhet inom branschen.

MANDATPERIOD

Valet avser mandatperioden 2007–2008. Till fullmäktige har hälften av ledamöterna valts, 15 ordinarie och tre ersättare. Därutöver finns lika många fullmäktigedelegater som utsågs i förra årets val och som alltså 2007 är inne på det sista året i sina mandatperioder.

VAL TILL VICE ORDFÖRANDE I SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

Åsa Bergquist	712 röster

VAL TILL VICE ORDFÖRANDE I SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP:

Birgitta Larsson	710 röster

VAL TILL LEDAMÖTER I FÖRBUNDSSTYRELSEN:

Suzanne Sandqvist	472 röster
Peter Zaff	432 röster

VAL TILL FULLMÄKTIGE
15 ordinarie ledamöter med två års mandatperiod

	Antal röster
1. Stefan Alenius	466
2. Lars Audell	427
3. Lars Lannek	361
4. Bo Eberhardson	360
5. Anders Sandberg	344
6. Lena Bjurström	343
7. Minna Anliot	328
8. Maria Möller	307
9. Anna Einarsson	291
10. Per Michanek	274
11. Olle Rydell	270
12. Mikael Svedberg	269
13. Björn Dahlén	263
14. Karin Lambertsson	258
15. Jonas Johansson Wensman	256

Tre suppleanter med två års mandatperiod

16. Kristina Olsson	253
17. Inger Olsson	252
18. Agneta K-Norström	251

Två kandidater, Johan Beck-Friis och Claes Nydahl, drog tillbaka sina kandidaturer efter det att röstsedlarna skickats ut. ■

Ståndpunkter inför revideringen av införselregler för hundar och katter

MARIA CEDERSMYG, veterinärinspektör.*.

Under 2007 kommer EU-kommissionen att göra en revidering av de särregler för införsel av hund och katt som bland andra Sverige fick vid inträdet i EU. Den svenska hållningen till ett förändrat regelverk redovisas här av Jordbruksverket, som är ansvarig myndighet i frågan.

FORTSATT AVMASKNING

Sverige vill fortsatt kunna kräva avmaskning vid införsel av katt och hund till landet. En riskutvärdering som SVA har genomfört visar att slopandet av ett sådant krav skulle medföra en mycket stor risk för att rävens dvärgbandmask förs in och etableras i landet. Utvärderingen har gjorts på uppdrag av Jordbruksverket inför den revidering av övergångsregler för införsel av hund och katt som görs inom EU under 2007. SVA har också utrett riskerna för att rabies introduceras med legalt införda hundar från EU om antikroppstitertest slopas.

De senaste tio åren har EUs bekämpning av rabies gett mycket god effekt. Västra Europa är nu i stort sett fritt från rabies, och i de nya EU-länderna pågår ett stort bekämpningsarbete med spridning av vaccin till vilt och vaccinationskrav på sällskapsdjur. Inom EU förekommer rabies framför allt hos vilda djur, som fungerar som reservoar och ger ”spill-over” till enstaka sällskapsdjur. Smuggling av hundar från högriskområden i Afrika och Asien har givit flera rabiesfall i Europa, men det finns inga rapporter om att europeiska sällskapsdjur sprider rabies mellan EU-medlemsländerna.

SLOPAD ANTIKROPPSKONTROLL MOT RABIES

SVAs riskutvärdering av effekterna om kontroll av antikroppar efter rabiesvaccination tas bort, har inte tagit hänsyn till de smittskyddande insatser mot rabies som görs inom EU. Ändå påvisas bara en marginellt förhöjd risk som är begränsad till sällskapsdjur från Baltikum, Polen, Slovakien och Ungern. Den ståndpunkt som Sverige intar innebär därför att antikroppskontrollen kan slopas som införselkrav:

– om bekämpningsarbetet fortsätter i de utpekade länderna, och

– om Kommissionen i utformningen av det framtida EU-gemensamma regelverket tar hänsyn till att fler rabiesvaccinationer, utökad tid mellan vaccination och resa, samt högre ålder vid första vaccinationstillfället ger förbättrat smittskydd.

Karantänen mot högriskområden bör dock finnas kvar så länge man inte utarbetat ett alternativt system som vetenskapligt bevisats vara lika säkert.

REVISION AV SVENSKA SÄRREGLER

Bakgrunden till utvärderingen är att Sverige, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 998/2003, har haft möjlighet att tillämpa ➤

Mot bakgrund av bland annat vaccinationskrav på sällskapsdjur och en framgångsrik rabiesbekämpning hos vilda djur i de nya EU-länderna, anser Jordbruksverket att antikroppskontrollen kan slopas som införselkrav till Sverige.

➤ övergångsregler i syfte att skydda mot introduktion av dvärgbandmask och rabies vid införsel av hund och katt. Dessa övergångsregler är nu föremål för revision, och delar av förordningen kommer att ses över.

Som ett led i detta ska Kommissionen före den 1 februari 2007 överlämna en rapport och ett förslag till nytt regelverk till rådet och parlamentet. Kommissionen har givit uppdrag till EFSA (European Food Safety Authority) att göra en bedömning ur vetenskaplig synvinkel. Jordbruksverket och Jordbruksdepartementet bidrar till Kommissionens rapport, bland annat med SVAs utvärderingar och ett antal svenska ståndpunkter som har utformats i samråd med intressenter från bland andra SVF, olika myndigheter och sällskapsdjursorganisationer.

***MARIA CEDERSMYG,** veterinärinspektör, Statens Jordbruksverk, 551 82 Jönköping.

SVENSKA STÅNDPUNKTER

Skydd mot dvärgbandmask
Den svenska ståndpunkten är att a) tilläggsgarantier bestående av ett avmaskningskrav mot *Echinococcus* spp för sällskapsdjur som förs in i Finland, (Norge), Irland, Malta, Sverige och Storbritanninen bör föras in i förordningen. b) Avmaskningskravet bör vara likformigt i alla länder och inkludera ett system för pendlande djur. c) Om katter bedöms vara oväsentliga för smittspridningen kan kravet på avmaskning av katter vid införsel slopas.

Skydd mot rabies
Den svenska ståndpunkten är att antikroppskontrollen efter vaccination kan slopas inom EU, förutsatt att: a) EFSA finner att detta kan genomföras utan att risken ökar att rabies sprids mellan medlemsstater. b) Kontinuerlig betesvaccination av viltreservoaren genomförs i Baltikum, Polen, Slovakien och Ungern samt de nya medlemsstaterna Rumänien och Bulgarien under noggrann övervakning och kontroll av EU.

Karantän
Sverige vill ha kvar det nationella regelverket som medför karantän för djur från icke listade tredje länder, så länge det saknas ett vetenskapligt underlag som visar att en likformning av kraven för djur från tredje land och ett slopande av karantänsförfarandet inte resulterar i en ökad rabiesrisk för EU.

Import av ovaccinerade valpar och kattungar under tre månaders ålder
Det bör också fortsättningsvis vara upp till de enskilda medlemsstaterna att bestämma på nationell nivå om de vill tillåta införsel av icke rabiesvaccinerade valpar och kattungar under tre månaders ålder från medlemsstater och tredje länder.

KOLLEGIALT NÄTVERK

veterinärer stödjer veterinärer

Ett självständigt nätverk bestående av veterinärer som på ideell grund står till förfogande för kolleger som behöver en samtalspartner när livet känns komplicerat. Vi lyssnar och ger stöd efter bästa förmåga till kolleger med personliga problem med anknytning till yrket eller som av annan anledning sviktar socialt, psykiskt eller fysiskt.

Syftet med det Kollegiala Nätverket är att veterinärer enkelt och snabbt ska kunna få stöd av en medmänniska som samtidigt är väl förtrogen med veterinärens livsvillkor. Anledningen till att ta kontakt kan till exempel vara ohälsa, stress, privata problem och kriser, utbrändhet, mobbing, hot eller anmälan till Veterinära Ansvarsnämnden för felbehandling.

Sveriges Veterinärförbund har initierat verksamheten och stödjer nätverket med återkommande utbildning. Nätverket är tillgängligt för alla veterinärer i Sverige oavsett medlemskap eller inte i förbundet. Du väljer själv bland de kolleger som valt att vara samtalspartner och som är listade nedan. Naturligtvis garanteras du sekretess och du kan också välja att vara anonym.

Nätverkets medlemmar:

Namn	Ort	Telefon	Fax	E-post
Magnus Andersson	Storfors	0550–323 13, 070–284 99 41	–	karlskogadjurklinik@hotmail.com
Sten Berggren	Trosa	0156–136 84	0156–132 34	–
Gunnar Bergsten	Vallentuna	08–512 403 50	08–512 406 56	bergsten.finnberga@vallnet.se
Håkan Björklund	Alnö, Sundsvall	060–55 66 40, 0730–20 45 60	060-58 51 75	h.bjorklund@telia.com
Eva von Celsing	Eskilstuna	016–292 93, 291 03	016–292 93	hvarsta.vet@telia.com
Annelie Grip-Hansson	Vännäs	070–632 45 05	–	annelie.grip.hansson@ac.lst.se
Florin Gurban-Marcu	Höör	0413–290 49, 073–349 79 98	–	florin.gurban@telia.com
Erik Kjellgren	Arboga	0589–169 78, 192 80	0589–192 86	kjellgren.erik@swipnet.se
Herbert Lundström	Vänersborg	0521–660 99	–	hebbe@gotanet.se

SÄVs höstmöte i syd

ELISABETH RENNERFELT, sekreterare i SÄV.*

Sällskapet Äldre Veterinärer (SÄV) höll sitt höstmöte i Skåne 7–8 oktober 2006. Resan inleddes med besök på Lundabygdens Djursjukhus och därefter följde slotts- och konstrunda med buss.

LUNDABYGDENS DJURSJUKHUS

31 deltagare, inkluderat veterinärer, anhöriga och sponsorer, samlades på Lundabygdens Djursjukhus för en rundvandring med efterföljande lunch den 7 oktober.

Sjukhuset byggdes av Anna-Lisa och Rudolf (Rulle) Lundberg 1983. Det är helt privatägt och drivs fortfarande som ett familjebolag. Nuvarande VD är dottern Karin Lundberg. Det är ett medelstort sjukhus (530 m^2 då det byggdes, och då det första i denna storlek). Ca 15 000 patienter tas årligen om hand av tolv veterinärer som delar på sju tjänster, och sköterskepersonalens antal är ungefär det dubbla.

Vid planeringen har en konsult från USA anlitats. Stor vikt har lagts vid logistiken, dvs de olika avdelningarnas läge, beroende på funktion, i anslutning till varandra. Man har på så sätt vunnit tid och t ex sluppit spring i långa sjukhuskorridorer. Sjukhuset har nyligen infört digital röntgenframkallning. Förutom bättre bildkvalitet slipper personalen nu hantera miljöfarliga röntgenvätskor.

Trots att djursjukhuset är över 20 år gammalt gör det fortfarande ett mycket fräscht och modernt intryck med mycket ljusinsläpp.

På gräsmattan utanför beundrade vi sen bronsstatyn av hunden RALL, (initialerna står för begynnelsebokstäverna i grundarnas och donatorernas namn). Efter att deltagarna på detta sätt fått ➤

FOTO: PER BERGSTRÖM

Deltagarna i SÄVs höstmöte poserar framför Anna-Lisa och Rulle Lundbergs ombyggda Skånegård.

➤ uppleva ett exempel på veterinärt entreprenörskap påbörjades resan i abonnerad buss.

SLOTTSBESÖK

Vi började med att besöka Övedskloster, där vi vandrade runt det gamla 1600-talsslottet. Längs muren på baksidan fanns en något förvildad trädgård. Där var det fler än jag som hade turen att hitta fallfrukt. Men det var inte äpplen utan faktiskt persikor som hade ramlat ned på marken. De hade en härlig och helt annorlunda smak än de persikor man köper i affärerna. Men det är klart, att ”förbjuden frukt smakar bäst”.

Sedan fortsatte vi till Kronovalls slott, där vi skulle övernatta. Vi tilldelades alla rum som istället för nummer fått namn efter fina vinsorter.

Kronovalls slott är känt för sin produktion av Åkessons viner. Krögaren Petri Pumpas Thomas Drejing lät oss först besöka vinkällaren, där vi provsmakade deras mousserande vita viner. Han undervisade oss på ett mycket underhållande sätt i vinprovningens svåra konst även bland de röda vinerna. Vi fick också höra litet om de livsmedelshygieniska aspekterna och fördelarna med plastpropp jämfört med naturkork.

Slutligen kom det verkliga kraftprovet: en gourmetmiddag med fem rätter och lika många olika viner.

KULTURELLA INSLAG

Nästa dag gick färden till Ravlunda kyrkogård och Fritiof Nilsson Piratens grav, där vi, som traditionen bjöd, intog en ”besk” till hans ära. Den som guidade oss var Sigge Cederlund, medlem av Piraten-sällskapet i Lund. Sigge fortsatte på bussen att kåsera om Piraten. Färden gick vidare till Kivik, där Piraten står staty. I hamnen kunde man beundra en jättestor tavla gjord av äpplen, som görs i form av ett nytt konstverk varje år.

Därefter var målet Glasakademin i Baskemölla, där två av initiativtagarna, läkarna Ann Gentz och Kerstin Mohlin, visade och berättade kring studioglaskonstnärernas verk.

BESÖK HOS LUNDBERGS

I Hoby utanför Skillinge bor Anna-Lisa och Rulle Lundberg i en ombyggd Skånegård. De bjöd på lättare förtäring med bland annat rökt ål. Där fortsatte Sigge Cederlund att underhålla med roliga historier om Piraten, varpå alla ställde upp utanför huset för ett gruppfoto.

Bussen körde vidare kustvägen förbi de vackra backarna kring Backåkra (Dag Hammarskölds gård) och Ale stenar. Synd bara att vädret inte var det bästa.

Utfärdens sista anhalt var Svaneholms slott, där vi avnjöt den berömda skånska ankan. Resan var därefter slut, varför det gällde att smälta alla intryck för att inte tala om all den goda och myckna maten.

SÄV och alla deltagarna ber att få tacka inte bara organisatörerna utan också Kruuse Svenska AB med Olle Vougt som delvis sponsrat denna lyckade resa.

***ELISABETH RENNERFELT,** sekreterare i SÄV, Lövdalsvägen 55, 132 41 Saltsjö-Boo.

VETERINARY CHIROPRACTIC COURSE

The International Academy of Veterinary Chiropractic is pleased to announce the offering of their BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE in Germany. The *Options for Animals* (USA) curriculum being utilized is recognized and accepted by the International Veterinary Chiropractic Association (IVCA) and the American Veterinary Chiropractic Association (AVCA).

Course Dates:

Module I	Sacropelvic:	March 14–18, 2007
Module II	Thoracolumbar:	April 18–22, 2007
Module III	Cervical:	May 23–27, 2007
Module IV	Extremities:	June 20–24, 2007
Module V	Integrated:	July 18–22, 2007

Other dates taking place in the UK, please visit our webside.

Course fee: €4200
Individual modules: €900
Location: Sittensen, Northern Germany
Total duration: 210 hours
Course language: English

Course participation is open to veterinarians and doctors of chiropractic. Currently being taught in the United States and England and Germany. The program focuses on both the dog and horse. Further information is available under the *Options* website: www.animalchiro.com

For registration information contact:
International Academy of Veterinary Chiropractic,
Hauptstr. 34, 27419 Tiste, Germany.
Tel: 00 49 4282 590099, Fax: 00 49 4282 591852
E-mail: IAVC2004@hotmail.com

Gör din litteratursökning på www.svf.se

Som medlem i veterinärförbundet har man möjlighet att utan någon kostnad utföra litteratursökningar på den internationella vetenskapliga databasen Pub Med. Logga bara in på medlemsdelen av förbundets hemsida www.svf.se, och tryck på rubriken “Sökning på Pub Med”. Större delen av den naturvetenskapliga världen ligger för dina fötter, bara några tangenttryckningar bort.

Ansvarsärende

Felbehandling av häst

En hästägare anmälde veterinär XX för felaktig nässvalgsondning av en häst, men veterinären bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

På morgonen kallades veterinär XX att undersöka en häst som troligen led av kolik. Veterinären konstaterade koliken och gav tarmavslappnande intravenöst. Han lyssnade på tarmljud och föreslog sondering, dvs att slanga ner en vätskeblandning bestående av salt, paraffin och olja, sammanlagt om cirka två och en halv liter. Hästen bremsades och slangen fördes ned. Sedan trycktes en påse med vätskan in i slangen med avsevärd kraft. Genast därpå pressades ytterligare en påse ned med ännu mer kraft. När slangen togs ut rann vätska ur näsborrarna på hästen. Veterinären kommenterade detta med ”Var kommer det där ifrån?”.

Djurägaren såg själv aldrig veterinären blåsa och lukta i slangen efter intubationen. Inte heller såg han att veterinären använde stetoskop innan han pressade in vätskan.

XX föreslog därefter att hästen skulle ledas runt ett varv i stallet. Efter cirka fem varv lyssnade veterinären efter biljud från lungorna och föreslog ytterligare en rundvandring. Hästen uppvisade smärta och andningssvårigheter, vätska rann ur dess näsa, den blev vinglig och fick problem att gå. Efter cirka fem minuter ville hästen lägga sig ner och XX uppmanade djurägaren att gå utomhus med den. Några minuter senare ville XX att ägaren skulle ringa hästambulansen. Veterinären hade ännu inte upplyst honom om vad som hade hänt.

Eftersom hästambulansen skulle ta en och en halv timme för att nå fram, bestämde XX att själv köra hästen till närmaste hästsjukhus, vilket är cirka sex och en halv mils resa. Under resans gång kontrollerades att hästen fortfarande var vid liv vid ett tillfälle. Vid hästsjukhuset behandlades hästen. Man konstaterade att den hade blivit utsatt för kemisk lunginflammation, att tillståndet var kritiskt och prognosen dålig. Efter en vecka på sjukhuset fick hästen avlivas.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

XX beklagar djupt det lidande den aktuella hästen åsamkades i samband med den kolikbehandling han utförde. Vid undersökning rektalt konstaterade XX en lindrig grovtarmsförstoppning varvid han föreslog behandling med Vetalgin, paraffinolja i fodret och lätt motion. Det framkom dock att hästen stod på medicinering med boxvila efter behandling av en operationskomplikation i en kota. XX beslutade då att sondera hästen med glaubersalt, paraffinolja och vatten. När sonden hade förts förbi struphuvudet kunde XX tydligt känna den på halsens vänstra sida. Därefter fördes sonden ner mer än en och en halv meter räknat från näsborrens mynning. Motståndet vid sonderingen var normalt.

Efter sonderingen hostade hästen upp vätska och XX insåg vad som hade skett. Eftersom hästen började vingla och hostade upp vätska höll ägaren den i rörelse. Då hästambulansen inte kunde komma inom rimlig tid körde XX själv hästen till hästsjukhuset. Där överlämnades hästen till kolleger och XX bad om att bli informerad om dess utveckling. XX medger att hästen aspirerade vid hans behandling men inte att det har skett på grund av slarv och nonchalans.

JORDBRUKSVERKETS YTTRANDE

Statens jordbruksverk yttrade sig i egenskap av tillsynsmyndighet för veterinärkåren och konstaterade att det klart framgår att nässvalgsonden hamnat i lungan i stället för i magsäcken. Verket ansåg att veterinär XX agerat försumligt i sin yrkesutövning då han inte tillräckligt säkert förvissat sig om att nässvalgsonden låg rätt.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Att nässvalgsonda en häst är en åtgärd som kräver mycket stor försiktighet eftersom ett misstag kan få så ödesdigra konsekvenser, såsom skedde i detta fall. Det är också mycket svårt att utifrån känna om slangen går fel. För att förvissa sig om att detta inte sker är det därför vanligt att veterinären blåser i slangen och luktar i den för att kunna konstatera att den hamnat i magsäcken. Någon sådan kontroll utförde inte veterinär XX. Enligt ansvarsnämndens mening har XX genom att förfara som han gjorde inte tillräckligt förvissat sig om att sonden gått rätt. Han kunde därför inte undgå disciplinärt ansvar i form av en erinran, vilket också tilldelades veterinären.

JOHAN BECK-FRIIS

Kurs i fårsjukdomar/fårhälsovård

anordnas av SvDHV/Fårhälsovården den **7–8 februari** i nordvästra Skåne till självkostnadspris. Anmälan till Lena Hjorth 046-325880 alt. lena.hjorth@svdhv.org senast 31/1.

Rapport från förbundsstyrelsen i december 2006

2006 års sista sammankomst för veterinärförbundets styrelse inleddes den 13 december med vanligt styrelsemöte. Den 14 december genomfördes mötet som styrelseseminarium.

LEDAMÖTER I AU

Förbundsstyrelsen fastställde att styrelsens arbetsutskott under 2007 ska bestå av Karin Östensson, Åsa Bergqvist och Mikaela Heidrich.

KOSTNADSFÖRDELNING MELLAN SVF/AVF/FVF

Kanslichefen Per Carlsson informerade om hur kostnadsfördelningen mellan SVF – AVF – FVF ser ut för dagen. Diskussioner fördes om overhead-kostnaderna även ska belasta föreningarna. Styrelsens mening var att det är viktigt att föreningarna initialt har en ekonomisk grundtrygghet via SVF.

REMISSER OCH REMISSHANTERING

Remissbesvarande är en tung och mycket betydelsefull funktion för veterinärförbundet. 51 remisser har besvarats av SVF under året. Systemet avseende remisshanteringen innebär att det är sektionerna som ska leverera synpunkter och kansliets handläggare ska sammanställa underlagen. Det kan dock konstateras att sektionernas underlag många gånger inte är tillräckliga för att ingående uttrycka förbundets mening i olika frågor.

STYRELSESEMINARIUM

Styrelseseminariet fokuserade på ett antal viktiga frågor, varav de tyngsta utgjordes av information från SACO, veterinärmötesdiskussioner, veterinärutredningen och ett möte med delar av förbundets förtroenderåd.

SACO-information

Jon Stenbeck, kommunikationsstrateg vid SACO gav en övergripande redovisning av SACOs arbete. SACOs huvudsakliga arbetsuppgifter är utredningsverksamhet och opinionsbildning. Stenbeck betonade att utredningsverksamheten ska vila på vetenskaplig grund och därigenom ha lång hållbarhet och vara av stort värde för politiker och makthavare.

Verksamheten inom SACO fokuseras till fyra stora områden. Dessa utgörs av tillväxtfrågor med utbildning, arbetsmarknad och arbetsliv, välfärdsfrågor och internationella frågor inkluderande EU.

Veterinärutredningen

SVF-styrelsen diskuterade ett antal huvudpunkter gällande förbundets inställning till den kommande kliniska fältorganisationen samt tillsynen över veterinär verksamhet.

Ledord för diskussionen var konkurrensneutralitetsfrågor, fördelar med en övergripande organisation för epizooti- och smittskyddsberedskap, fullständig transparens avseende statliga medels användning i djursjukvården, högre nivå av joursamordning samt en modern, god fysisk och social arbetsmiljö. Det betonades även vikten av regionala skillnader i konstruktionen av den kommande fältorganisationen.

Veterinärmötet

Styrelsen diskuterade erfarenheter av årets Veterinärmöte. Det fastslogs att förbundet i högre grad än tidigare ska marknadsföra veterinärkåren i samband med veterinärmöten. Styrelsen beslutade tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att manifestera veterinäryrket och vikten av veterinär kompetens. Gruppen utgörs av Karin Östensson, Margareta Widell och Anders Forslid.

BO EBERHARDSON
styrelseledamot 2003–2006

Stipendium

Djurvännernas Förening i Stockholms stipendium (25 000 kr) utdelas till person eller personer, som genom forskning eller genom annan insats främjar djurs välfärd.

Stipendiet sökes före den 15 mars 2007 genom insändande av ansökan med kortfattad motivering till:

Djurvännernas Förening i Stockholm
c/o Hans Hermansson
Bondegatan 25A
116 33 Stockholm

Ny avhandling

Plastmjukgörare och spermakvalitet hos galtar

Veterinär Linda Spjuth, institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, försvarade fredagen den 15 december 2006 sin avhandling för veterinärmedicine doktorsexamen med titeln: "Di(2-ethylhexyl)phthalate and semen quality in boars. Effects of pre-pubertal oral exposure on sperm production, viability and function post-puberty". Opponent var professor Fulvio Gandolfi, University of Milan, Italien.

disputationer

Under de senaste 50–60 åren har det pågått en debatt om huruvida manlig fertilitet, med betoning på spermiekvalitet, försämrats över tiden. Flera forskargrupper världen över har undersökt detta genom att analysera data från olika databaser exempelvis från fertilitetskliniker och spermabanker. Det är dock svårt att jämföra äldre data med nyare, på grund av ändringar i analysmetoder etc. Vissa kemikalier kan verka hormonstörande och på så sätt påverka kroppen, t ex reproduktionssystemet. En av dessa kemikalier är di(2-ethylhexyl)phthalate (DEHP), som används bland annat som plastmjukgörare i olika PVC-plastprodukter. Man kan hitta DEHP i plastpåsar och andra mjuka plastförpackningar, medicinsk utrustning som blodpåsar samt i en del byggmaterial. Kemikalien är inte kemiskt bunden till plasten utan kan läcka ut i omgivande miljö, och studier har visat att i princip alla människor utsätts för DEHP i varierande grad.

I studier gjorda på framför allt råttor och möss har man kunnat påvisa negativa effekter av DEHP på reproduktionssystemet hos hanar. Eftersom det finns stora artskillnader mellan råttor och människor är det svårt att säga om effekterna är desamma hos människor. I den här studien användes grisen som modelldjur då den har flera fördelar jämfört med råttor, bland annat genom att den liknar människor rent anatomiskt och fysiologiskt, samt att den har en längre livslängd vilket gör att man kan använda den för att studera långtidseffekter av olika ämnen.

I studien användes åtta brödrapar galtar. Den ena brodern i varje par exponerades för DEHP i en relativt låg och realistisk dos vid upprepade tillfällen mellan tre och sju veckors ålder, medan den andra fick placebo (vatten). Spermiekvaliteten undersöktes sedan mellan sex och nio månaders ålder. Detta upplägg gjordes för att undersöka om exponering för DEHP före puberteten hade någon påverkan senare i livet, när djuren hade uppnått puberteten. Olika spermieparametrar undersöktes, bland annat spermieproduktionen (t ex spermavolym och antal spermier/ml sperma), motiliteten, morfologin, viabiliteten samt flera funktionella parametrar. Även spermiernas förmåga att befrukta ägget in vitro undersöktes.

Resultaten visade att DEHP inte har någon större påverkan på spermiekvaliteten hos galtar som exponerats på detta sätt. Små skillnader i rörelsemönster, som i teorin skulle kunna påverka spermiernas befruktningsförmåga, kunde ses och då var det de DEHP-exponerade grisarna som hade sämst resultat. Även små skillnader i morfologin kunde ses, men här var det istället kontrollgruppen som hade sämst resultat. Eftersom inga skillnader kunde ses i de andra, mer funktionella testerna, inklusive spermiernas förmåga att befrukta ett ägg in vitro, är det inte troligt att dessa små förändringar skulle ha någon påverkan om man skulle använda dessa galtars sperma för att t ex inseminera suggor. ■

STIPENDIUM

Sveriges Veterinärförbunds forskningsfond
har till uppgift att understödja veterinärvetenskaplig forskning. Under 2007 kommer det ur fonden att utdelas ett eller flera stipendier på sammanlagt minst **49 000 kr**.

Ansökan om stipendium, med angivande av till vilket ändamål medlen kommer att användas, ska insändas till **veterinärförbundets styrelse före den 1 mars 2007.**

Adress:
Veterinärförbundets styrelse
Sveriges Veterinärförbund
Box 12709
112 94 Stockholm

Nya ledamöter i KSLA

Kungl Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) beslutade under sitt möte i december förra året att välja in 21 svenska och två utländska nya ledamöter. De nyutnämnda ledamöterna får motta sina ledamotsbrev vid högtidssammankomsten i Stockholm den 28 januari 2007.

Bland nykomlingarna märks ett antal veterinärer, nämligen veterinärrådet Leif Denneberg, Jönköping, professor Ulf Magnusson, Knivsta, professor Heriberto Rodriguez-Martinez, Uppsala och statsveterinär Per Wallgren, Uppsala.

KSLA instiftades 1811 och installerades den 28 januari 1813 på initiativ av dåvarande kronprinsen Karl Johan, sedermera kung Karl XIV Johan. Akademien fungerade till en början som en central förvaltningsmyndighet. Dess uppgift idag är "att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk och därtill knuten verksamhet". ■

Veterinär blev årets företagare i Mariefred

Veterinär Morten Nilsen blev i december förra året utsedd till årets företagare 2006 av Rotaryföreningen i Mariefred. Morten kommer ursprungligen från Norge, men gick sin veterinärutbildning i Uppsala och tog examen 1997. Sedan år 2000 driver han Veterinärboden AB i Åkers Styckebruk, som han nu blivit uppmärksammad för. Motiveringen till utmärkelsen lyder:

"Morten Nilsen har genom sin stora yrkesskicklighet som veterinär och en föredömlig serviceanda utvecklat Veterinärboden i Åkers Styckebruk till att bli ett begrepp för djurägare i Åker – Mariefred med omnejd. För Morten hamnar alltid djuren i centrum vilket medfört att han även gör ett omfattande och oegennyttigt arbete för sina fyrbenta skyddslingar." ■

HIPRACIN, oxytocinpreparat i ny storförpackning* (10 x 50ml), ger lägre pris för varje behandling!
Även till häst, hund och ko!

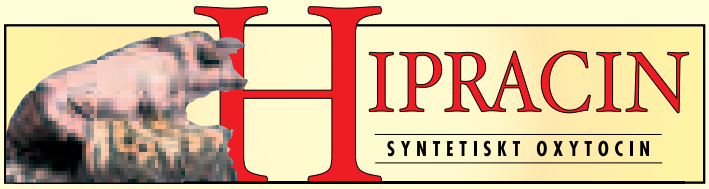

*(Finns också i: 2 x 10 ml, 10 x 10 ml, 10 x 10 x 10 ml).

Marknadsförs av NORDVACC AB
Tel: 08-449 46 50
E-mail: vet@nordvacc.se

NORDVACC

Box 112, 129 22 Hägersten.
Fax: 08-449 46 56.
Hemsida: www.nordvacc.se

AD&D/NOV/2006

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

Andra gradens AV-block och kammarflyktslag (pil), 120 slag/minut (Figur 2).

DISKUSSION

Långsam hjärtfrekvens hos katt är alltid ett observandum och, till skillnad från hos hund, sällan fysiologiskt och därmed sällan atropinsvarande.

Denna katt remitterades för ekokardiografi (vilken visade normala hjärtrum, väggar, klaffar och kontraktilitet) för preoperativ bedömning. Vid detta tillfälle var hjärtfrekvensen ca 160/min och EKG visade förmaksextraslag, varför en atropintest ansågs överflödig. Eftersom man vid enstaka EKG-registreringar påvisat olika rytmer rekommenderades en dygnsregistrering av EKG, så kallad ”Holter”-registrering för att utröna vilken rytm som dominerade under dygnet. Ägarna avböjde förslaget, och katten lämnades obehandlad vad gäller hjärtrytmen. Narkosrisken bedömdes som endast lindrigt ökad eftersom ekokardiografiundersökningen gav ett normalt resultat.

EKG-fall av intresse för publicering i SVT kan skickas till Anna Tidholm, c/o SVT-redaktionen. Registreringen bör vara avledning II med hastigheten 50 mm/sek och amplituden 1 cm = 1 mV. Både kompletta fallbeskrivningar och frågeställningar riktade till Anna Tidholm tas emot.

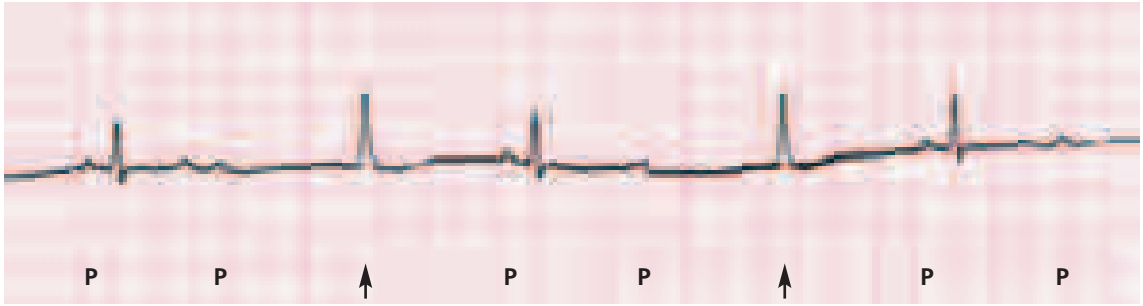

FIGUR 2. *Andra gradens AV-block och kammarflyktslag (pil), 120 slag/minut.*

Löneenkät 2006

Har du glömt veterinärförbundets löneenkät?

Gå in på vår hemsida www.svf.se – och svara via webben.

Vi vill ha ett så tillförlitligt material som möjligt inför kommande förhandlingar och nyanställningstillfällen. Varje svar är därför viktigt.

Du som har svårigheter att svara via webbverktyget kommer att få en pappersenkät inom kort.

Årsmöte för SSVO/Ögonpanelen

Svenska Sällskapet för Veterinär Oftalmologi och Ögonpanelen håller årsmöte

Fredagen den 23 mars 2007 på Hällsvik, utanför Göteborg. Mötet startar kl. 13.00 och avslutas med middag kl. 20.00

Lördagen den 24 mars 2007 förkovrar vi oss i glaukom.

- Professor Bertil Lindblom, human oftalmolog, föreläser om glaukom.
- Nils Wallin Håkanson och Björn Ekesten ger oss teoretisk och praktisk handledning i gonioskopi.

Anmälningsblanketter skickas till medlemmarna via mail.

Övriga intresserade kan kontakta vår kassör Inger Jansson, mo.inger@telia.com

noterat

SLU storsatsar – får 30 nya professorer

SLUs budget för 2007 gör det möjligt för universitetet att satsa framåt. Bland annat kommer fakulteterna att under 2007 anställa 30 nya professorer och 38 forskarassistenter. Budgeten, som i mitten av december presenterades för universitetsstyrelsen, visar på ett överskott på 81 miljoner kronor under 2007.

Av de nyanställningar som planeras vill VH-fakulteten (veterinärmedicin och husdjursvetenskap) tillsätta åtta högre anställningar som professor och lektor. Åtta nya forskarassistenter är också på väg att anställas vid fakulteten.

Universitetsdjursjukhuset flyttas från årsskiftet från VH-fakulteten till direkt under rektor och räknar med att gå jämnt upp under 2007. Även universitetsadministrationen räknar med ett nollresultat. Från årsskiftet genomförs en ny organisation som ska göra det möjligt att använda en större del av universitetets pengar till kärnverksamheterna forskning, utbildning och miljöanalys.

Källa: Pressmeddelande från SLU den 14 december 2006.

Mp KU-anmäler beredningen om Djurskyddsmyndigheten

Miljöpartiets riksdagsledamot Helena Leander begärde i slutet av december förra året att konstitutionsutskottet granskar beredningen av beslutet att lägga ner Djurskyddsmyndigheten.

I budgetpropositionen aviserade regeringen att man avsåg att lägga ner Djurskyddsmyndigheten från 1 juli 2007. Hur nedläggningen skulle ske och vad som skulle hända med de frågor Djurskyddsmyndigheten hanterar skulle utredas i en snabbanalys (refereras på annan plats i tidningen). Denna analys presenterades dock först den 13 december, vilket innebar att miljö- och jordbruksutskottet inte hade möjlighet att beakta den när de justerade sitt betänkande.

– Efter att nu ha läst denna ”snabbanalys” kan jag konstatera att nedläggningen och den fortsatta verksamheten under Jordbruksverket kommer att kosta en hel del pengar. Detta har miljö- och jordbruksutskottet inte haft möjlighet att ta hänsyn till i sitt betänkande, säger Helena Leander i ett pressmeddelande den 19 december.

– Att besluta om nedläggning av en myndighet utan något utförligare beslutsunderlag än några rader om att regeringen önskar effektivisera den statliga administrationen kan svårligen anses uppfylla kraven på tillräcklig beredning, menar Helena Leander.

Allt fler hästar begravs hemma

Det blir allt vanligare att begrava sin häst. I Uppsala begravdes 15 hästar under 2006, för två år sedan var siffran sex stycken. Detta berättade biträdande länsveterinär Birgitta Larsson för Radio Uppland den 2 januari. Man får gräva ner och begrava hundar och katter, och många ser hästen som ett liknande djur och vill ha den hemma.

En annan anledning till att fler väljer att begrava sin häst kan vara att den har behandlats med läkemedel och därför inte får gå till slakt, trodde hon. Ökningen märks inte bara i Uppsala län utan i hela landet, med fem gånger så många ansökningar om att få begrava sin häst som för fem år sedan. Men ökningen har nu oroat EU som har börjat se över företeelsen, varför det kan bli svårare att få begrava sin häst i framtiden, menade Birgitta Larsson.

– Det har varit tal om att man ska vara mer strikt när det gäller möjligheten att få gräva ner sin döda häst, sade hon till Radio Uppland.

Normer för nedsättning av medlemsavgift

Medlemsavgiften till veterinärförbundet kan reduceras vid mycket låg inkomst (i inkomstunderlaget inräknas alla former av lön, ersättning från A-kassa, sjuklön, föräldrapenning o dyl samt jour/beredskap).

Möjligheten att få nedsatt medlemsavgift kräver en skriftlig ansökan från medlemmen. Ansökan ställs till förbundsstyrelsen och skickas till Sveriges Veterinärförbund. Beslut om nedsättning av medlemsavgiften gäller i ett år från det datum då nedsättningen börjat gälla. Därefter krävs förnyad ansökan.

Vid tjänstgöring utomlands beviljas nedsättning av avgiften om utlandsvistelsen avses vara i minst ett år. För medlem som i utlandet ansluter sig till organisation motsvarande veterinärförbundet beviljas ytterligare nedsättning av avgiften i Sverige.

Särskilda avgifter gäller för studeranden, pensionärer och medlemmar som fått varaktig sjukersättning.

litteraturtjänst

Lån, kopior av artiklar eller litteratursökning kan beställas från SLU-biblioteken www.bib.slu.se
Frågor angående beställningar av lån eller kopior tel: 018-67 11 12, fax: 018-67 28 53 eller e-post: lan@bibul.slu.se
Frågor angående litteratursökning tel: 018-67 11 03 eller e-post: ultunabiblioteket@bibul.slu.se
Lösnummer av Läkartidningen kan beställas från Läkartidningens sekretariat per brev, Läkartidningen, Box 5610, 114 86 Stockholm, eller per tel 08-790 33 00.

Adress till Dansk Veterinærtidsskrift: Emdrupvej 28A, DK-2100 København Ø, Danmark.

Adress till Norsk Veterinærtidsskrift: Den Norske Veterinærforening, Pb 6781, S:t Olavs Plass, NO-0130 Oslo, Norge.

- **Blodprovstagningstekniker på fåglar**
  Blodprøveudtagningsteknikker på fugle
  K Westarp Zornhagen, M Frost Bertelsen
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 20, 22–25

- **Apoplexi hos hund – finns det?**
  Apopleksi hos hund – findes det?
  H Gredal, M Berendt
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 21, 16–21

- **Kolonisering med methicillin-resistent *Staphylococcus aureus***
  Kolonisering med methicillin-resistente *Staphylococcus aureus*
  L Guardabassi, R Skov
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 21, 22–24

- **Biverkningar vid vaccinationer av mellanpinschrar**
  Biverkninger ved vaccination af tysk pincher
  H Tjälve
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 22, 36–37

- **Utanför all kontroll**
  Ude af kontrol
  K Steensborg
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 23, 6–11

- **Anusatresi hos föl**
  Anusatresi hos føl
  N Jansson
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 23, 14–15

- ***Cryptosporidium* och *Giardia* i olika åldersgrupper av nötkreatur och svin i Danmark**
  Cryptosporidium og *Giardia* i forskellige aldersgrupper af kvæg og svin i Danmark
  C Maddox-Hyttel, R B Langkjær, H L Enemark, H Vigre
  Dansk VetTidsskr, 2006, 89, 23, 24–29

- **Artropati hos en tolv veckor gammal pyreneerhund efter behandling med terapeutiska doser enrofloxacin per os i fem dagar**
  Artropati hos en tolv uker gammel pyreneerhund etter behandling med terapeutiske doser enrofloxacin per os i fem dager
  B Akselsen, J Hol
  Norsk VetTidsskr, 2006, 118, 8, 521–526

- **Kan hygieninspektioner avslöja riskfaktorer för matförgiftningar?**
  Kan hygieneinspeksjoner avdekke risikofaktorer for matbårne utbrudd?
  E Wahl, V Aasen Engan
  Norsk VetTidsskr, 2006, 118, 8, 528–531

Ur Läkartidningen

- **Feceskultur framgångsrik terapi vid *Clostridium difficile*-diarré**
  C Jorup-Rönström, A Håkanson, A-K Persson, T Midtvedt, E Norin
  Läkartidningen, 2006, 103, 46, 3603–3605

- **Multiresistenta bakterier kan bli allt större hot på svenska IVA**
  S M Walther, C Agvald-Öhman, H Blomqvist, D L Monnet, L E Nilsson, H Hanberger
  Läkartidningen, 2006, 103, 49, 3930–3933

Sällskapet för smådjursreproduktion

Inbjuder till Årsmöte och kurs i smådjursreproduktion (kirurgi och medicin) med prof. Auke Schaefers-Okkens, Utrecht, **den 23–24 mars 2007 på Hasseludden Yasuragi, Stockholm**.

Kursen inkluderar områden som: Fertility problems in the cat, canine pediatrics, persistent oestrus, anoestrus, oestrus prevention in the dog, comparison of the long-term effects of ovariectomy versus ovario-hysterectomy in the dog, vulvar discharge from a non-uterine origin, vaginal oedema and vaginal fold prolapse samt fallpresentationer.

Anmälan sker via inbetalning av **6 000 kr** för medlemmar, pg 8355624-1 (Sällskapet för smådjursreproduktion). Pris för icke-medlemmar: **6 500 kr**. **Sista anmälningsdag den 20 februari**. **Ange e-mailadress**.

Utlyser Resestipendier
1–4 stipendier om totalt 20 000 kr utdelas till medlem av Sällskapet för resa till internationell kurs eller kongress inom smådjursreproduktionsområdet. Redovisning i form av ett föredrag om ny information från resan sker i samband med årsmöte, samt skriftligt.

Ansökan skall vara inkommen senast den 20 februari 2007 (förlängd tid) till Sällskapets sekreterare Nina Kjellerstedt, Brädgatan 3, 854 60 Sundsvall. **Ange e-mailadress**.

För medlemskap i Sällskapet för smådjursreproduktion: pg 8355624-1, årsavgift 90 kr.

kongresser & kurser

Svenska

Nya

1/3 -07. Seminarium för egenföretagare – offentlig upphandling arrangeras i Stockholm av SACO i samarbete med medlemsförbunden. Info: www.saco.se/kunskapsforetagarna, Hanna Eriksson, hanna.eriksson@saco.se, 08-613 48 33.

21–22/3 -07. Svenska Djurhälsovårdens Vårkonferens arrangeras i Stockholm. Info: www.svdhv.org (se annons i denna tidning)

23–24/3 -07. Årsmöte och kurs i smådjursreproduktion (kirurgi och medicin) arrangeras i Stockholm av Sällskapet för smådjursreproduktion. Info: Sällskapet för smådjursreproduktion, att: Nina Kjellerstedt, Brädgatan 3, 854 60 Sundsvall (se annons i denna tidning)

10/4–30/11 -07. ESAVS kursprogram för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" under 2007 arrangeras i Sverige, Europa och Asien. Info: www.esavs.org

Tidigare publicerade

1–2/2 -07. Kurs i Övre luftvägssjukdomar hos häst samt inslag om MRI hos häst, Yasuragi Hasseludden. Arr: SVS Hästsektionen. (SVT 16/06)

10–11/2 -07. Kurs i kanin- och smådjurstandvård, Halmstad. Arr: Accesia AB. (SVT 14/06)

12–16/2 -07. Kurs i artificiell insemination, häst. Arr: Institutionen för Kliniska Vetenskaper (KV), SLU. (SVT 14/06)

23–24/2 -07. Kurs i käkkirurgi: Non-invasive Jaw Fractures Repaired, Helsingborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 16/06)

21–22/3 -07. Kurs i Röntgendiagnostik, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

21–23/3 -07. Kurs i Anestesiologi hund och katt, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

30–31/3 -07. Kurs i Klinisk cytologi, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

30/3 -07. Kurs: Den immobila patienten, Stockholm. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 16/06)

20–21/4 -07. Kurs i Gastroenterologi hund och katt, Helsingborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 16/06)

20–22/4 -07. Ve-TA-dagarna, Åre. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

12/5-07. Kurs: Bli vän med din operationssal, Helsingborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 16/06)

12–13/5 -07. Kurs i oralt trauma och ora-facial rekonstruktion, Halmstad. Arr: Accesia AB. (SVT 14/06)

12–13/5-07. Kurs i Akutsjukvård, Göteborg: Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

21–25/5 -07. Kurs i Dentistry III, Halmstad. Arr: ESAVS. (SVT 16/06)

6–8/9 -07. Kurs i Intensivvård för hund och katt, steg 1, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

1–5/10 -07. Kurs i Dentistry I, Halmstad.

Ordinarie fullmäktigemöte 2007

Tisdagen den 29 – onsdagen den 30 maj

Vid 2006 års fullmäktigemöte i SVF beslöts att mötet ska vara i form av ett endagsmöte vartannat år och ett tvådagarsmöte vartannat år, med start 2007 av tvådagarsmötet.

Tid och plats 2007
Årets fullmäktigemöte äger rum **tisdagen den 29 – onsdagen den 30 maj**. Mötet kommer att förläggas till **Stockholm**.

Ni som är valda fullmäktigerepresentanter – Boka in dessa dagar i almanackan!

Motioner senast den 16 april
Enligt förbundsstadgarna ska motion, som väcks av förening, sektion eller förbundsmedlem, ha inkommit till förbundsstyrelsen (adress: Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm) senast *sex veckor före mötet*, dvs **senast måndagen den 16 april 2007**. Motion inkommen därefter tas inte upp för beslut av fullmäktige.

Arr: ESAVS. (SVT 16/06)

5–6/10 -07. Kurs i Immunologi, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

12–13/10 -07. Kurs i Ultraljud, grund, Uppsala. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

19/10 -07. Kurs i Ögonsjukdomar, Hudiksvall. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

23–24/11 -07. Kurs i Dermatologi steg 1, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

23–24/11 -07. Kurs i Blodtrycksmätning inom smådjursmedicinen, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

26–27/1 -07. Proveto Veterinary Sport Horse Congress, Jumping Amsterdam arrangeras i Amsterdam, Nederländerna av Proveto. Info: www.proveto.org

6–7/2 -07. Proveto Bovine Congress arrangeras på Burgers Zoo, Arnhem, Nederländerna av Proveto. Info: www.proveto.org

14–18/3 -07. Basic Animal Chiropractic Course, Module I, Sacropelvic arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: www.animalchiro.com eller www.i-a-v-c.com

19–23/3 -07. Medicinsk och kirurgisk

SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET SLU

REGIONDJURSJUKHUSET STRÖMSHOLM

Universitetsdjursjukhuset, SLU i samarbete med Regiondjursjukhuset Strömsholm

Utbildningstjänst i klinisk kemi (Clinical Pathology)

Klinisk-kemiska laboratoriet vid Universitetsdjursjukhuset, SLU och Regiondjursjukhuset Strömsholm erbjuder gemensamt en treårig utbildningstjänst i klinisk kemi (residency). Tillträde snarast.

Arbetsuppgifter: Klinisk kemisk, hematologisk, cytologisk och endokrinologisk diagnostik, vilket innebär bland annat avläsning av hematologiska och cytologiska prover, metodutveckling och metodbeskrivningar, tolkning av provsvar och rådgivning per telefon till laboratoriets kunder. Arbetsuppgifterna sker initialt under handledning. Även undervisning av veterinärstudenter ingår i tjänsten på SLU.

Behörig till tjänsten är den som avlagt veterinärexamen. Erfarenhet av klinisk djursjukvård och/eller klinisk kemisk diagnostik är meriterande.

Övrigt: Tjänsten riktar sig till dig som vill specialisera dig och uppnå europeisk specialistexamen (ECVCP) eller ev amerikansk (ACVCP) inom ämnet klinisk kemisk diagnostik (clinical pathology). Tid för utbildning och två mindre projekt ingår i tjänsten. Harold Tvedten dipl ECVCP och ACVP, som arbetar både på SLU och Regiondjursjukhuset Strömsholm kommer att fungera som huvudhandledare. Du kommer att vara anställd på SLU, men tjänstgöra halvtid på SLU och halvtid på Strömsholm (2–3 dagar per vecka på vardera arbetsplats). Anställningen är tidsbegränsad till tre år och förlängs årligen med ett år i taget.

Vill du veta mer? Ring gärna Inger Lilliehöök, SLU, tel 018-671616.
Facklig representant för SACO är Anna Straube, tel 018-672015.

Välkommen med din ansökan till Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala, **märkt ref nr 4046/06** . Bifoga meritförteckning och övriga handlingar du önskar åberopa. Ansökan skall ha inkommit till Registrator **senast den 12 februari 2007**.

GASTRO-ENTEROLOGI FÖR HUND OCH KATT arrangeras på Gran Canaria, San Augustin av Vet Travels. Info: Elisabet Ängeby, tel: 0706-690119, 031-983919, elisabet.angeby@hem.utfors.se, Bert Jan Reezigt, tel: 0703-726904 (se annons i denna tidning)

10/4–30/11 -07. ESAVS KURSPROGRAM FÖR "ADVANCED VETERINARY STUDIES" OCH "EXCELLENCE IN VETERINARY THERAPY" UNDER 2007 arrangeras i Sverige, Europa och Asien. Info: www.esavs.org

18–22/4 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE II, THORACOLUMBAR arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: www.animalchiro.com eller www.i-a-v-c.com

23–27/5 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE III, CERVICAL arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: www.animalchiro.com eller www.i-a-v-c.com

31/5–1/6 -07. PARIS ANTI-AVIAN INFLUENZA 2007 arrangeras på Institut Pasteur i Paris, Frankrike. Info: www.isah.com

20–24/6 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE IV, EXTREMITIES arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: www.animalchiro.com eller www.i-a-v-c.com

18–22/7 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE V, INTEGRATED arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: www.animalchiro.com eller www.i-a-v-c.com

Tidigare publicerade

7–11/2 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE V INTEGRATED, Tyskland. (SVT 8–9/06)

7–11/2 -07. BASIC VETERINARY CHIROPRACTIC COURSE FOR HORSES AND COMPANION ANIMALS (modul 1 av 5 ”Cervical”), Tyskland. (SVT 14/06)

19–30/3 -07. KURS I INTERNAL MEDICINE I, Utrecht, Nederländerna. (SVT 16/06)

29/3–1/4 -07. XIIITH EUROPEAN FECAVA CONGRESS arrangeras i Dubrovnik, Kroatien. Info: www.hvk.hr/fecava-congress-2007

10–14/4 -07. KURS I CARDIOLOGY III, Salzburg, Österrike. (SVT 16/06)

25–27/4 -07. WORLD VETERINARY DENTAL

Smådjursveterinär Linköping

Valla Djurklinik i Linköping bedriver smådjurssjukvård med jourverksamhet. Vi är idag fem veterinärer och 15 TA. Kliniken har modern utrustning för olika typer av kirurgi och bilddiagnostik och i verksamheten ingår även rehabiliteringsavdelning med pool. Vi satsar mycket på kompetensutveckling och vidareutbildning. Då kliniken har en mycket positiv utveckling söker vi nu ytterligare en veterinär som kan förstärka vår organisation.

Arbetsuppgifter: Du kommer att arbeta som smådjursveterinär med både kirurgisk och medicinsk behandling. Du cirkulerar mellan operation, poliklinik och stallavdelning. Jourtjänstgöring (ej nätter) ingår. Även deltidsanställning kan diskuteras.

Kvalifikationer: Du arbetar idag som smådjursveterinär och har troligen några års erfarenhet av yrket. Med tanke på vår jourverksamhet måste du behärska de vanligast förekommande operativa ingreppen.

Tillträdesdatum enligt överenskommelse. Närmare upplysningar om tjänsten lämnas av Helene Backman, chefveterinär, telefon 013-31 13 75 eller helene@valladjurklinik.se.

Välkommen med din ansökan till Valla Djurklinik, Westmansgatan 21, 582 16 Linköping. Ansökan, med styrkt meritförteckning, skall vara oss tillhanda snarast, dock senast 28 februari. Märk kuvertet "Veterinär".

Valla Djurklinik
www.valladjurklinik.se

Djurambulansen i Skåne AB

söker en VETERINÄR

Till nystartad klinik, strax utanför Höganäs, söker vi nu en veterinär med inriktning på kvalificerad hästsjukvård. Du ska, med kunden i fokus, utveckla och leda verksamheten, som du själv får vara med och bygga upp. Klinikens huvudsakliga verksamhet är poliklinisk, men viss möjlighet att utföra hembesök föreligger. Tillsammans kommer vi att utrusta kliniken med senaste teknologiska utrustningen, allt för att ge dig bästa möjliga instrument för att utöva en högkvalitativ vård.

Vi ser gärna att du har egenskaper som samarbetsförmåga, social kompetens samt att du är engagerad i ditt arbete. Möjlighet till delägarskap finnes.

För mer information, kontakta gärna Mikael Gustavsson, 042-21 11 18, 0705-95 21 65, mikael@djurambulans.org.

Välkommen med din ansökan senast den 28 februari 2007 till: Djurambulansen i Skåne AB, Mandelgrensvägen 142, 263 91 Höganäs eller mikael@djurambulans.org.

Congress, Brasilien. (SVT 8–9/06)

26–27/4 -07. 20th NKVet symposium "Perinatal Death in Domestic Animals", Island. (SVT 14/06)

16–19/5-07. Kurs: Retorik i Toscana, Italien. (SVT 16/06)

16–19/5 -07. 6th SCIVAC/ESVOT Course on Distal Extremities Surgery and Traumatology, Cremona, Italien. (SVT 16/06)

17–21/6 -07. XIII International Congress in Animal Hygiene 2007, Tartu, Estland. (SVT 16/05)

25/6–6/7 -07. Kurs i Ophthalmology II, Toulouse, Frankrike. (SVT 16/06)

9–20/7 -07. Kurs i Dermatology II, Wien, Österrike. (SVT 16/06)

11–15/7 -07. Kurs i Diagnostic Ultrasound II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

6–17/8 -07. Kurs i Dermatology III, Wien, Österrike. (SVT 16/06)

19–23/8 -07. World Congress of WSAVA, Sydney, Australien. (SVT 7/06)

20–24/8 -07. Kurs i Emergency and Critical Care II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

30/8–3/9 -07. Kurs i Soft Tissue Surgery, Wien, Österrike. (SVT 16/06)
3–7/9 -07. Kurs i Cardiology I, Luxemburg. (SVT 16/06)

3–7/9 -07. Kurs i Feline Medicine & Surgery III, Zürich, Schweiz. (SVT 16/06)

12–15/9 -07. XV Congress of the World Veterinary Poultry Association (WVPC2007), Beijing, Kina. (SVT 10/06)

17–21/9 -07. Kurs i Exotic Pets Medicine & Surgery, Brno, Tjeckien. (SVT 16/06)

22–26/9 -07. Kurs i Neuropathology – Intensive Course for Pathologists, Neurologists and MRT Users, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

1–5/10 -07. Kurs i Endoscopy Intensive Course, Giessen, Tyskland. (SVT 16/06)

5–8/10 -07. Conference of the International Association of Human-Animal Interaction Organizations (IAHAIO), Tokyo, Japan. (SVT 4/06)

6–10/10 -07. Kurs i Neurology II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

13–17/10 -07. Kurs i Neurology III / Advanced Neurology / Neurosurgery, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

20–24/10 -07. Kurs i Neurology I, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

31/10–4/11 -07. Kurs i Ophthalmology and Internal Medicine – Excellence in Veterinary Therapy, Palma de Mallorca, Spanien. (SVT 16/06)

19–30/11 -07. Kurs i Internal Medicine III, Utrecht, Nederländerna. (SVT 16/06)

20–25/8 -08. World Congress of WSAVA, Dublin, Irland. (SVT 7/06)

Permanent veterinärvikarie
(1eller 2) sökes fr om mars -07
till mixad veterinärklinik
i Kristianstad, NO Skåne.
Primärt sökes stordjursveterinär.
Bostad & bil finns.
Svar till:
Annika Harlos, tel: 0735-89 40 10
Caroline Harlos, tel: 0705-12 43 56

Skara Semin är ett kunskapsintensivt service- och rådgivningsföretag under stark utveckling. Vi är ett engagerat team på 130 medarbetare. Vår uppgift är att erbjuda värdeskapande tjänster åt mjölk- och nötköttsproducenter. Vi finns idag etablerade på fjorton orter inom Östergötlands, Jönköpings och Västra Götalands län med huvudkontor i Skara. Läs mer på www.semin.se.

DJURHÄLSOVETERINÄR

Veterinärteamet i Region Skaraborg söker p g a fortsatt föräldraledighet en medarbetare för extra resursförstärkning.

Placeringsort: Skara alternativt Falköping.

Tjänstgöringsgrad och tidsperiod kan diskuteras, tillträde snarast.

Tjänsten är till att börja med helt koncentrerad kring anslutning och uppföljning av **salmonellaprogrammet** samt **tillsyn av våra djurägarseminörer**.

Därefter kommer övriga förekommande arbetsuppgifter inom **Nöthälsoprogrammet FRISKKO**, såväl på fruktsamhetens som klövhälsans och juverhälsans områden att bli aktuella.

Vi kan lova dig spännande och stimulerande arbetsuppgifter tillsammans med oss andra i arbetsteamet för Region Väst.

Närmare upplysning lämnas av:
- regionchef Liselott Jungergård, tfn 0511-34 24 05 eller
- chefveterinär Per Arnesson, tfn 0511-77 11 32

Välkommen med din ansökan senast 2007-02-15 till:
- liselottj@semin.se eller
- Skara Semin, Att: Liselott Jungergård, Verkstadsgatan 5, 521 41 FALKÖPING

All vår början blifver svår – eller får får får?

Jag vet inte hur det var för er andra, men för min del framlevde jag min första kvackvecka i ett tillstånd av skräckblandad förtjusning. Det var roligt, men jag var fruktansvärt rädd att göra fel. Jag debiterade halva arbetstiden, eftersom alla andra veterinärer säkert skulle ha jobbat mycket snabbare än jag, och jag hade hela baksätet fullt med kurslitteratur ”ifall att”.

Nätterna genomleds i samma anda. Jag grubblade över mina fall i stället för att sova och en morgon vaknade jag lättad från följande dröm: En djurägare ringde och berättade skamset att han hade en treårig hingst som inte hade blivit avhornad som föl. Därför hade han nu fått rejäla horn. Kunde jag komma och avhorna den nu fast det egentligen var alldeles för sent? Denna begäran verkade i drömmen helt rimlig. Mitt problem var inte hur jag skulle genomföra ingreppet, utan hur jag skulle lyckas dölja för djurägaren det faktum att jag, som nästan färdig veterinär, hade lyckats genomgå hela utbildningen utan att ha en aning om att hästar föddes med horn!

Under de här omständigheterna kan ni säkert föreställa er min fasa när jag efter ett sjukbesök kom ut i bilen och möttes av meddelandet ”det här är från polisen, vill du vara vänlig och kontakta oss så fort som möjligt”, herregud, vad hade jag gjort…? Veckans fall snurrade i huvudet, men inte ens jag kunde komma på något som kunde ha fått sådana konsekvenser att polisen skulle behöva bli inkopplad. Och sån't skulle väl gå via ansvarsnämnden..?

Jag tog mod till mig och ringde upp. En halvtimme senare

Ill: Karin Åström Bengtsson

stod jag på polisstationen framför en hög med upphittade skelettdelar för att avgöra om de kom från djur eller människa. På väg dit hade jag kontemplerat mina mycket bristfälliga kunskaper när det gällde djurslaget homo sapiens. Jag kunde pusta ut när jag hittade ett typiskt fyrfotadjursbäcken bland benknotorna (senare funderade jag på att detta kan ha varit ett sätt för en finurlig styckmördare att för alltid dölja ett mord; att blanda djurdelar med likdelarna från ett stackars mordoffer).

Nästa dag blev jag åter kontaktad av polisen. Det gällde två kor som knivskurits av en sexualdåre. Den ena var så allvarligt skadad att tarmar hängde ut genom såret…! Jag körde dit på skrikande däck, sladdade in på gårdsplanen, kastade mig ur bilen med andan i halsen och bultpistolen i näven för att mötas av två poliser och djurägarens hustru. Den kokunnige maken var bortrest.

Frun i huset pekade ut ett par kor som såg misstänkt friska ut. Den ena hade visserligen efterbörden hängande där bak… Medan poliserna snopet troppade av, avlägsnade jag efterbörden och tittade till den andra kon som hade ett litet rivsår bredvid slidöppningen.

Så småningom fick man ju lite bättre självförtroende. Jag blev till och med kvar i yrket. Men det händer fortfarande att man råkar ut för udda saker.

Nyligen blev jag uppringd av en djurägare som jag aldrig själv hade besökt. Dock hade en kollega berättat att de var nyblivna svin- och fårägare och lika okunniga som välmenande. De hade problem med sin gammelbagge som inte hade velat äta på morgonen. Nu låg han ner och kunde inte resa sig, flåsade tungt med framsträckt huvud och tuggade fradga. Symtomen lät bekanta. Med kollegans omdöme i bakhuvudet frågade jag om de var säkra på att det var en bagge, eftersom det lät misstänkt likt en lamningsförlamning. Joodå, det var absolut en bagge. Gammelgubben hette han. Han hade gått med ungbaggarna på hösten och blivit kvar eftersom han var så snäll att de inte ville slakta honom.

I bilen funderade jag på tänkbara diagnoser. Lunginflammation? Hjärtfel? CCN? Urinsten? Kalkbrist på bagge hade jag aldrig hört talas om, men det kanske inte var omöjligt?

Väl på plats kunde jag dock snabbt konstatera att det fanns ett hål för mycket i temp-regionen. Jag behandlade ”Gammelgubben” och förklarade för den förbluffade djurägaren att han säkert skulle bli frisk samt meddelade den glädjande nyheten att han snart skulle bli mamma.

När jag skulle åka kunde djurägaren inte hålla sig längre – jag hade uppenbarligen inte gjort något särskilt övertygande intryck – utan muttrade trumpet; ”Det är visst en bagge – han har en jättestor pung under magen”.

Gunilla Thyreen

PS. ”Gammelgubben” kryade på sig och nedkom sedermera med två små lamm. Kanske har jag nu stigit lite i graderna även hos denna djurägare.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MIKAELA HEIDRICH	070-540 93 17
SUZANNE SANDQUIST	0480-551 81
PER SAHLANDER	0171-44 20 93
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28
PETER ZAFF	070-216 69 80

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
Vice ordförande	
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Sekreterare	
URSULA WENNSTRÖM	070-942 62 58
Vice sekreterare	
ARJA KAUTTO	070-373 51 45
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
KAJSA GUSTAVSSON	070-924 56 86
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
EVAMARI LEWIN	070-211 90 35
Sekreterare	
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Kassör	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Suppleant	
INGER BACKLUND	08-510 250 68

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
BIRGITTA LARSSON

THERESE EDSTRÖM
KARIN GRANATH
ANNE HAGLUND
THOMAS MANSKE
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
AINA MOE BÄCK

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
THOMAS MANSKE

Sekreterare
ANNA HELMER

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
ANNE HAGLUND

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN GRANATH

Sekreterare
NASERSHA ARZOOMAND

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
LOTTA MÖLLER

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i februari 2007

Lennart Garmer, Danderyd, 70 år den 1/2
Peter Markstedt, Visby, 60 år den 4/2
Gösta A Olsson, Tomelilla, 90 år den 6/2
Rosalie Palmer, Åland, 50 år den 7/2
Torvald Hallström, Jönköping, 80 år den 9/2
Birger Andersson, Tavelsjö, 60 år den 13/2
Sven Strömberg, Skövde, 60 år den 15/2
Carmen Selariu, Falkenberg, 50 år den 18/2
Lennart Anderholm, Brålanda, 80 år den 19/2
Torbjörn Wågberg, V Frölunda, 75 år den 20/2
Ingegerd Rejnö, Kil, 60 år den 20/2
Karin Hultin Jäderlund, Uppsala, 50 år den 20/2
Eva Swanberg, Lund, 60 år den 21/2
Karin Östergren-Broström, Järlåsa, 60 år den 22/2
Lars Christiansen, Jönköping, 70 år den 25/2
Marek Goczkowski, By Kyrkby, 50 år den 25/2

Avliden

F AI-veterinär **Johan Siilak** har avlidit den 22 december 2006. Han föddes 1920 i Paide, Estland, avlade studentexamen i Törva 1937 och veterinärexamen i Tartu 1944. Han arbetade som AI-veterinär i Kungsbacka 1945, erhöll svensk behörighet 1959 och legitimation 1965. Han pensionerades 1985.

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinäravdelningen söker nu veterinärer till följande stationer:

Hedemora – en tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-12000/06)

Högsäter – en tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-12001/06)

Vännäs – en tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-12002/06)

Vännäs – ett långtidsvikariat 100 % (dnr 06-12003/06)

S. Storsjön – ett långtidsvikariat 100% (dnr 06-12004/06)

Bollnäs – ett långtidsvikariat 100 % (dnr 06-11321/06)

Laholm – ett långtidsvikat 100 % (dnr 06-11818/06)

Fullständig annons finns på Internet:
www.sjv.se

Sista ansökningsdag är 8 februari 2007.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

JORDBRUKS VERKET

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: ***birgitta.ahlkvist@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: ***info@exponera.net***

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2007		SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL
1	23 JANUARI	3 JANUARI
2	13 FEBRUARI	23 JANUARI
3	6 MARS	13 FEBRUARI
4	27 MARS	6 MARS
5	18 APRIL	26 MARS
6	9 MAJ	19 APRIL
7	5 JUNI	9 MAJ
8–9	28 JUNI	4 JUNI
10	14 AUGUSTI	24 JULI
11	4 SEPTEMBER	14 AUGUSTI
12	25 SEPTEMBER	4 SEPTEMBER
13	16 OKTOBER	25 SEPTEMBER
14	6 NOVEMBER	16 OKTOBER
15	27 NOVEMBER	6 NOVEMBER
16	18 DECEMBER	27 NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR:
En vecka före senaste dag för annonsmaterial. Mer information finns på www.svf.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2007
Sverige: 1 110 kronor + moms.*
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.
**Medlemmar i förbundet har 250 kronor i rabatt*

FACKPRESSUPPLAGA 2005 – 3 000 EX